

RAPPORT

Naturvärdesinventering Norrbotniabanan

Sträckan Dåvamyran-Skellefteå

Trafikverket

Postadress: Box 809, 97125 Luleå

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Naturvärdesinventering Norrbotniabanan – Sträckan Dåvamyran-Skellefteå

Författare: Eva Romell, Olle Finnström, Olof Widenfalk, Lisa Sandberg, Anton Hammarström, Alejandro Ruete, Anna Hessel Hassel och Lina Widenfalk, alla vid Greensway AB

Dokumentdatum: 2016-12-14

Ärendenummer: TRV 2016/104276

Version: 0.1

Kontaktperson: Jonas Jonsson

Sammanfattning

Greensway AB har på uppdrag av Trafikverket utfört en naturvärdesinventering (NVI) inför den planerade Norrbotniabanan längs sträckan Dåvamyran-Robertsfors-Skellefteå. Uppdraget har utförts under perioden 20 juni till 1 december 2016 och inventeringen i fält har pågått från 21 juni till 28 oktober 2016. Delsträckan Robertsfors-Skellefteå har inventerats fram till 10 oktober.

Inventeringen har utförts enligt svensk standard SS 199000:2014 för naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald, med stöd av teknisk rapport SIS-TR 199001:2014, i alla förekommande terrestra miljöer. NVI:n är gjord på fältnivå med översiktlig detaljeringsgrad. Totalt har 172 områden klassats som naturvärdesobjekt klass 3 eller högre – 45 objekt bedöms hålla naturvärdesklass 2 och 4 objekt klass 1. En särskild sammanställning har gjorts för fåglar, framförallt baserad på tidigare inventeringar samt resultaten från NVI:n, dock utan att någon riktad inventering av fåglar har utförts. Naturvärdesinventeringen kommer att, tillsammans med övriga underlag, ligga till grund för en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Rapporten innehåller en beskrivning av inventeringsmetod, arter och artanalys samt en resultatdel med både översiktlig bedömning av naturvärden och detaljerade beskrivningar av identifierade naturvärdesobjekt med tillhörande kartor.

Södra delsträckan Dåvamyran-Robertsfors har framför allt naturvärden knutna till lövskog där fåglar bidrar till betydande artvärden. Här utmärker sig speciellt Sävaråns stränder men även Rickleån, Dalkarlsån och Lillån har strandzoner med höga naturvärden. Stora blandmyrar med tydligt utbildad sträng-flarkstruktur som håller höga värden för bland annat trana och vadarfåglar finns också inom delsträckan.

Norra delsträckan Robertsfors-Skellefteå har naturvärdesobjekt främst i form av lövskogar och en lövsumpskog som bedöms vara av värde för fågelliv samt spridda områden med hållmarkstallskog. Det finns även ett område med tallhedsandskog, Hedkammens naturreservat, som bedöms ha mycket höga naturvärden framförallt för marksvampar och vedlevande insekter.

Tillgången på befintliga artdata varierar längs sträckan, och är framförallt koncentrerade till tätorter. Detta innebär att art-underlaget för bedömningarna varierar för det inventerade området och är en osäkerhet som måste beaktas. För habitattypen myrar har en särskild analys genomförts för att kompensera för variationen i befintliga artdata. Analysen pekar på att värdet för myrfåglar har tydlig koppling till blöta myrar. Vi drar slutsatsen att biotoperna blandmyr och aapamyr har ett högt värde för dessa fågelarter. Tidigare utredningar av naturvärden knutna till fågelliv inom sträckan har framförallt utförts kring Skellefteå. I dessa har Skellefteälvens delta och slättbygden runt Innervik söder om Skellefteå identifierats som en särskilt viktig fågellokal. Denna lokal utgör en av norra Norrlands mest betydelsefulla rastplatser för våtmarksfåglar och den planerade sträckan korsar en liten del av områdets nordvästra spets.

Med våra inventeringsresultat som grund ger vi också några rekommendationer inför Miljökonsekvensbedömningen för hela sträckan Dåvamyran-Skellefteå.

Innehåll

1 INLEDNING	6
2 METOD.....	7
2.1 Inventering	7
2.2 Kartunderlag och GIS	8
2.3 Inventeringens detaljeringsgrad och redovisning	9
2.4 Landskapsobjekt	10
2.5 Särskild artanalys myrar	10
2.6 Växt- och djurarter som kräver särskilt hänsynstagande	11
2.6.1 Lavar, mossor och vedsvampar	11
2.6.2 Marksvampar	12
2.6.3 Kärlväxter och kärlkryptogamer	12
2.6.4 Insekter.....	13
2.6.5 Fåglar	13
2.6.6 Däggdjur	14
3 RESULTAT	15
3.1 Sammanfattande resultat hela inventeringsområdet	15
3.1.1 Resultatdata	15
3.1.2 Biotop- och artvärden	15
3.1.3 Landskapsobjekt bildade utifrån skattade art- och habitatstrukturer.....	18
3.2 Naturvärdesobjekt.....	18
3.2.1 Delområde 1: Dåvamyran-Sävar.....	18
3.2.2 Delområde 2: norra Sävar	35
3.2.3 Delområde 3: Degersjön	44
3.2.4 Delområde 4: Djäkneboda.....	55
3.2.5 Delområde 5: Dalkarlså	59
3.2.6 Delområde 6: Bygdeå.....	65
3.2.7 Delområde 7: Bäck	70
3.2.8 Delområde 8: Laxbacken.....	75
3.2.9 Delområde 9: Robertsfors	82
3.2.10 Delområde 10: Gumboda.....	86
3.2.10 Delområde 11: Änåset	91
3.2.12 Delområde 12: Grimsmark	96
3.2.13 Delområde 13: Ytterbyn	98
3.2.14 Delområde 14: Bissjön	99
3.2.15 Delområde 15: Västra Hökmark	103
3.2.16 Delområde 16: Daglösten.....	105
3.2.17 Delområde 17: Övre Bäck.....	108
3.2.18 Delområde 18: Hägnäs.....	110
3.2.19 Delområde 19: Bureå.....	116

3.2.20 Delområde 20: Yttervik	121
3.2.21 Delområde 21: södra Skellefteå	124
3.2.22 Delområde 22: östra Skellefteå	127

3.3 Fåglar 135

3.3.1 Skellefteälvens delta och slättbygden runt Innervik	135
3.3.2 Sävarån	136
3.3.3 Övriga intressanta områden	137
3.3.4 Skev fördelning av fynddata - särskild artanalys av myrar	138

4 SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER 140

5 REFERENSER141

BILAGA 1. BIOTOPER INOM INVENTERINGSOMRÅDET

BILAGA 2. KARTLAGER

BILAGA 3. OBSERVERADE NATURVÅRDSARTER

BILAGA 4. ARTER AV VÅTMARKSFÅGLAR SOM ANVÄNTS VID SÄRSKILD ARTANALYS AV MYRAR

BILAGA 5. TIDIGARE INRAPPORTERADE ARTOBSERVATIONER AV NATURVÅRDSFÅGLAR

1 Inledning

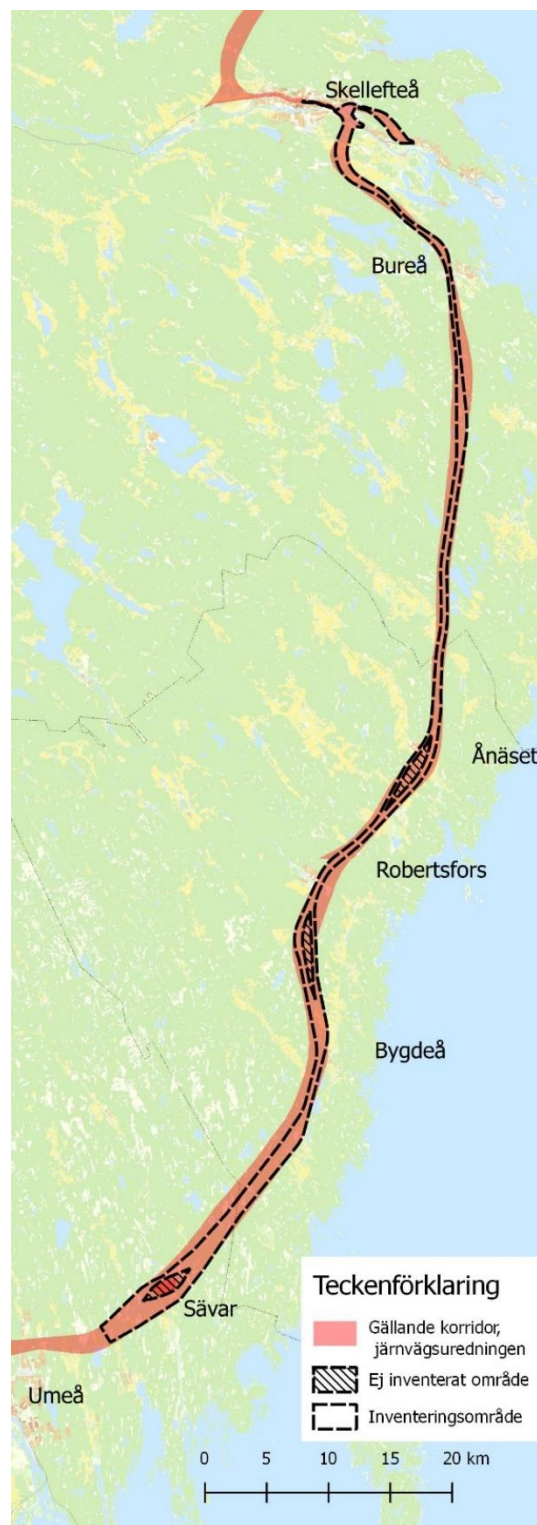
Norrbotniabanan är planerad att bli en 27 mil lång kustnära järnväg mellan städerna Umeå och Luleå. Järnvägen ska i första hand underlätta godstrafiken men kommer även att möjliggöra persontrafik mellan norrlandskustens städer.

I dagsläget är alla järnvägsutredningar för banan klara och Trafikverket arbetar nu med att ta fram järnvägsplaner för sträckan Umeå-Skellefteå. Man planerar för byggstart på sträckan Umeå-Dåva 2018, för vilken en naturvärdesinventering (NVI) sedan tidigare är utförd av konsultföretaget Tyréns (sommaren 2016).

Greensway AB har på uppdrag av Trafikverket utfört NVI längs sträckan Dåvamyran-Skellefteå. NVI:n ska fungera som underlag inför det kommande arbetet med järnvägsplaner för sträckan. Uppdraget har utförts under perioden 20 juni till 1 december 2016 och inventeringen i fält har pågått från 21 juni till 28 oktober 2016. Delsträckan Robertsfors-Skellefteå har inventerats fram till 10 oktober.

Den inventerade korridoren följer i stora drag E4:an norrut med undantag runt Robertsfors samt mellan Ånäset och Bureå (figur 1). Vid Sävar, söder om Robertsfors samt vid Ånäset finns två alternativa delkorridorer.

Rapporten inleds med en metodbeskrivning av de inventeringsmetoder samt dataunderlag och analyser som används. Därefter följer en resultatdel som till största delen omfattar de naturvärdesobjekt som identifierats. Värden knutna till fåglar lyfts fram i ett eget avsnitt. Rapporten avslutas med slutsatser kring sträckans viktigaste naturvärden med rekommendationer för bland annat riktade artinventeringar.

Figur 1. Den inventerade järnvägskorridoren mellan Dåvamyran och Skellefteå.

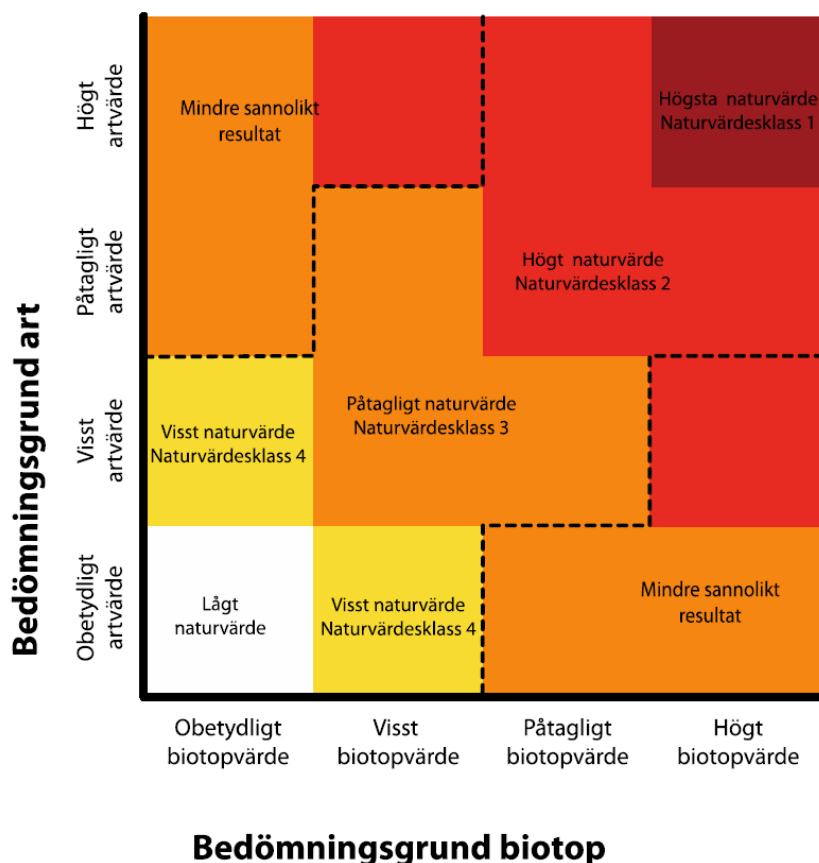
2 Metod

2.1 Inventering

NVI:n har utförts enligt metoden svensk standard SS 199000:2014 för naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald, med stöd av teknisk rapport SIS-TR 199001:2014, den senaste och nu aktuella versionen. Syftet med att använda en standardiserad metod är att bedömningar från olika naturvärdesinventerare blir jämförbara.

En naturvärdesinventering omfattar alla förekommande naturtyper inom det aktuella inventeringsområdet. Därför är också syftet med en standardiserad metod att olika naturtyper ska kunna jämföras med varandra utifrån bestämda kriterier för vad som anses vara naturvärden.

För att bedöma ett inventeringsobjekts naturvärde vägs två viktiga komponenter för biologisk mångfald samman: artvärde och biotopvärde (figur 2). Sammanlagt kan det resultera i högsta naturvärde (klass 1), högt naturvärde (klass 2) eller påtagligt naturvärde (klass 3). Se även stycket ”detaljnivå” och kapitlet ”arter”.

Figur 2. Naturvärdesbedömning vid NVI – bedömning av ett objekts biotopvärde respektive artvärde leder till en viss naturvärdesklass (originalbild från SIS 2014: A).

Artvärdet avgörs av en stegvis bedömning där arter som är rödlistade enligt Artdatabanken (Artdatabanken 2015) och tillhör de tre högsta hotkategorierna (CR, EN och VU) rangordnas högst, därefter värderas arter tillhörande rödlistans lägre hotkategori, arter som är nära hotade (NT). Därefter rangordnas andra för regionen relevanta naturvårdsarter (SIS 2014: A). Begreppet "naturvårdsarter" inkluderar enligt SIS (2014: A) rödlistade arter, signalarter, ansvarsarter, typiska arter för olika Natura 2000-naturtyper samt skyddade arter (inklusive alla arter i bilaga 1 eller 2 till artskyddsförordningen (2007:845) där för fåglar de arter avses som markerats med B i bilaga till förordningen, rödlistade arter samt arter som uppvisar en negativ trend).

Biotopvärdet avgörs utifrån olika biotopkvaliteter beroende på vilken naturtyp som inventeras. Naturtyper kan till exempel vara "skog och träd", "igenväxningsmark", "äng och betesmark" eller "berg och sten" eller "myr" (SIS 2014: A och 2014: B). Vissa naturtyper har minst "visst biotopvärde" enligt svensk standard, alltså dessa naturtyper har per automatik ett visst naturvärde. Myr samt ängs- och betesmark med pågående hävd är exempel på detta. Andra naturtyper som exempelvis skog och träd samt igenväxningsmark kan ha allt från obetydligt till högt biotopvärde. Biotoper har klassats utifrån i denna inventering förekommande naturtyper (bilaga 1).

Biotopvärdet går på många sätt hand i hand med artvärdet då ett högt biotopvärde ofta ger förutsättningar för ett högt artvärde, till exempel en stor blandmyr med många öppna vattenpartier har ofta ett rikare fågelliv jämfört med en liten torr myr. I vissa förekommande fall har vi biotoper med endast visst eller påtagligt biotopvärde men där förekomst av rödlistade arter höjer naturvärdet totalt sett (figur 2).

2.2 Kartunderlag och GIS

Grunden för en NVI är ett fullständigt kartunderlag och även där har vi följt svensk standards rekommendationer (SIS 2014: A). Alla skyddade områden inom inventeringsområdet (naturreservat, Natura 2000-områden och områden med riksintressen för naturvård) har samlats in med hjälp av kartverktyget Skyddad Natur (Naturvårdsverket 2016). Dessutom erhöll vi information om det nybildade reservatet Hedkammen nära Bureå från Länsstyrelsen i Västerbottens Län. Från Skogsstyrelsen har uppgifter hämtats för de nyckelbiotoper där stora skogsbolag är markägare samt "objekt med naturvärden" (Skogsstyrelsen 2016: B och 2016: C). Även jord- och berggrundskartor har granskats då dessa kan ge vägledning om artrika eller sällsynta miljöer, knutna till kalkrika berggrunder eller sandrika områden (Sveriges geologiska undersökning 2016: A och 2016: B). Vi har även gått igenom den senaste rikkärnsinventeringen från Länsstyrelsen i Västerbottens län (Länsstyrelsen Västerbotten 2016). Ängs- och betesmarksinventeringen har gåtts igenom för vissa objekt som berörts av den (Jordbruksverket 2015).

Uppgifter om skyddsvärda och naturvårdsintressanta arter har hämtats från Analysportalen för biodiversitetsdata (Svenska LifeWatch Analysportal 2016). Vi har använt Skogsstyrelsens klassificering av naturvårdsarter som urvalsgrund, vilken inkluderar rödlistade arter, fridlysta arter, prioriterade fågelarter, skogliga signalarter, åtgärdsprogramarter samt arter från art- och habitatdirektivets bilaga 2 (Skogsstyrelsen 2016: A). De för inventeringen relevanta arterna har plockats ut inom inventeringsområdet samt i en 2 km bred buffertzona på vardera sida om

inventeringsområdets yttergräns. Avstånden är utformade med tanke på hur fåglar och däggdjur rör sig i landskapet. Limniska arter har inte inkluderats. Artobservationerna som ingår är från år 2000 och framåt. För fåglar har även riktade inventeringar inom området funnits med som underlag. Resultaten för fåglar redovisas i ett separat avsnitt.

Med ovan angivna kartskikt och artobservationer som grund (bilaga 2) har ytterligare områden som varit extra viktiga för inventeringen pekats ut (utöver redan skyddade områden) och dessa har då flygbildstolkats. Alla underlag har vägts samman till ett särskilt GIS-skikt som inventerarna har haft med sig i fält, där information om naturtyp, artobservationer och grund för att områden bedömts som extra intressanta funnits med. För fältarbetet har iPad och applikation iGIS (Geometry Pty Ltd 2008) använts och för arbetet med kartunderlag och resultatsammanställning har QGIS (QGIS Development Team 2016) använts.

2.3 Inventeringens detaljeringsgrad och redovisning

NVI:n är utförd i alla terrestra miljöer, på fältnivå med översiktlig detaljeringsgrad (SIS 2014: A). Naturvärdesklasserna 1–3 har använts och objekt som haft endast visst naturvärde (klass 4) eller (med några få undantag) varit mindre än 1 ha redovisas inte i rapporten. Hela inventeringsområdet på 9356 hektar har besökts. En särskild sammanställning för fåglar har dessutom lagts till, framförallt baserad på tidigare inventeringar samt resultaten från NVI:n, dock utan att någon riktad inventering av fåglar har utförts.

Viktigt att nämna i sammanhanget är att hela inventeringsområdet skär landskapets natur- och kulturgeografiska indelning med ådalar, omgivande jordbruksmarker och däremellan skogklädda urbergspartier på tvären. Detta skapar ett långsmalt inventeringsområde där naturtyp och markanvändning varierar mycket även utmed korta delsträckor. Det gör i sig att inventeringen redovisar många olika naturvärdesobjekt och att flera av dem är förhållandevis små. I de fall där ett klassat naturvärdesobjekt med motsvarande biotopegenskaper sträcker sig utanför inventeringsområdets yttre gräns har vi enligt kundens önskemål dragit gränsen för objektet identiskt med inventeringsområdets yttre gräns.

Varje inventeringsobjekt redovisas med id-nr, biotopklassning, objektsbeskrivning och naturvärdesbedömning där art- och biotopvärdet vägs in. Naturvårdsarter och övriga arter som är av värde för att beskriva objektets ekosystem redovisas i beskrivningen. För objekt med naturvärdesklasserna 1 och 2 preciserar vi art- och biotopvärdena extra tydligt i bedömningstexten. För objekt klass 3, påtagliga naturvärden, pekar vi på objektets allmänna naturvärden utan att särskilt precisera art- och biotopvärde.

Naturvärdesklassade objekt redovisas separat då de är stora och solitärt belägna. Små och närliggande objekt med likvärdiga art- och biotopkvalitéer redovisas sammanslagna.

För rödlistade arter och för i regionen relevanta naturvårdsarter kartläggs också artfynden och rapporteras till Artdatabankens webbplats Artportalen (Sveriges lantbruksuniversitet [SLU] 2016). Dessa återfinns även i bilaga 3 där alla objekt med observerad art anges. Vi skiljer i text på våra egna artobservationer från fältbesök och tidigare inrapporterade artdata, det vill säga Artportalens uppgifter. Viktigt att notera är

att olika artgrupper skiljer sig åt i hur lätta de är att identifiera vid en översiktlig inventering. Därför kommer det oundvikligen finnas fler observationer av till exempel vedsvampar och kärlväxter än av insekter eller mindre däggdjur.

2.4 Landskapsobjekt

Landskapsobjekt kan enligt SIS (2014: A) skapas för att ”komplettera naturvärdesobjekt”, det vill säga att identifierade naturvärdesobjekt tillsammans med omgivande mark sammantaget kan utgöra värdefulla naturvärden som är värda att belysa i naturvärdesinventeringens resultatdel (SIS 2014: A). Vi har valt att definiera landskapsobjekten utifrån artvärden. Det gör att landskapsobjektets storlek varierar utifrån vilka arter/artgrupper som avses.

2.5 Särskild artanalys myrar

Antalet artfynd som inrapporterats till Artportalen från olika delar av den inventerade sträckan varierar avsevärt och är framförallt koncentrerade till områden där antalet personer som noterar artfynd är större, exempelvis tätorter. Detta innebär att om man endast utgår från tidigare kända fynd riskerar artvärdet att bli lägre för områden där ansträngningen att notera arter varit mindre.

För att ta hänsyn till denna skevhet i fynddata och säkerställa en så hög kvalitet och jämförbarhet som möjligt har vi valt att utföra en särskilt framtagen analys som bygger på vetenskapligt framtagna analysmetoder (van Strien m.fl 2013, Ruete 2015). Analysen har begränsats till myrar, vilka utgör en stor del av de klassificerade objekten. Artobservationerna från naturvärdesinventeringen är samtidigt sparsamma på grund av att den inleddes efter häckningssäsongen för många myrfåglar.

Analysen bygger på ett 1x1 km rutnät utifrån svenska CORINE Marktäckedata (Lantmäteriet 2003) och beräknar sannolikheten att en art förekommer i varje ruta. Sannolikheten baseras på hur stor andel av varje ruta som består av de kategorier av marktäckedata som identifieras som betydande för arten i de områden där fynddata finns tillgängliga. Dessa sannolikheter vägs sedan samman till ett index som beskriver värdet av varje del i landskapet för den analyserade artgruppen.

Analysen utfördes för tre fågelarter som nyttjar myrar som rast- eller häckningsplats: grönbena, gluttsnäppa och sångsvan. Fynddata hämtades från Analysportalen för biodiversitetsdata (Svenska LifeWatch Analysportal 2016) för åren 2015–2016. Dessutom utnyttjades observationsdata för 77 andra arter av våtmarksfåglar (bilaga 4) under samma period för att korrigera detekteringssannolikheten genom rapporteringsfrekvensen för varje ruta. Analysen är utförd inom hela inventeringsområdet, med undantag av tätorter.

Resultaten från analysen redovisas både separat i avsnittet om fåglar samt vägs in vid klassning av de enskilda naturvärdesobjekten för myrar.

2.6 Växt- och djurarter som kräver särskilt hänsynstagande

Arter utgör en viktig aspekt av naturvärdesbedömningen (SIS 2014: A och 2014: B) och framför allt arter som kräver särskild hänsyn, såsom rödlistade arter och arter som ingår i art- och habitatdirektivet.

För rödlistade arter följer vi Artdatabankens rödlista (Artdatabanken 2015) som gäller för Sverige. Denna lista tas fram enligt Internationella Naturvårdsunionens (IUCN) kriterier som används vid framtagande av prognoser för arternas utdöenderisk globalt (IUCN 2016).

Art- och habitatdirektivet utgör ett ramverk för skydd av natur enligt EU-direktiv. Syftet är att säkra den biologiska mångfalden inom EU:s medlemsländer (Naturvårdsverket 2009). Direktivet innehåller två viktiga delar, dels områdesskydd enligt nätverket Natura 2000, dels ett generellt artskydd för arter som omfattas av den så kallade artskyddsförordningen. Arter som omfattas av artskyddsförordningen har samma skyddsstatus utanför som innanför Natura 2000-områden. Dessutom finns ett fågeldirektiv där 66 i Sverige förekommande fågelarter ingår (Naturvårdsverket 2009).

2.6.1 Lavar, mossor och vedsvampar

Arter av lavar, mossor och vedsvampar som förväntas förekomma inom inventeringsområdet och som kan bidra till högre artvärde för ett naturvärdesobjekt är rödlistade arter, signal- och naturvårdsarter knutna till kontinuitetsskog och skogar med äldre eller grövre träd av grovbarkig struktur. Lövrika skogar med inslag av framförallt asp och sälg, som jämfört med björk och rönn har rikare bark, kan ha många naturvärdesintressanta lavar och mossor. Vedsvampar gynnas av god förekomst på döende eller död ved. De flesta arter av vedsvampar är dock specifikt knutna till antingen gran-, tall, eller lövved (figur 3).

Figur 3. Den hotade arten rynkskinn (VU) som är knuten till död granved, här hittad vid Häggnäsbäcken i objekt nr. 161, Istermyrliden.

Myrmarker kan hysa mer sällsynta arter av mossor, till exempel brunmossor. Det gäller särskilt då näringstillgången och pH-värdet är något förhöjt, som det är i intermediära kärr och rikkärr.

2.6.2 Marksvampar

Precis som med vedsvampar förekommer marksvampar ofta i områden med lång skoglig kontinuitet, detta på grund av att mykorrhizabildande svampar är beroende av kontinuerlig tillgång på levande trädrötter. Till exempel är sandtallskogar, äldre hållmarkstallskogar samt betespräglade barrblandskogar miljöer där man kan förväntas finna naturvårdsarter bland marksvampar.

2.6.3 Kärlväxter och kärlkryptogamer

Många sällsynta och hotade arter av kärlväxter återfinns på hävdad mark, det vill säga mark som kontinuerligt har slåtter eller bete. I det moderna jordbrukslandskapet minskar den här typen av marker, och även kärlväxterarna knutna till markerna. Hävdgynnade arter är arter som är konkurrenssvaga men tål att växa på näringsfattig mark, då slåtter eller bete upphör tar ofta andra snabbväxande och näringsgynnade arter vid.

Alla orkidéer i Sverige är fridlysta och flera omfattas av artskyddsförordningen (2007:845). Gransumpskogar, något rikare skogar med rörligt markvatten samt vissa myrmar, särskilt rikkärr, kan hysa orkidéer.

Kärllkryptogamerna plattlummer, rev- och marklummer är alla fridlysta och omfattas av artskyddsförordningen men är inte påtagligt sällsynta. De förekommer i barrblandskogar, plattlummer föredrar mer utpräglade tallskogar.

2.6.4 Insekter

Många rödlistade landlevande insekter är knutna till äldre skog, framför allt skogstyper som minskar i det moderna skogslandskapet (figur 4). Tallskog på sandmark är ett sådant exempel där det finns flera hotade skalbaggsarter knutna till grovbarkig levande eller döende tall. Sandmark med skog av en viss grad av öppenhet bidrar också till en för insekter gynnsam miljö då många arter behöver värme och solbelysta ytor.

Figur 4. Död ved är en tillgång för såväl lavar, vedsvampar, vedinsekter samt fåglar som äter vedinsekter.

2.6.5 Fåglar

Många fågelarter är specialiserade till vissa typer av ekosystem medan andra förekommer mer generellt över landskap. För flyttfåglar kan områden utmed kusten med god tillgång till mat vara viktiga rastplatser före fortsatt flytt. Till exempel stannar många gäss och vadarfåglar utmed Norrlandskusten innan de fortsätter mot Lapplandsfjällen eller Nordnorge (Jonsson 1992). Fågelarter som är knutna till myrar inom regionen är framför allt olika vadarfåglar och simfåglar. Särskilt blöta myrar och myrar med stora partier öppna vattenspeglar är viktiga rast- och häckningsmiljöer för vadar- och simfåglar. Blandmyrar av sträng-flarktyp med varierande torra och blöta partier gynnar arter som trana och vadarfåglar som enkelbeckasin, grönbena, gluttsnäppa och småspov medan ljungpipare och ängsbiplärka trivs bland torrare mossepartier. Blötmyrar är gynnsamma för brushane och helt öppna vattenspeglar, så kallade myrgölar, är goda tillhåll för sångsvan och smålom. Även jorduggla kan utnyttja blandmyrar för födosök, speciellt år då tillgången på smågnagare, till exempel åkersork, är god. Större sjöar kan hysa simfåglar som storlom, fiskmås, knipa, vigg och bläsand (Imby 1985).

Fågelarter som är knutna till lövrika skogar med björk, asp, sälg, gråal och/eller rönn är olika hackspettsarter, framför allt mindre hackspett men även vitryggig hackspett kan vara aktuell då den observerats längs Norrlandskusten (SLU 2016; figur 5). Lövrika

sumpskogar med buskmarker gynnar också buskskvätta, sparvar som ortolan- och videsparv, samt olika sångare som till exempel grönsångare (Jonsson 1992).

När det gäller skogsmiljöer så är tallhedmiljö gynnsam för grå flugsnappare och rödstjärt. Spillkråka gynnas av god tillgång på döende träd i barrblandskog. Även gråspett trivs i barrblandskog, gärna med inslag av grov asp. Tretåig hackspett trivs i granskog och gransumpskog med tillgång till äldre och döende granar.

Jordbrukslandskapet har många olika typer av fåglar. Tranor utnyttjar både myr och åkermark som rast och matplats. Sånglärkan tillhör också jordbrukslandskapets fåglar men har minskat kraftigt under senare år (SLU 2016).

Figur 5. Grova lövträd, som asp här på bilden, kan vara betydelsefulla boträd för fåglar. Sävaråns strandskog norr om Sävar.

2.6.6 Däggdjur

Däggdjur som förväntas finnas inom inventeringsområdet och ingår i artskyddsförordningen är: brunbjörn, varg, järv, lodjur, skogsmård, bäver (figur 6), utter, skogshare, nordisk fladdermus, taigafladdermus och vattenfladdermus. Fladdermöss kan påverkas negativt vid exploatering, som exempelvis vid anläggning av vägar, men effekten på olika arter beror på vilken typ av habitat de lever i (Kerth och Melber 2009). Generellt är däggdjur svåra att täcka in i denna typ av inventering.

Figur 6. Bäver förekommer på många platser utmed bäckar och åar inom inventeringsområdet, här färsk gnagspår på gråal, Ånäset.

3 Resultat

Här redovisas sammanfattande resultat för hela inventeringsområdet där vi pekar på de främsta naturvärdena och vad som karaktäriserar dessa. Vi väger också in resultaten från artanalyserna av myrar. Därefter följer objektsbeskrivningarna uppdelade i delområden med tillhörande kartor. Landskapsobjekten redovisas som resultat i anslutning till respektive delområde. Avslutningsvis redovisas en särskild sammanställning av naturvärden knutna till fåglar.

3.1 Sammanfattande resultat

Norrbotniabanans planerade sträcka är kustnära, mellan 0,5–20 km från Norra Kvarken och Bottenvikskusten. Naturen i inventeringsområdet präglas därför starkt av det kustnära läget och vad det innebär i form av historisk markanvändning som jord- och skogsbruk och geografiskt läge för byar och samhällen. Jordbruksområden och tidigare brukade områden är mestadels belägna nära större vattendrag, de viktigaste i eller nära inventeringsområdet är: Skellefteälven, Bure älv, Hertsångersälven, Rickleån, Dalkarlsån och Sävarån. Det finns även jordbruksmarker utmed mindre åar, ofta i småbrutna landskap med jord- och skogsbruk.

Karaktäristiskt för många av områdena utmed ådalarna är att de omges av tidigare brukad åker-, ängs- eller betesmark som idag är så kallad igenväxningsmark, antingen öppna med buskar och näringsgynnade örter och gräs eller med lövskog i olika ålder. Allt beroende på hur länge successionen från öppen mark till skog pågått. Den här typen av marker, alltså olika successioner av igenväxning efter åker-, ängs- eller betesmark är vanligt förekommande inom hela inventeringsområdet.

Längre bort från ådalarna och på mer näringsfattiga områden dominerar skog och myrar. Dessa två naturtyper dominerar i areal inom hela inventeringsområdet. De flesta skogsområden är dock hårt brukade, därför är arealen naturvärdesklassad skog förhållandevis liten. Även många myrar har dikats i och med skogsbruket för att skapa mer skogsmark, i vissa fall har områden ombildats från myr till skogsmark och resulterat i att unga tallar och dvärgbjörk successivt växt in på myrarna.

3.1.1 Resultatdata

Totalt har 172 områden klassats som naturvärdesobjekt klass 3 eller högre. Det utgör ca 11,5 procent av inventeringsområdets totala areal om 9356 ha. 45 objekt bedöms hålla naturvärdesklass 2 och 4 objekt klass 1. Alla objekt som har klass 1, högsta naturvärde, är sedan tidigare utpekade som naturreservat av länsstyrelsen eller som skogsbolagens frivilliga avsättningar. För de objekt som har klass 2 har en del sedan tidigare dokumenterade naturvärden, andra inte. Det finns också, förutom de resultat vi presenterar här, ytterligare små områden som motsvarar klass 3 men som inte storleksmässigt kvalar in i SIS-standardens storlekskrav (se metod).

3.1.2 Biotop- och artvärden

Naturvärdesobjekten inom inventeringsområdet är framför allt knutna till nedanstående biotoper. Och dessa är, förutom sandtallskog, spridda i inventeringsområdet. Här nedan

behandlas de viktigaste biotoperna som har naturvärdesklassats i denna inventering (För detaljerade beskrivningar, se objektsbeskrivningar för varje specifikt område):

- Å- och älvdalar med lövträdbårder
- Lövskogsområden, successioner på tidigare jordbruksmark
- Sandtallskog
- Spridda områden med hållmarkstallskogar med skoglig kontinuitet
- Äldre granskogar, ofta med aspinslag
- Stora och mellanstora blandmyrar med öppna vattenpartier
- Små myrar

Å- och älvdalar med lövbårder

När det gäller å- och älvdalarna är vår bedömning att biotoperna i sig är värdefulla med lövskog eller lövträdsbårder utmed vattendrag. Trädsammansättningen varierar men glasbjörk dominerar och sedan varierar inslaget av gråal, rönn, asp, sälg och hägg. Blommande trädslag som rönn, sälg och hägg har, sett ur ett ekologiskt perspektiv, artvärden knutna till insekter och även fåglar. Flera av områdena bedöms vara värdefulla lokaler för hackspettar, och då särskilt de där successionen pågått så pass länge att det finns döende och död ved. Andra fåglar som tättingar, mesar, sparvar och sångare är också knutna till löv- och buskmarker. Strandskogarna och strandzonerna kring vattendrag har klassats som klass 2, högt naturvärde, och klass 3, naturvärde, i denna inventering.

Lövskogsområden

Även lövskogsområdena på tidigare jordbruksmark har biotop- och artvärden knutna till varierande lövträdsammansättning, förekomst av död lövved, förekomst av vedinsekter och vanliga vedsvampar, en något rikare markflora samt att de bedöms vara av värde för fågellivet. Speciellt i de norra delarna mellan Skellefteälven och Innerviks naturreservat bedömer vi att fågelfaunan har betydande värden på landskapsnivå. Därför har vi i kartan markerat två landskapsobjekt där. Den här typen av biotoper har både klassats som klass 2 och klass 3. Ett område med lövsvämskog, även det på tidigare kulturmark, har tilldelats klass 1.

Sandtallskog

Sandtallskog förekommer i stort sett bara på ett ställe, vid Hedkammens naturreservat strax söder om Bureå. Här finns framför allt artvärden med marksvampar som har ekologisk koppling till tallskogar med lång kontinuitet. Både i samband med inventeringen och sedan tidigare har rödlistade arter, signalarter och andra naturvårdsarter av marksvampar dokumenterats. Ytterligare artvärden som kan vara knutna till denna miljö är vedinsekter, det finns flera rödlistade arter som förekommer i tallsandskog och gynnas av solbelysta tallar, öppna och förhållandevis ljusa skogar. Tallsandskog som biotop är en hotad naturtyp i det moderna skogslandskapet och därför

har miljön i sig ett starkt naturbevarandevärde och objektet har tilldelats klass 1, högsta naturvärde.

Hällmarkstallskog

Tallskog på hällmarker förekommer spritt inom hela inventeringsområdet och många av dem är skogsbolagens frivilliga avsättningar. Ofta omges de av produktionsskog eller hyggen. Många av de här skogarna har lång skoglig kontinuitet men är vanligtvis naturligt lågproduktiva och därför är tillgången på död ved ofta begränsad. I de objekt som inventerats under höstens mellanperiod och senare del har det funnits en del rödlistade marksvampar som bildar mykorrhiza med tall. De objekt som är mer välbevarade och har död ved har ofta tilldelats klass 2, högt naturvärde, medan små områden som plockhuggits och därför har en lägre andel död ved eller påtagliga kanteffekter mot omgivande produktionsskog fått klass 3, naturvärde.

Äldre granskog med aspinslag

Äldre granskogar med eller utan aspinslag förekommer som små fragment i landskapet. Även här är det ofta fråga om skogsbolagens frivilliga avsättningar, nyckelbiotoper, eller äldre privatägd skog. Art- och biotopvärdena i den här typen av skog är ofta starkt kopplad till förekomsten av grova döende granar, högstubbar eller lågor av gran, levande eller död asp. Framför allt är det olika vedsvampar knutna till gran eller asp som förekommer och som indikerar naturvärden. Objekt som tillhör den här biotoptypen har mestadels tilldelats klass 2 eller 3 men i ett fall klass 1, högsta naturvärde.

Blandmyrar

Stora och mellanstora blandmyrar av sträng-flarktyp är biotoper där den naturliga vattenflödesprocessen har resulterat i myrplan med många blöta partier, så kallade mjukmattor och lösbottnar samt öppna vattenspeglar. Den här typen av miljöer som är rejält blöta bedöms framför allt ha höga artvärden för många vadarfåglar men även för sångsvan. Det finns också i många fall biotopvärden i form av gamla senvuxna tallar på blandmyrar. Tallar som i jämförelse med omgivande fastmark med brukad skog har fått stå orörda länge. Blandmyrar med tydligt utbildad sträng-flarkstruktur större än 20 ha definieras som aapamyr och utgör en prioriterad Natura 2000-naturtyp. Inom inventeringsområdet finns det en övervikt på stora och mellanstora myrar i de södra delarna. Merparten av dessa har tilldelats klass 2, högt naturvärde. Det finns också två aapamyrar i inventeringsområdets södra del. Dessa har bedömts till klass 1, högsta naturvärde, respektive klass 2, högt naturvärde och där är klassen satt utifrån störningspåverkan.

Små myrar

Små myrar förekommer spritt inom hela inventeringsområdet. De är vanligt förekommande mellan Sävar och Bygdeå samt mellan Ånäset och Lövsånger. Många av de här myrarna domineras av tuvbildande vitmossor och tuvull, och man kan gå torrskodd på stora delar av dem. Odikade småmyrar har ofta en fin naturlig trädstruktur med gamla senvuxna tallar. Dikade småmyrar däremot uppvisar ofta en tendens till snabb igenväxning med en stor andel yngre tall samt ris, framför allt dvärgbjörk. Små myrar med naturliga strukturer har nästan alltid tilldelats klass 3 i inventeringen, i enstaka fall klass 2. Små myrar som varit mycket påverkade har halkat ner i klass 4, visst naturvärde, och redovisas därför inte i denna rapport.

3.1.3 Landskapsobjekt bildade utifrån skattade art- och habitatstrukturer

Inom inventeringsområdet finns fyra bildade landskapsobjekt. Alla objekt är bildade utifrån ekologisk kunskap om arters habitatkrav.

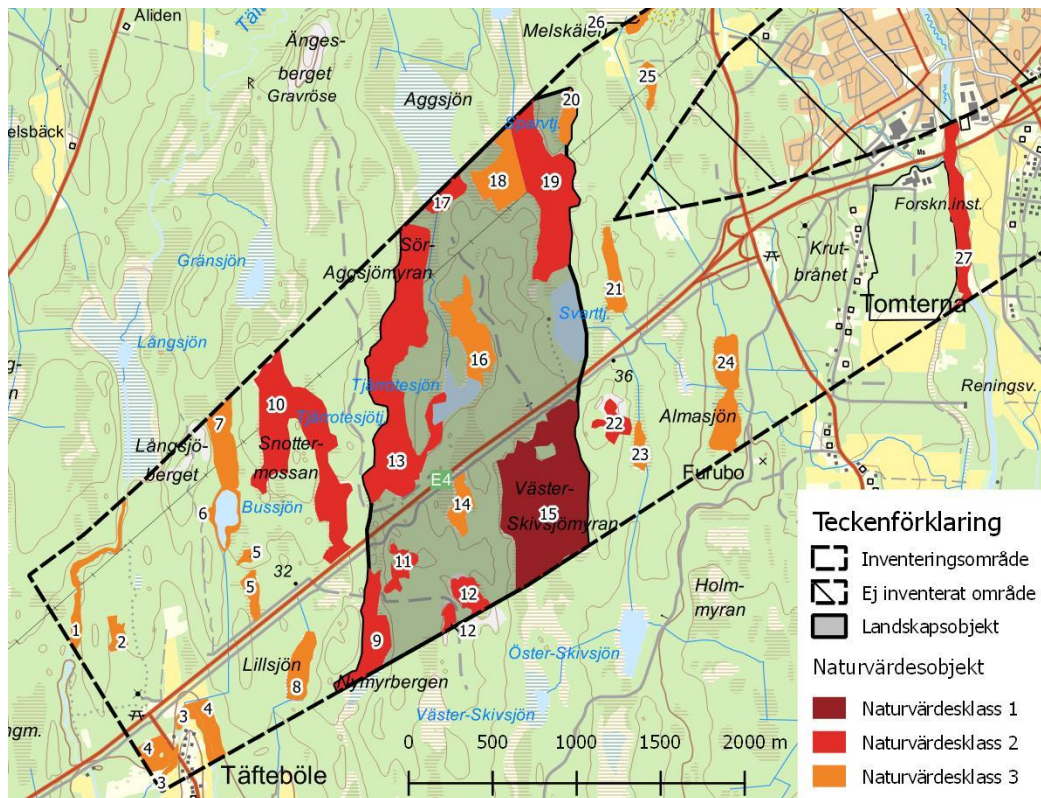
Tre av landskapsobjekten är bildade på grund av att de ”tillsammans med de ingående naturvärdesobjekten skapar en helhet som är positiv för biologisk mångfald” (SIS 2014: A). Dessa tre är alla objekt där vi utifrån egna och tidigare observerade artuppgifter samt från vår artanalys av myrar (se avsnitt 3.3.4) har bedömt att de bildar ekologiska kluster av stort värde för fågellivet. Två landskapsobjekt är lövskogsområden med varsitt kärnområde som håller högsta respektive näst högsta naturvärdesklass (figur 81 och 84). Ett område utgör ett landskap med närliggande blandmyrar där det också finns en kärna med naturvärdesobjekt av högsta och näst högsta klass (figur 7).

Det fjärde landskapsobjektet är bildat enligt svensk standards kriterier att ”de ingående naturvärdesobjekten tillsammans ger förutsättningar för naturvårdsarter som är knutna till ett landskap med en kombination av olika naturtyper snarare än till enstaka naturtyper”. Utifrån landskapets struktur, tidigare artobservationer och klassade naturvärdesobjekt i inventeringen har vi bildat ett landskapsobjekt som kan vara lämpligt habitat för nordisk fladdermus (figur 57). Landskapet innehåller en blandning av hållmarkstallskog, lövallé, lövskog och lövskog vid vatten samt öppen jordbruksmark. Ett av de ingående naturvärdesobjekten har klassats till högt naturvärde (klass 2).

3.2 Naturvärdesobjekt

3.2.1 Delområde 1: Dåvamyran-Sävar

Delområde 1 omfattar sträckan mellan Dåvamyran och Sävar (figur 7). Delområdet karaktäriseras av näringsfattiga moränjordar med brukad skog och stora arealer myrmark. Bebyggelsen mellan villasamhället Täfteböle i sydväst och tätorten Sävar i nordost är mycket sparsam. Markanvändningen präglas av skogsbruk. Naturvärdena i området består av bitvis lövrika strandzoner kring Täfteån och lövträdbårder utmed Sävarån, mindre hållmarksområden med skiktad tallskog och små, medelstora och stora myrar. De allra främsta naturvärdena i delområdet är de stora myrkomplexen i mitten av området tillsammans med långsträckta blandmyrar i nord-sydlig riktning. Utifrån skattade fågelvärden (se 3.3.4 för särskild analys av myrar) har vi skapat ett landskapsobjekt kring de största våtmarkerna, de som är aapamyrar och blandmyrar. Även stränderna utmed Sävarån söder om E4 pekas ut som område med höga naturvärden.

Figur 7. Naturvärdesobjekt i delområde 1: Dåvamyran-Sävar.

1. Strandskog längs Täfteån, norr om Täfteböle

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Strandszon längs med Täfteån, beläget norr om samhället Täfteböle samt norr om E4:an. Strandszonen består främst av tall samt stora, frodiga granar med inslag av björk, gråal och asp på enstaka ställen. Vattendragets södra del kantas av kala hållar. De nordligare delarna innehåller en bård närmast vattnet som är bevuxen av gräs och starr, där flaskstarr och tuvtåtel är vanligast förekommande. Förekomsten av död ved är måttlig. Spår av bäver. Strandskogen i objektets sydvästra samt nordligaste del består av en smal skyddszon (ca 3–5 meter bred) mot intilliggande hyggen. Vattendraget korsas av en elgata, där således all skog är borttagen (här har objektet gränser ritas kant i kant med vattendraget). Äldre dikning in mot vattendraget på enstaka ställe. Den södra delen av vattendraget är meandrande, medan den nordligaste delen är uträtad.

Bedömning: Naturvärden utmed en smal zon kring Täfteån. Strandszonen har ett visst biotopvärde i form av en viss förekomst av lövträd längs med vattnet. Enstaka förekomst av asp och gråal samt spår av bäver ger ett visst artvärde.

2. Blandskog norr om Täfteböle

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Mindre parti av flerskiktad blandskog av varierande ålder bestående av främst björk, tall och gran med ett påtagligt inslag av död ved, främst i den västra delen. Troligen sparad som naturhänsyn vid avverkning. Fältskiktet utgörs av ris, främst ljung och blåbär. I den östra delen av objektet ökar markfuktigheten och där blir skvattram och björk mer vanligt förekommande. Omgivande hyggen ger en hög kanteffekt och övergångarna är onaturliga. Ett dike löper utmed objektets västra kant.

Bedömning: Naturvärdena består främst i förekomsten av den döda veden tillsammans med blandskogens varierande ålder.

3. Strandskog utmed Täfteån, Täfteböle

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Strandszon utmed Täfteån vid samhället Täfteböle. Stränderna kantas huvudsakligen av björk och bitvis enstaka frodvuxna granar. Närmast vattnet en bård av gräs och starr, brunrör och tuvtåtel dominerar. Närheten till villasamhället påverkar strandzonen, några sträckor har tomt- eller odlingsmark ända ned mot strandkanten (och det har inte ritats med i naturvärdesobjektet). Ån gör en skarp krök i objektets norra del, och där finns också några mindre forssträckor. Strandskogen kring norra åkröken är mer orörd och där finns även inslag av säl samt färsk spår av bäver. I sydöstra delen kantas ån av öppna fält samt ett mindre skogsparti med gran och björk. Objektet som helhet varierar utmed sträckan, som det ofta gör nära samhällen.

Bedömning: Strandskogen kring ån har ett visst biotopvärde i form av lövträd och buskar nära vattendrag, det är dock sparsamt med naturvårdsintressanta trädarter som säl och asp. Förekomst av bäver gör att objektet också har ett visst artvärde.

4. Löv- och buskmarker intill Täfteåns strandskog, Täfteböle

Biotop: Lövskog och buskmarker

Klass 3

Beskrivning: Löv- och buskmarker (igenväxningsmark) öster och väster om Täfteån vid Täfteböle. Det är före detta kulturmark som nu präglas av löv- och buskmarker, främst sälgräd i bukettform, björk i trädform samt sälgbuskar. Det finns även spridda inslag av asp. Det östra delområdet sluttar svagt mot Täfteån och här är trädskiktet som tätast i slutningens övre del, närmast en smal traktorväg. Successivt ner mot ån glesar trädskiktet ut och övergår i buskmark som successivt övergår i öppen mark. Det västra delområdet är mer homogent med tätstående lövträd av björk, bukettgräd och enstaka asp. En röjning är där påbörjad med ett upphugget cirkulärt område (undantaget från naturvärdesobjektet).

Bedömning: Naturvärdena består i att det finns en blandning av lövträdslag med sälg och asp, samt buskar av vide. Den typen av löv- och buskmarker är betydelsefulla för häckande och födosökande småfåglar.

5. Småmyrar söder om Bussjön, norr om Täfteböle

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av två separata, mindre myrar av liknande karaktär. Vegetation består i majoritet av tuvull, tuvsäv samt taggstarr. En del äldre senvuxna tallar finns i myrkanterna, i övrigt öppna myrar som är något fuktigare i mitten men i övrigt relativt torra. Myrmarken omgivs främst av produktionsskog, med undantag från den sydligaste delen som gränsar mot E4:an, vilket ger en viss påverkan på myrens hydrologi.

Bedömning: Naturvärdet består främst i de äldre, senvuxna tallarna och att myrarna i sig är relativt opåverkade.

6. Strandzoner vid Bussjön, norr om Täfteböle

Biotop: Våtmark och tallsumpskog

Klass 3

Beskrivning: Strandskog kring mindre sjö. Skogen består av olikåldrad tallskog med ett påtagligt inslag av äldre, senvuxna träd. Fältskiktet består av ris, främst ljung. Närmast vattnet finns en våtmark/strandzon med fuktväxande arter som flaskstarr och ängsull. I norr gränsar strandzonen mot en större myr (objekt 7).

Bedömning: Naturvärden i form av opåverkade strandzon med äldre och senvuxna tallar och en sjöstrand med våtmarksvegetation. Stränderna antas vara av värde för fågellivet.

7. Myr norr om Bussjön, norr om Täfteböle

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: En långsmal myr i nordlig-sydlig riktning där södra delen är belägen i inventeringsområdet. I majoritet öppen myr vars omgivande landskap utgörs av skog, främst produktionsskog, med undantag av myrens sydligaste del som gränsar mot mindre sjö (objekt 6). Vegetationen på myren utgörs främst av vitmossa, tuvull samt trädstarr. Den nordligaste delen av objektet har däremot ett fältskikt som domineras av ljung och skvattram och som är mer bevuxet av både äldre, senvuxna tallar samt yngre tall. Talltorrakor är vanligt förekommande, både ute på myren samt på enstaka ställen i kantzonerna. Stora delar av objektets västra sida består av produktionsskog som går kant i kant med myren. Övergångarna till omgivande skog på myrens östra sida är naturliga. En kraftledningsgata löper tvärs över myren 200 meter norr om Bussjön.

Bedömning: Naturvärdet består främst i de äldre tallarna samt förekomst av talltorrakor inom objektet.

8. Öppen myr, öster om Täfteböle

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Öppen långsmal myr i nord-sydlig riktning som omges av skog. Myrplanet sluttar mycket svagt mot söder där det är blötare. Norra halvan är torrare med vegetation av vitmossor, tuvsäv och trådstarr. Den blöta södra halvan domineras av ängsull och flaskstarr och här finns en del partier med öppna vattenspeglar. Längst i norr finns ett skogsparti med björk och en hel del stående död ved, sannolikt har området översvämmats genom dämning. I övrigt kantas myren av ung produktionsskog som når ända ner till myrkanten.

Bedömning: Naturvärdena i och på myren är främst de blöta myrstråken i den södra delen samt den norra viken med lövträd och stående död lövved.

9. Blandmyr med moränholme, öster om Täfteböle

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Långsmal myr som genomkorsar landskapet i nord-sydlig riktning (figur 8). Omgivande landskap utgörs av skog, som huvudsakligen är produktionsskog, och myr. Myren är ca 1 km lång varav 700 meter är inom inventeringsområdet. Myren är öppen och relativt plan, södra delen innehåller en del blötare partier med måttligt utbildad sträng-flark struktur. Vegetationen på myren består huvudsakligen av tuvsäv, tuvull och taggstarr i fastmattorna, i söder i blötare partier med mer av högvuxen starr samt blåtåtel bland tuvor. I mitten av myren finns en moränholme med äldre tallskog som har naturliga strukturer som äldre träd och död ved. Samma typ av häll- och blockmarker finns spridda i omgivande skogsterräng (men där utan så pass orörd skog som på myrholmen). I stort sett hela västra och södra, samt delar av norra och nordöstra myrkanterna har en naturlig övergångszon mot omgivande skog. Zonen består av äldre senvuxna tallar och det finns påtagligt av talltorrakor. Sydöstra myrkanten däremot gränsar abrupt mot produktionsskog. Myrens norra del genomkorsas av en skogsbilväg och det skapar en viss påverkan på myrens hydrologi. I övrigt finns inga synliga diken.

Bedömning: Naturvärdena på myren består i att det är en relativt stor och opåverkad myr med mestadels naturliga övergångszoner mot omgivande skog. Det finns påtagligt av äldre tallar och talltorrakor. Sammantaget innebär det höga biotopvärden. Artvärden antas finnas främst med vadarfåglar i de södra, blöta partierna.

Figur 8. Myrens vegetation består här av vitmossor och tuvull.

10. Större myr nordost om Täfteböle

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Långsträckt myr i nord-sydlig riktning som består av tre sammanhängande myrar, två större och en mindre (figur 9). Den minsta myren har en knappt 50 meter lång göl med öppet vatten. Vegetationen på myren är delvis helt öppen och domineras tuvsäv, tuvull och tuvbildande vitmossor, delvis är den trädklädd med glest stående senvuxen tall och yngre tallar men även där dominerar tuvbildande vitmossor bottenskiktet. I objektets nordöstra del förekommer en högre andel äldre tallar. Myrens norra delar präglas i stort av ris som ljung och skvattram. Kring den lilla gölen växer fuktöredragande växter som ängsull och flaskstarr. Myrarna har påverkan av en skoterled som löper utmed hela östra kanten, en korsande kraftledningsgata samt att sydspetsen är belägen 100 meter norr om E4. I övrigt finns inga synliga spår av dikning. Objektet är i det lägre spannet av klass 2.

Bedömning: Myren bedöms ha höga naturvärden i form av en större sammanhängande blandmyr med inslag av öppet vatten och till stor del naturliga strukturer, samt att den i artanalysen av myrar bedömts som en potentiellt viktig miljö för myrfåglar (se avsnitt 3.3.4).

Figur 9. Större myr med förekomst av öppet vatten.

11. Skog- och myrmosaik med skiktad tallskog, västra Sävar

Biotop: Hällmarkstallskog och myr

Klass 2

Beskrivning: Objektet består av tre små hällmarksområden med äldre skiktad tallskog som omsluter en 150 meter lång myr (figur 10). Hela området har i stort sett samma historik, kontinuitetsskog med tall. På hällarna är träden förstå grävare men står glest och förekomsten av död ved är naturligt sparsam men det finns torrakor. Det finns påtagligt med tallar över 150 år, även träd över 250 år förekommer. Motaggschamp (NT), som är mykorrhizabildande med tall och kräver skoglig kontinuitet förekommer på flera platser. Vedflarnlav förekommer på död ved. På myren med fattigris har tallarna sannolikt samma ålder men är klana och även här finns det torrakor. I sydvästra delen är påverkan av plockhuggning högre men det håller ändå för naturvärdesklass 2 som helhet.

Bedömning: Höga biotopvärden med sammanhängande skog- och myrmosaik med låg påverkan från skogsbruk samt artvärden med naturvårdsarter knutna till kontinuitetsskog.

Figur 10. Hällmarker med glest stående gamla tallar.

12. Hällmarkstallskog och liten orörd myr, västra Sävar

Biotop: Hällmarkstallskog och myr

Klass 2

Beskrivning: Två närbelägna hällmarksområden bildar, tillsammans med en drygt 200 meter lång myr, detta naturvärdesobjekt (figur 11). Myren och hällmarkerna karaktäriseras båda av tall i trädskiktet och har ungefär samma skogshistorik, det vill säga områdena har varit plockhuggna men ingen omfattande avverkning har skett. Det finns därför påtagligt med tallar över 150 år, både i hällmarkerna och på myren, även 250-åriga tallar förekommer. Myrens tallar är senvuxna och klena. Både hällmarkerna och myren är naturligt lågproduktiva och där enstaka träd plockhuggits förekommer luckor. Mängden död ved är därmed måttlig, men det finns spridda talltorrakor och enstaka lågor. På en talltorraka i det västra delområdet hittades spiklavar, det finns vedflarnlav på död tallved och i båda hällmarks-

Figur 11. Gammeltall på hällmarkerna nordost om Täfteböle.

områdena noterades rikliga mängden av motaggsvamp (NT) som indikerar trädkontinuitet. Markväxtligheten på hållmarkerna präglas av renlavar, bägar- och islandslav på hållarna, i svackorna tallvitmossa, ljung, lingon och skvattram. Myren är av tallmossetyp med tuvbildande vitmossor och tuvull. På torrare myrtuvor ljung och tall.

Bedömning: Hållmarkstallskogen och den lilla tallklädda myren har liknande historik med gamla träd och låg skogsbrukspåverkan och därför höga biotopvärden. Det finns dessutom naturvårdsarter med ekologisk koppling till tallkontinuitetsskog.

13. Sör-Aggsjömyran och Tjärrotesjöns västra stränder, västra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Långsmal myr, ca 1,75 km lång som gränsar mot Aggsjön i norr och tangerar två småvatten, en 0,75 ha stor göl - Tjärrotesötjärnen och en drygt 4,5 ha stor sjö - Tjärrotesjön. Myren är till stora delar öppen och i de blötare mittenpartierna finns svagt-måttligt utbildade sträng-flarkstrukturer.

Vegetationen domineras av tuvsäv och tuvull. I norr och söder finns påtagligt med myrtallar. Den sydvästra delen är blötare med en större göl, där omgivande vegetation domineras av ängsull (figur 12). I kanterna runt gölen finns det gott om talltorrakor. Direkt söder om gölen finns ett litet hållmarksområde med gammeltallar, rotvältor och björktorrakor. De mellersta delarna av myren domineras av vitmossor, tuvsäv och trådstarr. I sydost gränsar myren mot en mindre sjö och kring sjöns strandzon finns det påtagligt med äldre senvuxna tallar och talltorrakor. De

norra delarna har en viss dikningspåverkan medan myrpartierna i övrigt är relativt opåverkade. Den kraftledningsgata som korsar myren har ingen nämnvärd betydelse för vegetationen. Fåglar som gynnas av öppet vatten och strandmiljöer antas förekomma under rast- och häckningssäsong.

Bedömning: Höga biotopvärden i form av ett större myr- och vattenkomplex där myren har utbildad sträng-flarkstruktur och där småvattnen, strandzonerna och blötare myrpartier skapar förutsättningar för artvärden med framför allt rastande och häckande fåglar. I artanalysen av myrar har myren bedömts som en potentiellt viktig miljö för myrfåglar (se avsnitt 3.3.4) och den ingår även i ett landskapsobjekt för fågelvärden (figur 7).

Figur 12. Den sydvästra delen av myren är blötare med en större göl, där omgivande vegetation domineras av ängsull.

14. Öppen myr med tall i östra kanten, västra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Strax söder om E4 dess parallella cykelbana ligger nordspetsen på denna myr. Myren har nord-sydlig riktning och är drygt 350 meter lång. Huvuddelen av myren är öppen, domineras av fast- och mjukmattor med en svagt utbildad sträng-flarkstruktur i de mittersta delarna. Vegetationen här består av vitmossor, tuvull och vitag. Östra kanten har tallmossevegetation med tuvbildande vitmossor, ljungris och både senvuxna och yngre tallar. Vägen och cykelbanan i norr bedöms skapa en viss dikningseffekt, i övrigt finns inga synliga diken.

Bedömning: Naturvärden i form av öppen, naturlig myr och en östlig myrkant med senvuxna tallar.

15. Väster-Skivsjömyran, stort myrkomplex väster om Sävar

Biotop: Aapamyr

Klass 1

Beskrivning: Väster-Skivsjömyran är en ca 65 ha stor blandmyr (varav ca 40 ha ryms inom inventeringsområdet, endast dessa delar beskrivs här) med många blöta partier och tydligt utbildad sträng-flarkstruktur (figur 13). Dess storlek i kombination med sträng-flarkstrukturen gör att myrtypen definieras som aapamyr, vilket är en prioriterad Natura 2000-naturtyp. Myren är belägen strax söder om E4. Vegetationen på myren präglas av fattigkärr med vitmossor, tuvull, tuvsäv och vitag. Flarkarna, alltså de blötare partierna har bitvis mjukmattensamhällen och lösbottnar med löst sammansatta vitmossor och fuktföredragande växter som ängsull. Strängarna har tuvbildande vitmossor, ljung och påtagligt med gamla senvuxna tallar. Särskilt i de östra och södra delarna är förekomsten av riktigt gamla tallar imponerande, även vindblästrade talltorrakor från riktigt gamla tallar finns. Myrens mittersta till västra delar har en mer öppen struktur och är som blötest i de centrala delarna. Det här området, tillsammans med de många blöta flarkarna med lösbottnar, bedöms ha stort värde för fågellivet, framför allt vadarfåglar som grönbena, gluttsnäppa och småspov antas finnas på grund av de många blöta partierna och att det är en stor opåverkad myr. Även ljungpipare antas förekomma, som trivs på tuvor och strängar och sannolikt gynnas av avsaknaden av vägar och bebyggelse. I norr, ca 200 meter från E4 finns inkilat ett 0,7 ha stort område med ungtallar. I övrigt är myren orörd bortsett från närheten till E4 i norr. Vägen drar dock inte ner naturvärdet på myren nämnvärt då den är så pass stor och framför allt sker tillrinningen till myren vattendelarna öster och väster om myren, så E4 saboterar inte hela myrens hydrologi.

Bedömning: Högt biotopvärde på grund av myrens storlek och tydligt utbildade sträng-flarkstruktur samt förekomsten av de riktigt gamla tallarna. Även skattat högt artvärde då myren antas vara en betydelsefull fågellokal för vadarfåglar. Sammanvägt högsta naturvärdesklass.

Figur 13. En typ av myrmiljö som är gynnsam för rastande och häckande vadarfåglar – öppna partier med lösbottnen, så kallade flarkar. I bakgrunden syns gamla senvuxna tallar.

16. Myr nordost om Tjärrotesjön, västra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myren är drygt 500 meter lång och skär landskapet i nordlig-sydlig riktning. Myrens sydspets gränsar till Tjärrotesjön och bildar där limnisk strand. Vegetationen på myren utgörs av tuvsäv, tuvull, taggstarr samt vitmossa. Stora partier av myren är bevuxen av unga till måttligt gamla tallar och ljung och skvattram dominerar i fältskiktet. Där pågår en långsam men tydlig succession mot tallsumpskog. Kring sjön är markfuktigheten naturligt högre med flaskstarr och blötväxande vitmossor i strandkanten. Där finns också påtagligt med talltorrakor och enstaka äldre tallar. Stora delar av myren har en abrupt övergång till omgivande produktionsskog. Inga arter har inventerats men fåglar knutna till fuktiga myrpartier och öppet vatten antas förekomma i objektets södra del.

Bedömning: Även om omgivande landskap är hårt brukat är myren i sig naturlig och har därigenom naturvärden. Myrpartierna kring sjöstranden bedöms ha artvärden för framför allt vadarfåglar samt sångsvan i öppet vatten.

17. Södra Aggsjön, väster om Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Aggsjöns södra del är belägen inom inventeringsområdet (figur 14). Aggsjön avvattnas av en bäck i norr som mynnar i Täfteån. Aggsjöns tillflöden och utflöden ser ut att ha dikats och "sjön" antas ha haft mer vatten före dikningsperioden, nu är det snarare en våtmark. Vegetationen utgörs av främst flaskstarr och ängsull, i blöta partier dominerar ängsull. I kantzonen mellan våtmark och skog i söder finns en tre till fyra meter bred lövträdbård med hög andel björk och björkorrhävar, tillsammans med enstaka aspar. Ingen artinventering har utförts men de många riktigt blöta partierna antas gynna vadarfåglar, och lövområdet i den södra kanten kan hysa hålhäckande fåglar och hackspettar.

Figur 14. Södra Aggsjön, väster om Sävar.

Bedömning: Objektet antas ha höga artvärden för våtmarksfåglar samt påtagliga biotopvärden med öppen våtmark och död lövved i söder. Sammantaget höga naturvärden.

18. De något torrare och mer påverkade delarna av ett stort myrkomplex strax norr om Svarttjärnen, västra Sävar

Biotop: Aapamyr

Klass 3

Beskrivning: Cirka åtta hektar av den stora aapamyrens västra delar. Vegetationen är i stort sett densamma som i de blötare östra delarna men på grund av att tre stora diken gjorts i objektet har successionen gått mot torrare och mer trädbevuxna delar förutom diken som är blöta med löst sammansatta vitmossor och flaskstarr. Dikena kantas av trädbårder med tall och glasbjörk. Andelen ris är också högre i vissa partier här, vilket är ett resultat av att myren torrlagts. Det finns inga riktigt blöta partier förutom diken i det här objektet. Men den västra delen som beskrivs här utgör tillsammans med de blöta myrområdena i direkt anslutning samt området kring Sparvtjärn ett stort myrmosaikkomplex över 20 ha, så kallad aapamyr.

Bedömning: Naturvärden främst i form av biotopvärden då objektet tillhör ett påtagligt stort myrkomplex.

19. De blötaste delarna av ett stort myrkomplex strax norr om Svarttjärnen, västra Sävar

Biotop: Aapamyr

Klass 2

Beskrivning: Stort myrkomplex norr om Svarttjärn som klassificeras som aapamyr och är en prioriterad Natura 2000-naturtyp (figur 15). Objektet är 20 hektar stort och omfattar de ur naturvärdessynpunkt finaste delarna av den totalt drygt 35 ha stora och flikiga myren, Sparvtjärn i nordost med omgivande myrmark inräknad. Stora delar av objektet har tydligt utbildad sträng-flarkstruktur där vegetationen på de torrare strängarna består av tuvbildande vitmossor, ris och tall. Förekomsten av gamla senvuxna tallar är påtaglig. De blötare flarkarna varierar i fuktighetsklass och består av löst till fast sammansatta vitmossor, tuvull och tuvsäv där det är torrare, ängsull där det är blötare. I mitten finns ett stort, öppet och blött parti, bitvis med lösbotten. Även i den norra delen finns ett tydligt blötare parti. De här blöta partierna bedöms vara av stort värde för fågellivet, framför allt för rastande och häckande vadarfåglar. Det finns ett längre dike i söder och ett som går tvärs över myren i norr men de är igenvuxna och bedöms i dagsläget inte påverka myrens hydrologi i så stor omfattning. Myrkomplexet sträcker sig väster om objektets gräns men är där mer dikat och har därför tilldelats en lägre naturvärdesklass.

Bedömning: Myren bedöms ha höga artvärden som viktig fågelokal och dessutom påtagliga biotopvärden med tydligt utbildad sträng-flarkstruktur, förekomst av gamla senvuxna tallar samt att det är en stor oexploaterad myr.

Figur 15. Den stora aapamyren har både öppna partier med vitmossor och tuvull samt ristvksamhällen med senvuxen tall.

20. Sparvtjärn med omgivande myrmark, västra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Mindre myr i nord-sydlig riktning som omger en långsmal göl om 0,3 ha. Myren ligger nära en stor aapamyr, klass 2 och antas ha hydrologisk förbindelse med denna även om det är ett litet skogsparti emellan. De öppna myrpartierna norr om gölen har fattigkärr med svagt utbildad sträng-flarkstruktur. Vegetationen på den öppna myren domineras av vitmossor och tuvull, i blöta partier kring gölen ängsull och flaskstarr. Omgivande partier är av tallmossetyp med ristuvssamhällen och kläna myrtrallar. Myren bär inga synliga spår av dikning. Partierna kring gölen bedöms vara värdefulla för fåglar knutna till öppna vattenspeglar såsom sångsvan. Ristuvssamhällena med tall kan vara gynnsamma lokaler för ljungpipare.

Bedömning: Naturlig myr som omges av göl, naturvärdena består i orördheten samt att den har artvärden för fåglar.

21. Myrmark väster om Svarttjärn, västra Sävar

Biotop: Myr

Klass 3

Beskrivning: Liten långsmal myr i nord-sydlig riktning med en yta av ca 1,5 ha. Myren är belägen nordväst om Svarttjärn. På myrens öppna delar domineras vegetationen av tuvull och tuvsäv. Myren är bevuxen av unga tallar, dvärgbjörk och ris, främst ljung. Det finns även gamla tallar och björktrallor i måttlig mängd. Förekomsten av ris och unga tallar är ett tecken på torrläggning. Det löper ett dike i myrens mitt i nord-sydlig riktning och det finns även ett dike tvärs över myren i väst-östlig riktning. Den här myren är i det lägre spannet av naturvärdesklass tre.

Bedömning: Naturvärdet ligger i förekomsten av äldre tall och död ved.

22. Hällmarkstallskog på höjd ovan Väster-Skivsjömyran

Biotop: Hällmarkstallskog

Klass 2

Beskrivning: Hällmarker på en höjdplatå samt utmed en drygt 100 meter lång östsluttning (figur 16). Hällmarkstallskog karaktäriserar hela området, de högst belägna delarna har plana hållar och naturligt gles skog med spår av äldre tiders plockhuggning som gjorts i måttlig omfattning. Den västra och norra kanten gränsar mot tallproduktionsskog som bitvis kryper upp på hållarna och därför är det något svåravgränsat och mer påverkat där. Östsluttningen har ett något tätare trädskikt och påtagligt med, om än bitvis kläna, gamla tallar över 150 år. Och skogen är naturligt skiktad med olikåldriga träd. Det finns en del död ved i form av talltrallor, främst i östsluttningen. Motaggsvamp (NT) som har tydlig ekologisk koppling till tall-

kontinuitetsskog, förekommer på flera platser inom objektet. I samband med fältbesök noterades också större hackspett.

Bedömning: Höga biotopvärden i form av tall-kontinuitetsskog med låg skogsbrukspåverkan. Påtagliga artvärden med förekomst av naturvårdsarter. Östslutningen, som utgör större delen av objektet håller tydligt naturvärdesklass 2 medan de övre hållarna, särskilt i den västra kanten är i det lägre spannet av klass 2.

Figur 16. Tallskogen är blockrik på magra marker, därför är många träd klena. Det finns inslag av gamla tallar med platta kronor, som den till vänster i bild.

23. Liten myr nedanför hållmarkstallskog, västra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Liten, till ytan knappt två hektar myr som är belägen i en svacka i rak nord-sydlig riktning. Myren är till merparten öppen med vegetation bestående av vitmossor, tuvull och vitag. I den norra delen finns några små öppna dypartier och där är vegetationen sparsam. Den östra kanten präglas av ristvuvsamhällen med ljung och senvuxen tall samt yngre tall. Tvärs över myren löper ett brett dike som är igenväxt av löst sammansatta vitmossor och flaskstarr. Det finns även ett mindre tydligt dike i myrens östra kant. Så myren har viss dikningspåverkan men bedöms ändå vara förhållandevis intakt.

Bedömning: Naturvärdet består i att det är en förhållandevis naturlig myr med små blöta partier i norra delen och att det finns en del äldre, senvuxna tallar.

24. Almasjön – öppen myr sydväst om Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Det här är två sammanhängande öppna myrar som bär spår efter omfattande dikning och sannolikt varit mycket blötare före torrläggningen. Mittpartiet i den södra myren har ändå ett påtagligt blött område. Den södra myren avvattnas av en bäck som mynnar i Sävarån. I dagsläget domineras båda myrpartierna av trådstarr och kantas av bårder med klen glasbjörk eller abrupta övergångar mot produktionsskog med ungträd. Särskilt i den norra delen samt mellan de två öppna myrpartierna finns

områden med tätstående klen glasbjörk och björkorrhakar. I samband med fältbesök sent i oktober observerades inga arter men trana och ljungpipare har tidigare noterats på myren (SLU 2016) samt stare i kanten mellan skog och myr.

Bedömning: Naturvärden består främst av artvärden för fåglar, både i de blötare myrpartierna samt i björkområdena i myrarnas ytterkanter.

25. Mindre myr söder om Per-Larsmyran, västra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Mindre myr (1,15 ha), som omges av skog. Myren är delvis öppen, där vegetationen främst utgörs av tuvull och tuvsäv. Partier med en högre igenväxningsgrad förekommer, där ljung dominerar. Flertalet äldre tallar samt tallorrhakar förekommer inom objektet. I den norra delen gränsar objektet mot en mindre skogsväg. Här löper även ett dike längs med vägen vilket påverkar myrens hydrologi. Mitten av myren korsas av elledning. Myrens östra del gränsar mot en tallplantage. Övergångarna är mestadels abrupta mot den omkringliggande produktionsskogen.

Bedömning: Naturvärdet för myren ligger främst i den goda förekomsten av äldre tall samt tallorrhakar. Objektet är i det nedre spannet av klass 3.

26. Södra delen av Per-Larsmyran, västra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Större myr, där endast en mindre, sydlig del (ca 1,3 ha) ligger inom polygonen. Vegetationen utgörs främst av tuvull. Igenväxning av yngre tall är pågående i objektets kanter. Påtagligt med äldre tallar i objektets östra del. Gränsar i syd mot motionsspår. Diken löper både i myrens nordliga, östra samt västra delar. Övergångarna till omgivningen i myrens sydliga delar är främst onaturliga.

Bedömning: Naturvärdet utgörs främst av den höga förekomsten av äldre, senvuxen tall i objektets östra delar.

27. Sävaråns lövrika strandskogar söder om Sävar

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Området består av Sävaråns östra och västra stränder ca 100 meter norr om E4-bron och sträcker sig söderut ca 800 meter söder om E4-bron. Här finns utmed både västra och östra åstränderna lövdominerad strandskog med träd av björk, rönn, sälg, hägg och asp (figur 17). Det finns inslag av tall och gran men lövträden dominerar. Inslaget av död lövved är bitvis påtagligt och det finns mycket av vanliga vedsvampar

knutna till döende och döda lövträd som aspticka, sälgticka och fnöskticka. Skogsbården utmed åns stränder bedöms vara ca 50–100 år, sekundärskog på tidigare kulturmark, båda stränderna antas ha ungefär samma historik. Västra och östra stränderna är båda lövdominerade men den västra har mer av grova lövträd och större inslag av solitär asp och aspkloner samt tall. Östra stranden har partier av tät buskskog och ett något lägre trädskikt där hägg, rönn, gråal och björk står tätt med ganska många men klena stammar (figur 18). Längst i söder övergår den östra stranden i öppen buskmark med stor störningspåverkan vilket syns i form av ruderväxter som hallon, brännässla och mjölkört och där har gränsen för naturvärdesobjektet dragits norr om buskmarken. Närmast vattnet finns ofta en bård av högväxt starr och gräs samt al- och videbuskar innan trädzonen tar vid. Kortare sträckor finns mänsklig påverkan av kraftledning, brygga, väg och isättningsplats för kanoter men det är så små partier att de fått ingå då de inte bedöms påverka objektets naturvärden som helhet särskilt mycket. Buskmarkerna och lövträden gör att det finns fåglar som till exempel gransångare, vid besök i augusti noterades morkullor. Lövträdblandningen och att det finns äldre träd och lövtorrakor antas gynna hackspettar. Bävrar är aktiva här vilket syns i form av både äldre och färska gnagspår på lövträd, främst asp.

Figur 17. Skogen kring Sävarån är lövrik och bitvis fuktig kring en bäck.

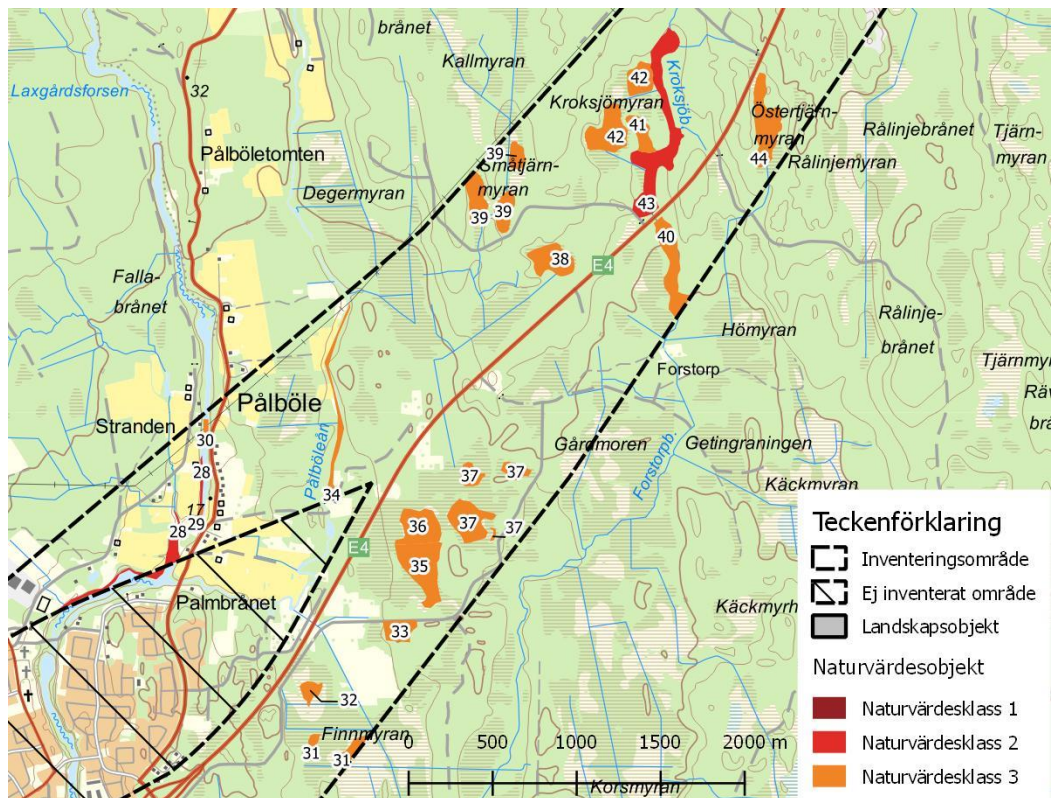
Bedömning: Den stora lövrikedomen och det påtagliga inslaget av stående och liggande död lövved bidrar till höga biotopvärden. Sävaråns stränder är här även viktiga fågellokaliter för hålhäckande fåglar, hackspettar samt en del vadarfåglar. Därför har området också påtagligt till högt artvärde.

Figur 18. Sävaråns östra strand i bild, väststranden i förgrunden. Stränderna kantas av högvuxen starr och ovanför det lövskog. I vattnet syns sjöfräken och gul näckros i förgrunden.

3.2.2 Delområde 2: norra Sävar

Delområde 2 omfattar sträckan kring norra Sävar (figur 19) och delområdets främsta naturvärden är strandskogarna utmed Sävarån (höga naturvärden) och Pålböleån, som bedöms vara av värde för fåglar och bävrar. Kring Kroksjöbäcken finns granskog med naturvårdsarter, delar av området är nyckelbiotop. I övrigt finns ett antal mindre myrar med naturvärden inom delområdet.

Figur 19. Naturvärdesobjekt i delområde 2: norra Sävär.

28. Säväråns lövrika strandskogar norr om Sävär

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Säväråns västra stränder norr om Sävär har lövdominerad skog med många trädslag (figur 20). Objektet består av två separata områden, ett större och ett mindre, med strandskog av 20–50 meter bredd. Det södra delområdet övergår i norr i öppen mark med enstaka björkar. Knappt 200 meter längre norrut finns ytterligare ett parti strandskog med likartad struktur och historik som ingår i objektet. Huvudsakligen är det Säväråns västra strand som markerats som naturvärdesobjekt då den östra har öppen mark i anslutning till bebyggelse som till övervägande del når ner hela vägen till strandkanten. Sävärån har här ett parti med forssträckor i objektets södra del. Botten och stränder kantas där av sten medan övriga mer lugnflytande sträckor har stränder med sand och sediment. Stranden sluttar skarpt i södra och norra delen men mer plan i mitten och kring det parti där en mindre bäck västerifrån mynnar i ån. Precis som Sävärån nedströms E4 har den västra stranden lövrik sekundärskog ca 50–100 år på tidigare kulturmark. Trädslagen som förekommer är asp, glasbjörk, trädformig rönn, säl, gråal och gran. Gran utgör ca 10–20 procent av volymen, resten är löv. Det finns ett par partier med tätväxande klen asp men också gott om fristående grov asp, enstaka sälgräd och enstaka grov rönn. Det är gott om klen rönn och klen gråal. Björk finns både grov och klen. Kring bäckens mynning är strandskogen dominerad av gran och björk. Spår av bäveraktivitet finns på främst asp men även rönn och björk. Det finns bohål i träd och påtagligt med vanliga vedsvampar som eld-, asp-, säl- och platticka. Förekomsten av död ved varierar utmed sträckan men vissa partier har mycket av både

stående och liggande död ved. Marken är frisk med vanliga kärlväxtarter som gullris, kruståtel och ekorrbar. Utmed stränderna finns älgört, kärrviol, blåståtel, hund- och norrlandsstarr. Precis som i strandskogen utmed Sävarån nedströms Sävar så bedöms lövträdbården ha artvärden för hålhäckande fåglar, vissa vadarfåglar som till exempel rödbena och morkulla samt för hackspettar.

Bedömning: Sävaråns västra stränder med sina rika lövvärden gör att objektet har ett högt biotopvärde. Biotopvärdena förstärks av närheten till rinnande vatten och området bedöms vara av stort värde för hålhäckande fåglar, insekter knutna till äldre löv- och barrved samt bäver som lever i lövrika strandmiljöer.

Figur 20. Sävaråns västra strand norr om Sävar är lövrik med glasbjörk, asp, gråal, sälg samt rönn som syns i bildens vänstra hörn. Stränderna närmast vattnet kantas av högvuxen starr.

29. Trädbård utmed Sävaråns västra strand norr om Sävar

Biotop: Lövträdbård och limnisk strand

Klass 3

Beskrivning: Ett ca 175 meter långt linjeobjekt med en smal trädbård utmed Sävaråns västra strand. Zonen är två till fem meter bred och sluttar mot vattnet. Ovanför trädbården är det öppna fält. Träden är glasbjörk, rönn, sälg och gråal. Till skillnad från strandskogen med naturvärdesklass 2 rör det sig här snarare om öppen mark med träd och buskar, brunrör och tuvtåtel emellan. Objektet är i det lägre spannet av klass 3.

Bedömning: Naturvärden i form av lövvärden som förstärkts av närhet till vatten.

30. Strandskog med lövvärden, Sävarån i polygonens norra del.

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 3

Beskrivning: Beläget utmed Sävarån i inventeringsområdets norra del ligger detta ca 165 meter långa linjeobjekt. Det är lövdominerad skog på före detta kulturmark med träd som glasbjörk, gråal samt rönn i buskskiktet. I den västra stranden finns även tall, utmed den östra inslag av gran. Marken är på vissa platser något rikare vilket indikeras av liljekonvalj och ormbär, i övrigt dominerar vanliga friskmarksarter som kruståtel och gullris. Bitvis tätskog med klena träd, bitvis grövre träd. Spår av bäver- och fågelaktivitet finns. Objektet bedöms ha något lägre biotopvärden jämfört med klass 2-strandskogarna nedströms på grund av att det har högre mänsklig påverkan med närhet till kraftledning, sommarstugor och dumpning av trädgårdsavfall. Men objektet är ändå i det högre spannet av klass 3. Söder om objektet är en bit av strandskogen avverkad, det som ligger nedanför villatomter.

Bedömning: Strandskog med naturvärden i form av lövskog och arter knutna till det såsom bäver och fåglar.

31. Finnmyrans sydvästra delar, öster om E4 vid Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av två små, separata myrområden av liknande karaktär. Vegetationen på myren domineras av tuvull och tuvsäv, med större partier som består av skvattram och ljung. Förekomst av äldre, senvuxna tallar men även en stor del yngre tall och en hög grad av igenväxning. Övergångarna till omgivningen är naturliga. Omkringliggande områden kring myren utgörs av igenväxt myrmark som domineras av yngre tall, dvärgbjörk och gran, samt ljung och skvattram.

Bedömning: Naturvärdet utgörs av de äldre, senvuxna tallarna samt myrens naturliga övergångar till dess omgivning.

32. Finnmyrans sydvästra delar, öster om E4 vid Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Mindre myr med vegetation som domineras av tuvull och tuvsäv, med större partier som består av skvattram och ljung. Förekomst av äldre, senvuxna tallar men även en stor del yngre tall. Myren har en hög grad av igenväxning. Övergångarna till omgivningen är naturliga. Omkringliggande områden kring myren utgörs av igenväxt myrmark som domineras av yngre tall, dvärgbjörk och gran, samt ljung och skvattram. Objektets gränser är således något flytande.

Bedömning: Naturvärdet utgörs av de äldre, senvuxna tallarna samt myrens naturliga övergångar till dess omgivning.

33. Äldre barrskog öster om Sävar

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Blandskog med tall och gran. Bland tallarna finns ett betydande inslag av grova, gamla träd med grov bark och grova grenar. Gran finns i ett brett åldersspann, med äldre träd såväl som ung underväxt. Enstaka björkar förekommer. Det finns en måttlig mängd död ved som förekommer i form av talltorrakor samt lågor av gran och tall i olika nedbrytningsstadier. Signalarterna granticka (NT) och vedticka noterades på död granved. Det finns också en god tillgång av hänglavar. Bitvis är inslaget av öppna hållar betydande, här växer rikligt med renlavar. I övrigt domineras markvegetationen av blåbär, lingon och olika mossor som väggmossa. Bortsett från igenväxningsmark rakt västerut omges objektet till större delen av yngre produktionsskog. En skogsbilväg passerar direkt norr om objektet.

Bedömning: Området har naturvärden i form av äldre skog med död ved av olika typ och nedbrytningsstadier. Förekomst av naturvårdsarter signalerar även om dess värden. Objektet bedöms vara av värde för bland annat vedlevande svampar och insekter, samt för fågellivet.

34. Pålböleån, östra Sävar

Biotop: Lövskog, barrblandskog och limnisk strand

Klass 3

Beskrivning: Pålböleån utgör ett biflöde till Sävarån. Ån är ca fem till tio meter bred med grus, sand och sediment samt enstaka stenar utmed stränderna. Både östra och västra stränderna ingår i objektet och är förhållandevis lika. De har grandominerade skogsbårder med inslag av glasbjörk, gråal i trädform samt rönnbuskar. Bården med träd är smal utmed bägge stränderna, ofta mellan två och tio meter, där det gränsar mot fält, där det gränsar mot produktionsskog är övergången mellan mer lövrik skogsbård och produktionsskog mer gradvis. I objektets sydvästra del finns en liten biotop tätväxande gråal och påtagligt av död lövved. På marken växer gullris, tuvtåtel, brunrör, flädervänderot. Stränderna närmast vattnet kantas bitvis av högvuxen starr men stora delar av sträckan möter skogen strandkanten.

Bedömning: Naturvärdena består främst i en trädbård nära vatten med lövinslag, av värde för hålhäckande fåglar och bäver. Till skillnad från Sävaråns stränder med höga naturvärden har Pålböleån smalare trädbård och lägre lövinslag och därför ett lägre biotopvärde.

35. Finnmyran, norr om Finnmyrbrånvägen

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Större med vegetation som utgörs av tuvull och tuvsäv, med större partier som domineras av skvattram och ljung. Förekomst av äldre, senvuxna tallar men även en stor del yngre tall. Myren karaktäriseras av en hög grad av igenväxning. I nord gränsar objektet mot en myr som vars grad av igenväxning är lägre (se objekt 36). Övergångarna till omgivningen är naturliga. Omkringliggande områden kring myren, utöver det nordliga objektet, utgörs av igenväxt myrmark som domineras av yngre tall, dvärgbjörk och gran, samt ljung och skvattram. Objektets gränser är således något flytande.

Bedömning: Naturvärdet utgörs av de äldre, senvuxna tallarna samt myrens naturliga övergångar till dess omgivning.

36. Myrmark med tall, norr om Finnmyrbrånvägen

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Mindre myr med vegetation bestående av tuvull och vitmossa, med flaskstarr på enstaka blötare partier. Pågående igenväxning av yngre tall, myren utgörs dock i majoritet av öppna ytor. Påtaglig förekomst av äldre, senvuxna tallar. I majoritet naturliga övergångar mot den omgivande skogen. I syd gränsar objektet mot myrmark med en högre grad av igenväxning (se objekt 35).

Bedömning: Naturvärdet består främst i de enstaka, blötare stråken som förekommer inom myren, den höga förekomsten av död ved samt de i majoritet naturliga övergångarna.

37. Finnmyrans norra delar, nordöst om Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av fyra små myrar av liknande karaktär. Vegetationen utgörs av tuvull och tuvsäv, med större partier som domineras av skvattram och ljung. Förekomst av äldre, senvuxna tallar men även en stor del yngre tall och en hög grad av igenväxning. Övergångarna till omgivningen är naturliga. Omkringliggande områden kring myren utgörs av igenväxt myrmark som domineras av yngre tall, dvärgbjörk och gran, samt ljung och skvattram. Ett fåtal diken noterades i området.

Bedömning: Naturvärdet utgörs av de äldre, senvuxna tallarna samt myrens naturliga övergångar till dess omgivning.

38. Mindre myr, östra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myrområdet omfattar cirka 3,8 ha. Stora delar av ytan är täckt av klen tall som växer tillsammans med risväxter som ljung, skvattram och dvärgbjörk. Det finns ett betydande inslag av äldre träd och viss förekomst av död ved i form av talltorrakor. Däremellan finns öppna, fuktigare partier med tuvad våtmarksvegetation bestående av framförallt tuvull och tuvsäv. Det finns även ett visst inslag av lösbottnar som kantas av vitag och dystarr. Äldre diken noterades strax utanför objektet samt i myrens södra del och bedöms ha viss effekt på områdets hydrologi. Myren omges till större delen av hyggesmark.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av övergångar mellan skog och våtmark och naturlig myrvegetation med inslag av fuktstråk som framförallt bedöms vara av värde för våtmarksfåglar.

39. Småtjärnmyran, östra Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av tre separata myrområden och består av en blandning av öppen myr, tallsumpskog och stora myrgölar. Den öppna myren har en tuvad vegetation med vitmossor, tuvull, tuvsäv och taggstarr. Risväxter som ljung och skvattram dominerar markvegetationen i de områden som är beväxta med tall. Kantzoner har ett betydande inslag av äldre träd och sparsam tillgång på död ved i form av talltorrakor. Ett större fuktstråk med myrgölar finns i ett av de tre delobjekten och kantas av ruggar med storväxta starrarter som flaskstarr och norrlandsstarr.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av naturliga övergångszoner mellan skog och myr med inslag av äldre träd och död ved, samt i hydrologiska variationer som skapar värden för vadare och andra våtmarksfåglar.

40. Granskog söder om Kroksjömyran, nordöst om Sävar

Biotop: Granskog

Klass 3

Beskrivning: Stora delar av detta objekt ingår i Holmen ABs frivilliga avsättningar och är klassad som nyckelbiotop under bolagets egen inventering. Området består av relativt likåldrig men grov grandominerad skog längs med en mindre bäckfåra med början vid den södra kanten av E4. Bitvis finns inslag av björk, men även enstaka tall, asp och sälg förekommer. Blåbär, lingon, ekbräken, vitmossor och friskmossor som vägg- och kammossa är vanliga växter i markvegetationen. Mängden död ved är bitvis riklig och består främst av rötade granar. Signalarterna granticka (NT) och vedticka noterades under inventeringen. Filtlav observerades hittades vid basen av en sälg. Objektet omges i sin helhet av sluten skogsmark.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av äldre skog med grov död ved. Detta innebär goda livsbetingelser för vedsvampar, vedlevande insekter samt för födosökande fåglar, bland annat olika hackspettar.

41. Granskog med kötticka, intill Kroksjömyran nordöst om Sävar

Biotop: Granskog

Klass 3

Beskrivning: Stora delar av objektet ingår i Holmen ABs frivilliga avsättningar och är registrerad som nyckelbiotop i bolagets egen inventering. Skogen utgörs av tämligen storvuxen men tämligen likåldrig granskog på frisk mark. Markvegetationen domineras av växter som blåbär, lingon och friskmossor som vägg-, kam-, och husmossa. Det finns måttliga mängder grov död ved i form av vindfällda och rötade granar. Vedsvamparna vedticka (signalart), kötticka (NT) och granticka (NT) noterades på död granved. Bortsett från den södra änden omges objektet helt och hållet av nyligen upptagen hyggesmark och kanteffekterna är påtagliga och syns framförallt i form av vindfällningar längs med objektets utkanter. Ett äldre, mestadels igenväxt dike sträcker sig igenom området.

Bedömning: Området har naturvärden i form av äldre med död ved och rödlistade vedsvampar. Objektet bedöms vara av värde för just vedsvampar, men också för vedlevande insekter och födosökande hackspettar.

42. Kroksjömyran, nordöst om Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myrmarken utgörs av två separata områden av liknande karaktär och består av en blandning av öppen och trädbeväxt myr. I den södra delen finns ett större stråk av tall som genomkorsar området och övergår bitvis till sumpskog med inslag av äldre träd och enstaka talltorrakor. I dessa områden domineras markvegetationen av ljung, dvärgbjörk, skvattram och renlavar. Partier med öppen myr har istället en tuvad vegetation med tuvull och tuvsäv med inslag av ängsull, taggstarr, hundstarr, vitag och rundsilesår. Flera äldre, mestadels igenväxta diken passerar vid myrens ytterkanter och ett korsar den södra delen av objektet. Dessa bedöms ha en viss effekt på områdets hydrologi vilket indikeras av ökad inväxning av träd kring dragningen av diken.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av naturliga övergångar mellan skog och myr och naturlig vegetation på fuktig mark. Området bedöms i huvudsak vara av värde för våtmarksfåglar och skogshöns.

43. Storväxt granskog mellan Kroksjömyran och E4, nordöst om Sävar

Biotop: Granskog

Klass 2

Beskrivning: Stora delar av detta objekt ingår i Holmen AB:s frivilliga avsättningar och är klassad som nyckelbiotop under bolagets egen inventering. Området består av grov och högvuxen granskog på frisk mark längs en mindre bäckfåra, bitvis på lätt sluttande mark ned mot bäcken (figur 21). Det finns inslag av tall och björk och ett fåtal exemplar av asp och sälg noterades också. I markvegetationen finns arter som blåbär, lingon, harsyra, björkpyrola, linnea, hultbräken och mossor som vägg- och kammossa. Det finns mycket rikliga mängder grov död ved som främst utgörs utav vindfällda och rötade granar. Vedticken (signalart) fanns i stora mängder längs med hela sträckan. Andra arter som noterades var trådticken (signalart) och pulverticken. De rödlistade arterna granticken (NT), ullticken (NT), gränsticken (NT) och kötticken (NT) noterades också på flera platser vardera inom objektet. Filtlav noterades vid basen av en äldre björk. Mittenpartiet av objektet omges av nyligen upptagen hyggesmark och de negativa kanteffekterna är bitvis påtagliga vilket bland annat visar sig i ett stort antal vindfällen längs med utkanterna av området. I den nordöstra delen angränsar objektet till en gles granskärm, och i den nordvästra delen till myrmark och tallsumpskog.

Bedömning: Området har påtagliga biotopvärden i form av äldre skog på högproduktiv mark med stora mängder död ved. Högt artvärde finns i form av ett flertal signalarter varav flera är rödlistade. Objektet bedöms vara av värde för vedlevande svampar och insekter, samt för födosökande hackspettar.

Figur 21. Rikliga mängder grov död granved ger förutsättningar för flera rödlistade vedsvamparter.

44. Östertjärnmyran, nordöst om Sävar

Biotop: Blandmyr

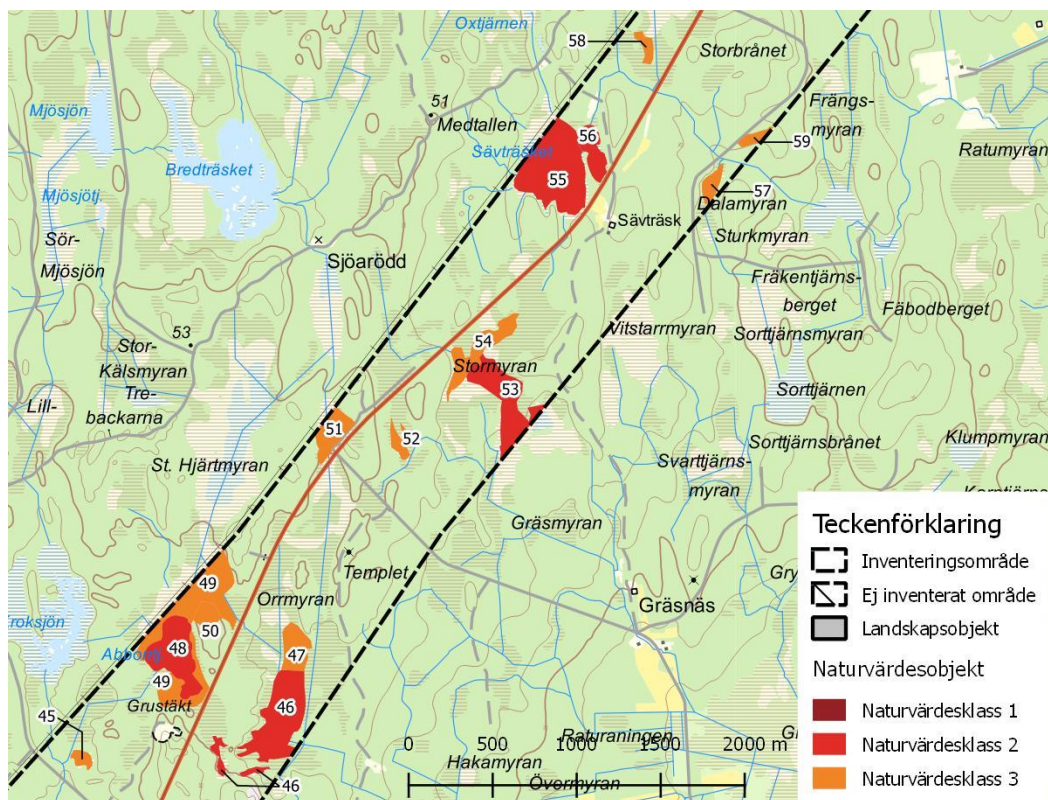
Klass 3

Beskrivning: Långsmalt myrområde där ett torrare stråk med tall, ljung, kråkbär och renlavar sträcker sig längs med myrens mitt. Här finns sparsamma förekomster av äldre träd och talltorrakor. På den öppna myren är vegetationen tuvad med tuvull, tuvsäv, vitag och taggstarr. Ett äldre dike går i mitten längs hela myren, det är dock mestadels igenväxt och verkar inte längre ha någon avsevärd påverkan. Ett fåtal större myrgölar med öppet vatten samt flera mindre partier med lösbottnar noterades. Dessa fuktstråk kantas av dystarr, kallgräs och flaskstarr. E4 passerar strax väster om myren, i övrigt omges objektet till större delen av ung produktionsskog med tall.

Bedömning: Området har naturvärden i form av naturlig hydrologiska variationer och naturlig myrvegetation. Området bedöms i huvudsak vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

3.2.3 Delområde 3: Degersjön

Delområde 3 omfattar sträckan kring Degersjön (figur 22). Delområdet genomkorsas av E4. Skog samt små och stora myrar karaktäriserar det rätt så flacka området. Spår av omfattande dikningar syns i landskapet men stora sammanhängande myrar med öppna blöta partier finns ännu kvar. Naturvärdesobjekten inom delområden är huvudsakligen myrar med naturvärdesklass två och tre. Det finns även några skogsområden med hällmarkstallar och barrblandskog.

Figur 22. Naturvärdesobjekt i delområde 3: Degersjön.

45. Liten myr sydväst om Aborrtjärn

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Mindre objekt som totalt omfattar cirka 1 ha. Området består mestadels av öppen myr men ett stråk med tallsumpskog går ut mot mitten av myren. Kantzonerna består av klen tall och glasbjörk med enstaka äldre träd. Här är markvegetationen starkt dominerad av ljung. På den öppna myren växer arter som vitmossor, tuvull, tuvsäv, taggstarr och tranbär. Äldre diken noterades strax utanför objektet och bedöms ha en begränsad påverkan på områdets hydrologi. Objektet omges av tämligen sluten skogsmark.

Bedömning: Objektet hyser naturvärden i form av naturliga övergångar mellan skog och öppen myr som är av värde för skogshöns. Öppen myrmark bedöms också vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

46. Orrmyran, södra delen

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Objektet består av tre separata myrområden som utgörs av ett stort och nordligare område samt två små myrar något längre söderut (figur 23). Den stora

myren, som utgör den absoluta majoriteten av objektet, är öppen myr som domineras av tuvull och tuvsäv. I myrens södra delar förekommer öppna vattenspeglar som omges av flaskstarr och ängsull. Flaskstarr förekommer också sporadiskt över hela myren. Viss föryngring av tall/pågående igenväxning förekommer i myrens utkanter. Enstaka talltorrakor står i kantzonerna samt fåtalet i myrens mitt. Mindre öar med äldre tall förekommer över hela myren. Gränsar i sydost mot ett band av produktionsskog (ca 5-10 meter), bakom detta ligger en ung tallplantering. Övergångarna är i majoritet onaturliga då ung produktionsskog går kant i kant med myren. De två små myrarna i syd är av liknande karaktär men med mer naturliga övergångar till omgivande skogsmark.

Bedömning: Myren bedöms ha högt naturvärde, främst på grund av dess storlek, variation i hydrologi, förekomsten av död ved, samt att den i artanalysen av myrar bedömts som en potentiellt viktig miljö för myrfåglar (se avsnitt 3.3.4).

Figur 23. Orrmyran, södra delen.

47. Norra delen av Orrmyran

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Större myr med vegetationen bestående av tuvsäv och tuvull. Fläckvisa partier är blötare, utan någon förändring i vegetationen. Skvattram förekommer på fläckvisa partier över hela myren. Myren har en högre grad av igenväxning av yngre tall. Dike löper längs med myrens västra sida samt genom myrens mitt. Övergångarna till omgivande skog är i majoritet naturliga. Gränsar i syd till myrmark med lägre grad av igenväxning (objekt 46).

Bedömning: Naturvärdet utgörs främst av de naturliga övergångarna till omgivande skog och myrmark.

48. Sträng-flarkmyr vid Abbotjärn, nordöst om Sävar

Biotop: Blandmyr sträng-flarktyp och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Objektet är cirka 8,8 ha stort och utgör de centrala delarna av ett större myrområde som totalt omfattar cirka 23 ha (figur 24). Till objektet inkluderas den tjärn som är belägen i centrum av området. Öppen myrmark med stora hydrologiska variationer dominerar objektet. Blöta områden i närheten av tjärnen är bitvis sluttande med inslag av översilningsmark. Det finns stora inslag av öppna vattenspeglar och lösbottnar, i synnerhet norr om tjärnen där ett system med avlånga myrgölar breder ut sig. Markvegetationen på den öppna myrmarken har en tuvad struktur med vitmossor, tuvull, tuvsäv och vitag med renlavar och islandslavar på torrare partier. Kallgräs är också vanligt förekommande. Längs tjärnens strandzoner växer bland annat vass, flaskstarr, dystarr och näckrosor. Jungfru Marie nycklar (signalart) noterades även under inventeringen. I utkanterna av myrområdet finns övergångszoner med tall som har ett stort inslag av äldre träd samt död ved i form av talltorrakor. Flera äldre, mestadels igenväxta diken noterades men bedöms inte ha någon större påverkan på området.

Bedömning: Området har höga biotopvärden i form naturliga övergångar mellan skog och öppen myr med betydande inslag av gamla träd och död ved samt genom en naturlig och varierad våtmarksvegetation. Dessutom uppvisar området stora hydrologiska variationer med inslag av sträng-flarksystem och öppet vatten. Området bedöms vara av högt värde för olika arter av våtmarksfåglar, däribland vadare och simfåglar.

Figur 24. Sträng-flarkmyr vid Abbortjärn, nordöst om Sävar.

49. Myrmark kring Abbortjärn, nordöst om Sävar

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet är cirka 14,2 ha stort och är del av ett större myrområde som totalt omfattar cirka 23 ha (figur 25). Stora delar av objektet utgör kantzoner till en större sträng-flarkmyr och övergångszoner från skog till öppen myr är därför karakteristiskt för detta objekt. Bland dessa tallar finns ett betydande inslag av gamla träd och död ved i form av talltorrakor. Det finns även dungar med tallsumpskog som är sporadiskt utspridda, i synnerhet i det norra och nordvästra delarna av området. Däremellan finns stora, öppna och tydligt fuktigare områden med tuvad vegetation med vitmossor, tuvull, tuvsäv, och vitag. Även kallgräs och Jungfru Marie nycklar (signalart) förekommer. Torra fläckar med ljung, renlavar och islandslavar är också utspridda över området. Småskalig hydrologisk variation finns i form av mindre partier med lösbottnar och små, öppna vattenspeglar som förekommer allmänt över stora delar av området.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av naturliga övergångar mellan skog och öppen myr med inslag av gamla träd och död ved. Området har dessutom en naturlig och varierad våtmarksvegetation samt hydrologiska variationer. Objektet bedöms framförallt vara av värde för skogshöns samt för vadare och andra våtmarksfåglar.

Figur 25. Myrmark kring Abbortjärn, nordöst om Sävar

50. Hällmarker intill Abbortjärn, nordöst om Sävar

Biotop: Hällmarkstallskog

Klass 3

Beskrivning:

Stora delar av objektet är registrerade som frivillig avsättning hos Holmen AB. Objektet är knappt 2 ha stort och består av hällmarkstallskog med stort inslag av öppen hällmark. Skogen är naturligt gles och består av äldre tall, men enstaka gran förekommer. Talltorrakor förekommer allmänt och det finns också ett flertal lågor i olika nedbrytningsstadier, inklusive flera färska vindfällan. Enstaka stubbar med brandspår noterades också under inventeringen. De öppna hällarna är beväxta med renlavar, ljung och lingon. I den södra änden angränsar objektet till ung tallskog, i övrigt omges objektet av myrmark.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av äldre tallskog på tämligen med betydande inslag av gamla träd och död ved. Objektet bedöms vara av värde för vedlevande insekter och svampar och för andra arter som är beroende av öppna miljöer och solbelyst tallved.

51. Orrmyrans norra ände, vid infarten till Gräsnäs

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Varierad myrmark på drygt 3 ha med stora partier av ordentligt fuktig mark med inslag av lösbotten. Däremellan finns fläckar med klen tall, ljung, renlavar och islandslavar. Myrvegetationen består i övrigt av vitmossor, tuvull, tuvsäv och vitag. Övergångarna mellan fast mark och myren är generellt av naturlig karaktär med inslag av äldre träd och enstaka talltorrakor. Myren omges till viss del av hyggesmark, särskilt i den västra delen.

Bedömning: Området har naturvärden i form av blöta markförhållanden med naturlig myrvegetation och bedöms vara av värde för vadarfåglar och andra våtmarksfåglar.

52. Liten myr väster om Stormyran

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Mindre, öppen myr som domineras tuvsäv, trådstarr och tuvull. Flaskstarr växer i de enstaka blötare partier som förekommer på myren. Det finns inslag av mindre partier med klen tall och ljung. Objektet gränsar mot yngre tallskog och äldre produktionsskog.

Bedömning: Myren bedöms ha naturvärden då den är öppen med inslag av särskilt fuktiga partier och bedöms vara av värde för våtmarksfåglar.

53. Sydöstra delen av Stormyran

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Större myr som domineras av tuvull och tuvsäv (figur 26). Det finns fläckvisa partier med öppna vattenspeglar som omges av flaskstarr. Även myrens mittparti utgörs av ett blötare stråk. Mindre fläckar med tall förekommer också över hela myren. Flertalet talltorrakor finns i området, i synnerhet vid myrens utkanter. Förekomst av yngre tall finns på enstaka ställen. Generellt är övergången mot omgivande mark av naturlig karaktär. I myrens nordvästra del löper ett äldre dike som är igenväxt med flaskstarr. I sydväst gränsar myren mot en 5–10 meter skogsbeklädd zon och bakom denna ligger en ung tallplantering. Gränsar i nord mot myrmark (se objekt 54). Omkringliggande områden kring myren utgörs av igenväxt myrmark som domineras av yngre tall, dvärgbjörk och gran, samt ljung och skvattram.

Bedömning: Naturvärden finns i form av en varierande hydrologi på öppen myrmark, samt naturliga övergångar till omgivande mark med inslag av äldre träd och död ved som sammantaget gör att området har påtagliga biotopvärden och möjlighet till artvärden genom att gynna vadarfåglar och andra våtmarksfåglar. I artanalysen av

myrar har den också bedömts vara en potentiellt viktig miljö för myrfåglar (se avsnitt 3.3.4).

Figur 26. Sydöstra delen av Stormyran.

54. Nordvästra delen av Stormyran

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Vegetationen domineras av trådstarr och tuvull, med inslag av ljung på flertalet ställen. Det finns en viss grad av igenväxning av yngre tall. I myrens mitt förekommer ett mindre bestånd av likåldrig björkskog. Objektet gränsar mot yngre tallskog, samt i syd mot mer öppen myrmark (se objekt 53). Övergångarna mot omgivande skog och myr är naturliga.

Bedömning: Naturvärden finns genom naturliga övergångarna till omgivande mark, öppen våtmarksvegetation samt den högre förekomsten av lövträd i myrens mitt. Objektet bedöms i första hand vara av värde för olika fåglar, främst våtmarksfåglar.

55. Större myr vid Sävträsket, mellan Sävar och Lillåbron

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Öppen, stor myr med stora blöta partier i myrens mitt med förekomst av öppna vattenspeglar (figur 27). Flaskstarr och ängsull dominerar i de blötare partierna. I

myrens kanter utgörs vegetationen av trådstarr, grenrör och brunrör. I mitten av myren förekommer en mindre hållmark med äldre tall. I myrens nordliga del löper en större kraftledningsgata. I den mittersta delen av myrens östra del löper ett dike, detta kopplas samman med det sydliga diket i objekt 4. Övergångarna till omkringliggande områden utgörs till stor del av remsor av produktionsskog som gränsar mot en ung tallplantering. Mot öster gränsar objektet mot myrmark (se objekt 56). I syd sträcker sig myren ner mot E4:an vilket ger en viss dikningseffekt. Tidigare observationer av naturvårdsarterna ortolansparv, sångsvan och storspov finns rapporterade till Artportalen (SLU 2016).

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns genom hydrologiska variationer med blöta stråk och öppna vattenspeglar, samt förekomster av äldre träd. Tidigare artobservationer samt resultat från artanalysen av myrar (se avsnitt 3.3.4) tyder också på att myren är ett viktigt habitat för fåglar.

Figur 27. Större myr vid Sävträsket, mellan Sävar och Lillåbron.

56. Östra delen av Sävträsket, mellan Sävar och Lillåbron

Biotop: Våtmark

Klass 2

Beskrivning: Mycket blöt våtmark vars vegetation till stor del domineras av flaskstarr (figur 28). I våtmarkens kanter består vegetationen av grenrör, brunrör och viden. Det finns påtagligt med björk- och talltorrakor i myrens kantzoner, således en hög förekomst av död ved. I våtmarkens nordligaste del förekommer en del öppet vatten som omges av flaskstarr samt en mindre förekomst av ängsull. Objektet gränsar mot E4:an i syd vilket ger en viss dikningseffekt. I sydväst och norr omges våtmarken istället av produktionsskog. Längs med våtmarkens västra sida löper ett långt och djupt dike vilket

påverkar hydrologin i objektet. Detta dike skär sedan in i mitten av våtmarkens sydliga del.

Bedömning: Naturvärden finns i de stora hydrologiska variationer som finns i området och i inslaget av död ved vilket medför påtagliga biotopvärden. Den öppna och blöta miljön kan gynna olika vadare och andra våtmarksfåglar. I artanalysen av myrar har den också bedömts vara en potentiellt viktig miljö för myrfåglar (se avsnitt 3.3.4).

Figur 28. Östra delen av Sävträsket, mellan Sävar och Lillåbron.

57. Mindre myr nära Sävträsk, sydväst om Djäkneboda

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Den öppna myren är beväxt med tuvull, tuvsäv och viss mängd vitag. Enstaka kvadratmeterstora, blöta partier förekommer i området. Övergångszonerna mellan skog och myrmark är breda och består av klen tall med vissa inslag av glasbjörk. Tallarna är av yngre ålder. I dessa partier är ljung den dominerande växten, och återfinns cirka halvvägs ut på myren. Ett äldre dike, nu helt igenväxt med flaskstarr, sträcker sig tvärs längs med myrens mitt och bedöms ha viss dränerande effekt vilket avspeglas i ökad trädinväxning i myrens utkanter.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av öppen myrmark som är av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

58. Lövbestånd nära Sävträsk, sydväst om Djäkneboda

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Mindre bestånd bestående av likåldrig björk, med inslag av produktionsskog (tall) i beståndets kanter. Markvegetationen utgörs främst av risarter. Gränsar mot produktionsskog (tall) samt igenvuxen, mindre myrmark i syd. Övergångarna till omgivande skog är således i majoritet onaturliga.

Bedömning: Objektet har låga artvärden men ett högre biotopvärde på grund av den höga förekomsten av lövträd.

59. Äldre blandskog nära Sävträsk, sydväst om Djäkneboda

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Talldominerad skog på blockrik moränmark (figur 29). Skogen är öppen och relativt gles, men samtidigt flerskiktad med träd i ett brett åldersspann. Tall med en ålder av 120–170 år förekommer allmänt och gran förekommer med såväl äldre träd som ung granunderväxt. Många träd har en riklig förekomst av hänglavar. Det finns en måttlig mängd död ved, inklusive ett flertal taltorrakor och flera lågor av gran och tall med förekomst av triviala vedsvampar, främst klibbticka. Lingon, blåbär och olika mossor som väggmossa är vanligt förekommande.

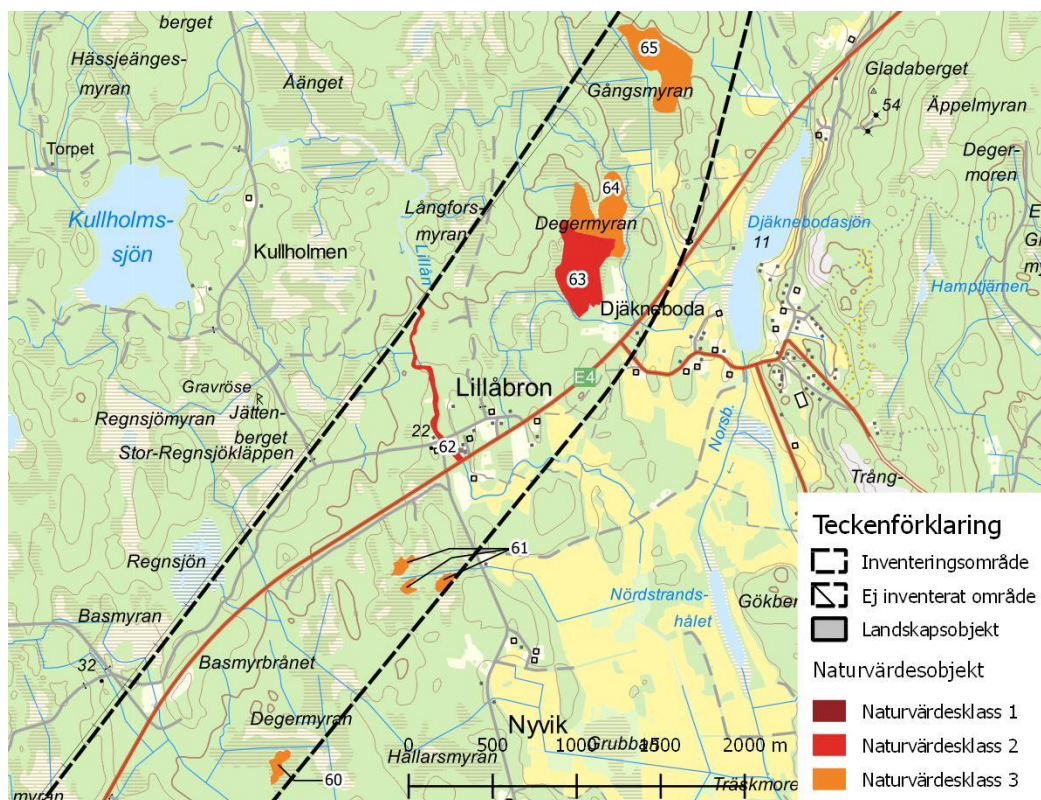
Bedömning: Området hyser naturvärden i form av äldre skog med inslag av död ved. Objektet bedöms vara av värde för bland annat vedlevande insekter och svampar och för andra arter som är beroende av öppna miljöer och solbelyst tallved.

Figur 29. Äldre barrblandskog nära Sävträsk, sydväst om Djäkneboda

3.2.4 Delområde 4: Djäkneboda

Delområde 4 omfattar sträckan kring Djäkneboda och Lillåbron och har jordbrukslandskap kring bebyggelse, i övrigt dominerar skog och myrar (figur 30). De främsta naturvärdena är strandskogen utmed Lillån, där utter finns inrapporterad samt Degermyrans södra delar. Det finns ytterligare ett par naturvärdesklassade myrar inom delområdet.

Figur 30. Naturvärdesobjekt i delområde 4: Djäkneboda.

60. Södra delen av Degermyran, söder om Lillåbron

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Mindre myr som domineras av tuvsäv och vitmossa. Enstaka fläckvisa, blötare partier som domineras av flaskstarr. Yngre tall börjar leta sig in i myrens kanter, men enstaka äldre tallar förekommer inom objektet. Diken löper både nord samt väst om objektet, vilket påverkar myrens hydrologi. I majoritet naturliga övergångar mot omgivande skogsmark, med undantag från den nordliga delen där myren går kant i kant med intilliggande produktionsskog.

Naturvärdesbedömning: Naturvärden finns i de hydrologiska variationer som finns inom objektet samt i övergångszonerna mot omgivande skogsmark, med inslag av äldre träd. Objektet bedöms vara av värde för skogshöns och våtmarksfåglar.

61. Små myrar söder om Lillåbron

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av tre separata områden av liknande karaktär och utgörs av mindre myrar. Markvegetationen på de öppna delarna av myrarna domineras av

vitmossor och flaskstarr, med inslag av ängsull i särskilt blöta partier vid mitten av myrarna. Övergångszonerna mot omliggande skogsmark är av naturlig karaktär med förekomst av äldre tall och björk. Talltorrakor och döda björkar förekommer också allmänt i myrarnas utkanter. Äldre diken noterades vid myrarna men är till större delen igenväxta. Bortsett från ett hygge i utkanten av den östligare av de tre myrarna omger skogsmark objektet.

Bedömning: Naturvärden finns i form av blöta stråk på öppna myrfläckar samt i naturliga kantzoner mot omgivande skogsmark med inslag av gamla träd och död ved. Myrarna bedöms vara av värde för skogshöns och våtmarksfåglar.

62. Strandzoner längs Lillån, Lillåbron

Biotop: Limnisk strand och barrblandskog

Klass 2

Beskrivning: Objektet utgörs av strandzon till den åmiljö som finns i Lillån (figur 31). Här ingår en smal trädbård med mestadels gran, även om yngre björk bitvis dominerar. Små partier av sträckan omges av öppen hyggesmark. Under delar av sträckan finns inslag av döda träd som fallit i och kring vattnet. Åmiljön är orörd och har rikligt inslag av små steniga holmar, skogsbeklädda öar som omges av parallella åfåror med blockrika bottenar, samt en i övrigt varierad strandzon som är beväxt med rikliga mängder dunört samt olika högväxta starrarter och vattenväxter som exempelvis näckrosor. Drillsnäppa observerades vid ån under fältbesöket. År 2006 finns notering i Artportalen om en kull med uttrar vid ån.

Figur 31. Strandzoner längs Lillån, Lillåbron.

Bedömning: Påtagligt biotopvärde finns i de naturliga och varierande strukturer som finns i och kring Lillån som innebär goda livsbetingelser för artvärden genom vadarfåglar, insekter och inte minst för olika arter som är knutna till själva vattenmiljön, exempelvis fiskar.

63. Öppen myr vid Degermyran, Djäkneboda

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Större, öppen myr med varierande hydrologi (figur 32). De sydliga delarna utgörs av öppna vattenspeglar där den omgivande vegetationen består av flaskstarr och

ängsull. I myrens mittersta delar förekommer fläckvisa partier av lera utan vegetationstäck. I myrens kanter består vegetationen av tuvull och tuvsäv. Mindre, fläckvisa partier av ljung och skvattram, bevuxen av äldre tallar. I myrens västra kant går ett blötare stråk som domineras av flaskstarr. Både i sydväst samt i nordost löper två äldre diken. Gränsar i nord mot myrmark med högre igenväxningsgrad (se objekt 64). Övergångarna till omgivande skog och myrmark är i majoritet naturliga, med undantag i sydost där myren går kant i kant med produktionsskog.

Bedömning: Naturvärdet utgörs främst av myrens storlek, dess varierande hydrologi samt att övergångarna till omgivande skog och myrmark i majoritet är naturliga. I artanalysen av myrar har den också bedömts vara en potentiellt viktig miljö för myrfåglar (se avsnitt 3.3.4).

Figur 32. Öppen myr vid Degermyran, Djäkneboda.

64. Norra delen av Degermyran, Djäkneboda

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Större myrområde som är delvis öppet och delvis beväxt med tall. Äldre, senvuxna tallar på mindre öar av ljung och lav förekommer allmänt. Det finns också ett inslag av yngre tall. Vegetationen på den öppna myren däremellan domineras av vitmossor och tuvsäv. Den nordöstra delen av myren avgränsas från hygge genom en 5-10m bred skogsbeklädd zon. I övrigt är övergångszonerna till omgivande skog av naturlig karaktär. Objektet gränsar i syd mot blötare, öppen myrmark (se objekt 63).

Bedömning: Naturvärdet utgörs främst av de äldre, senvuxna tallarna samt av att objektets övergångar är naturliga mot den omgivande skogen. I artanalysen av myrar har den också bedömts vara en potentiellt viktig miljö för myrfåglar (se avsnitt 3.3.4).

65. Gångsmyran, Djäkneboda

Biotop: Blandmyr

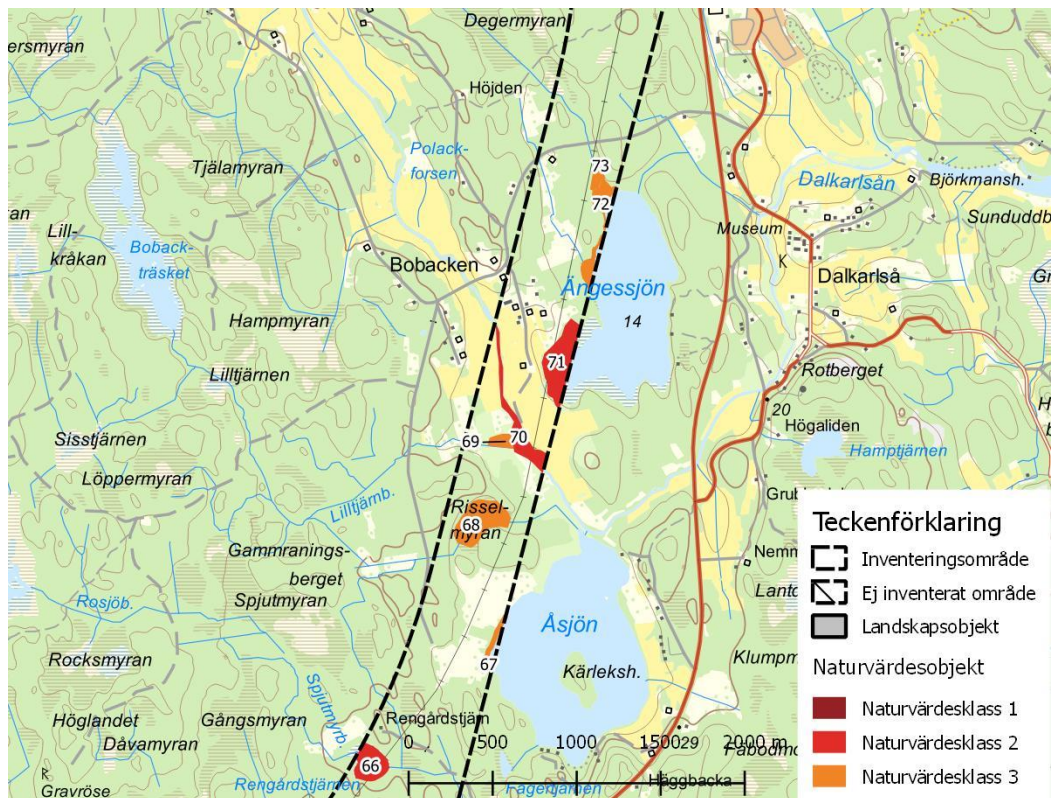
Klass 3

Beskrivning: Större myr av fastmattetyp. Övergångszoner med klen tall är ofta breda, men mängden död ved är sparsam. Klen tall växer dessutom sporadiskt över stora delar av myren. Vitmossor, tuvull, taggstarr och tranbär är vanliga växter arter i området. Mot de centrala delarna av myren finns också fuktigare och mer öppna partier med förekomster av rundsilesår, storsilesår, kallgräs och dystarr. Äldre diken finns i området. Myren angränsar till stor del till skogsmark, men till viss del även till igenväxande torvmarker.

Bedömning: Naturliga övergångszoner mellan skog och myrmark är av värde för skogshöns och våtmarksfåglar som olika vadare.

3.2.5 Delområde 5: Dalkarlså

Delområde 5 omfattar sträckan kring Dalkarlså (figur 33) och präglas av närheten till sjöarna Ängessjön och Åsjön. Intill Ängessjön finns strandnära våtmarker som bedöms vara av värde för fågellivet. Genom delområdet passerar också Dalkarlsån, kantad av lövträdbårder.

Figur 33. Naturvärdesobjekt i delområde 5: Dalkarlså.

66. Öppen våtmark och strandzoner vid Rengårdstjärnen, Djäkneboda

Biotop: Blandmyr och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Objektet utgörs av våtmark där en mindre tjärn i objektets mitt är inkluderad (figur 34). Området är till största del mycket vått vilket ger upphov till en skarp övergång från produktiv skog till våtmarksvegetation, med undantag för en del klen tall i några mindre vikar. Vitmossor täcker marken och flaskstarr och norrlandsstarr bildar stora, högväxta bestånd på relativt fast botten. Här växer även kråklöver, tranbär, rundsileshår, vattenklöver och dunört. I blötare partier samt längre ut mot det öppna vattnet finns stora mängder ängsull och missne (signalart). Tranor siktades på platsen vid inventeringstillfället. I den östra änden av objektet finns ett utflöde i form av ett äldre dike. En kraftledningsgata har sin dragning över objektet.

Bedömning: Området är mycket fuktigt och har påtagliga biotopvärden i form av variationsrik våtmarksvegetation samt naturliga övergångar mellan våtmark och öppet vatten. Området bedöms vara av påtagligt värde för olika arter av våtmarksfåglar och simfåglar, exempelvis sångsvan, tranor och olika vadare.

Figur 34. Vid Rengårdstjärnen finns högvuxen våtmarksvegetation och varierande kantzoner mot det öppna vattnet, en miljö som sångsvanar och andra simfåglar brukar trivas i.

67. Åsjöns västra strand, södra Dalkarlså

Biotop: Limnisk strand och barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Linjeobjekt, som är en smal strandzon och trädbård om max 10 meters bredd mot det öppna vattnet vid Åsjön. Trädbården består av björk och gran samt en del tall - alla arter i varierande åldrar. Kantzoner mot vattnet består av högvuxen vegetation med bland annat norrlandsstarr, sjöfräken, och brunrör sam kråklöver och dunört. I vattenzonen växer även näckrosor. Väster om objektet övergår strandzonen i övergiven åkermark som är bitvis planterad med gran.

Bedömning: Objektet har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och övergångar mellan fast mark och öppet vatten. Området bedöms vara av värde för simfåglar och andra våtmarksfåglar.

68. Risselmyran, södra Dalkarlså

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av en myr av fastmattetyp som i den södra änden övergår i tallsumpskog. Klen tall är jämt utspritt över stora delar av myren. Talltorrakor förekommer allmänt över myren. Vegetationen domineras av vitmossor, tuvull, ljung,

skvattram, tranbär, rosling med vissa inslag av rundsileshår och vattenklöver. Variation finns i form av mindre, fuktiga och trädfria partier med arter som flaskstarr, ängsull och storsileshår. Ett äldre dike genomkorsar hela myren nära dess mitt men är igenväxt med vitmossor och starr och bedöms inte längre ha någon avsevärd påverkan på myrens hydrologi. Förutom en kraftledningsgata i myrens östra hörn omges objektet i sin helhet av talldominerad skogsmark.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av övergångszoner mellan skog och myr som är av värde för skogshöns, samt öppen våtmarksvegetation med blöta partier av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

69. Igenväxande kulturmark vid Bobacken

Biotop: Lövskog och buskmark

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av gammal jordbruksmark som är delvis helt igenväxt och delvis fortfarande under kolonisation av träd och buskar. Miljön är varierande, cirka en tredjedel domineras av grövre björk med god tillgång av död ved. Övrig mark är av yngre ålder och den västra delen har ett betydande inslag av gran. Andra delar, särskilt i den östra delen, domineras av lågvuxna salixbuskar och högväxta gräs och örter. Kråklöver, tuvtåtel, topplösa, flädervänderot, älgört och frossört är vanliga växter i stora delar av objektet.

Bedömning: Lövträd och buskmarker i näringsrik miljö med inslag av död ved samt en variationsrik och frodig markvegetation är av värde för småfåglar som tättingar och sångare, liksom för insektslivet.

70. Dalkarlsåns stränder och en liten fågelbiotop i anslutning, Dalkarlså

Biotop: Lövskog

Klass 2

Beskrivning: Lövskog kring en kilometerlång sträcka av Dalkarlsån (figur 35). Skogen är björkdominerad och på före detta kulturmark, det vittnar kvävegynnad undervegetation som hallon och hundkäx om. Andra träd betydelsefulla ur naturvärdessynpunkt som förekommer är sälg och hägg. Zonen med tät lövskog är smal, runt 10 meter eller mindre. Det finns en del död lövved och påtagligt med småfåglar i samband med fältbesök i juni. I sydöstra delen fortsätter en zon med lövrika träd- och buskmarker öster om Dalkarlsåns lövskogsbård och här har en liten del ritats in i objektet, det som är tätast, med mest träd, innan det längre österut övergår i rena buskmarker. Även en liten, till synes anlagd fågelvåtmark (med häckande tofsvipa samt rödbena och drillsnäppa i lufthavet) på ett öppet fält har ritats in i objektet. Dalkarlsåns östra strandkant saknar delvis skogsbård och där har objektsgränsen ritats mitt i ån.

Bedömning: Lövområdena och våtmarkerna har båda påtagligt biotopvärde samt högt artvärde med förekomst av flera olika fågelgrupper som vadare, sångare och tättingar.

Figur 35. Lövsjögård med sälg, hägg, rönn och björk utmed Dalkarlsån.

71. Ängessjöns sydvästra strand, Dalkarlså

Biotop: Lövsjögård och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: En strandnära våtmark med tydlig zonering (figur 36). Överst på land en lövsjögård med björk, rönn och hägg. Lövsjögården är bitvis frisk med gullris och kruståtel, bitvis fuktig med skogsfräken och granvitmossa på marken. Därefter följer en buskzon med klen glasbjörk och sälg samt videbuskar. Utanför buskzonen finns en 50–100 meter bred strandzon med öppen våtmarksvegetation, med olika starrarter i bälten samt lägre vide. Fågelrik miljö - svanar, gäss och vadarfåglar vid öppet vatten och våtmarkerna. Småfåglar som sångare och tättingar knutna till löv- och buskmarkerna. Våtmarksmiljöerna har naturliga strukturer och inga synliga spår av dikning.

Bedömning: Höga naturvärden med art- och biotopvärden knutna till vid sjö. Löv- och buskmarkerna förstärker artvärdet för fåglar.

Figur 36. Våtmarken intill sjön har en tydlig zonering med lövskog, buskar, starr- och videbälten och i bakgrunden skimtar vass. Området bedöms vara en viktig fågelbiotop.

72. Ängessjöns nordvästra strand, Dalkarlså

Biotop: Limnisk strand och barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Trädbeväxt kantzon till sjö som i större vikar övergår i bred våtmarkszon. Den smala trädzonen utgörs främst av björk, gran och tall och övergår bitvis till en buskzon med mer kortväxta salixarter och pors. Våtmarksvegetationen i vikarna utgörs av vitmossor, tuvull, ängsull, flaskstarr, kråklöver, hjortron, missne och avslutas med sjöfräken och mindre vassruggar ut mot det öppna vattnet. Andra observerade arter är norrlandsstarr, trådtåg och sprängört. En mindre bäck har sitt utlopp i den norra delen av objektet, där växer också signalarten missne. Delar av strandremsan angränsar till öppen hyggesmark, men större delen av omgivande mark utgörs av sluten skog.

Bedömning: Objektet har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och övergångar mellan skog och öppet vatten. Området bedöms främst vara av värde för simfåglar och andra våtmarksfåglar.

73. Granskog vid Ängessjön, Dalkarlså

Biotop: Granskog

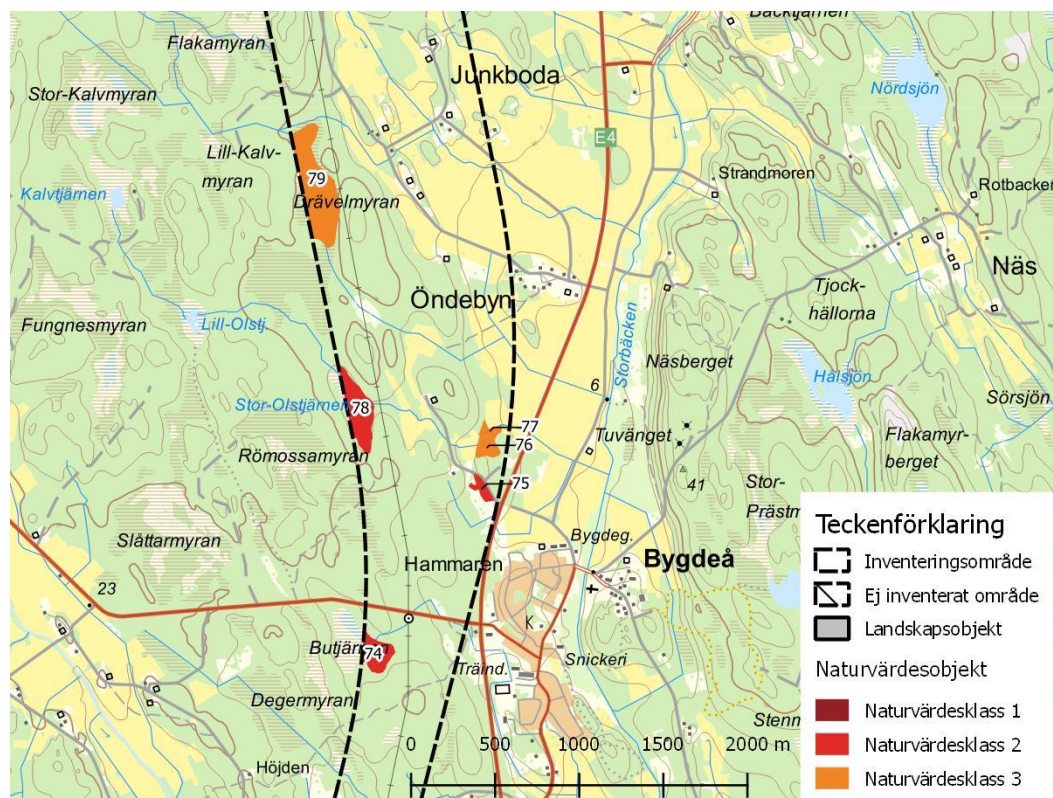
Klass 3

Beskrivning: Olikåldrig granskog som domineras av grövre träd, dock ej av särdeles hög ålder, med granunderväxt av varierande åldrar och dimensioner. Här finns också enstaka individer av tall, björk, al och rönn. Markvegetationen domineras i huvudsak av blåbär men med inslag av lingon på torrare partier. Granvitmossa och björnmossa täcker även stora delar av marken. Det finns en god tillgång av död ved som utgörs av vindfällda och rötade granar. Ullticka (NT) noterades på en granolåga. En mindre bäck med ganska rikliga mängder av signalarten missne rinner genom området och mynnar i den våtmark och sjö som är belägen utanför objektets södra ände. Objektets västra kant angränsar till en kraftledningsgata.

Bedömning: Rikliga mängder död ved innebär goda förutsättningar för bland annat vedlevande svampar, insekter samt för födosökande hackspettar.

3.2.6 Delområde 6: Bygdeå

Delområde 6 omfattar sträckan kring Bygdeå och har både jord- och skogsbruksmark (figur 37). Här består naturvärdesobjekten av myrar och barrblandskog. Vid Stor-Olstjärnen och Butjärn finns bitvis blöta myrar som bedöms vara av värde för fågellivet. I skogsobjekten finns naturvärdesarter i form av vedsvampar.

Figur 37. Naturvärdesobjekt i delområde 6: Bygdeå.

74. Öppet myrplan vid Butjärnen, Bygdeå

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Objektet utgörs av en större myr av öppen karaktär (figur 38). I övergångszonen mot ungskog i söder och öster finns vikar med äldre torrakor av tall på blöt tuvig torvmark med ängsull och flaskstarr. Det öppna myrplanet domineras nästan helt av trådstarr och vitmossor. Det finns ganska stora blöta partier med öppna vattenspeglar och lösbottnar, i synnerhet i den norra delen av myren. I samband med fältbesök noterades tranor och vadarfåglar. I myrens ytterkanter finns äldre, delvis igenväxta diken som idag inte bedöms påverka områdets hydrologi avsevärt. Den del av myren som finns inom inventeringsområdet angränsar till största del mot planterad ungskog.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns i form av ett stort öppet myrplan med varierande hydrologi med betydande inslag av ordentligt blöta partier och lösbottnar. Påtagligt artvärde finns genom lämpliga rast- och häckningsbiotoper för naturvårdsarter som tranor och vadarfåglar.

Figur 38. Myren vid Butjärnen är stor och öppen och är till stor del beväxt med trådstarr.

75. Blandskog med gräddticka i Bygdeå

Biotop: Barrblandskog

Klass 2

Beskrivning: Mindre objekt med drygt 100-årig blandskog med grov, äldre gran och tall, enstaka björk, samt en dunge med asp i den västra delen (figur 39). Skogen är relativt gles med förekomst av s.k. sløjgranar med lågt sittande, grova grenar. Grupper av granunderväxt förekommer på flera håll. Markvegetationen domineras av arter som blåbär, lingon, kruståtel, ekorrbär, vårfryle och skogsfräken. Det finns också en måttlig mängd död ved i form av ett flertal grova granlågor samt enstaka torrakor av tall och gran. Även enstaka lågor av björk noterades. Signalarten gräddticka (VU) noterades på en äldre granlåga. Granticka (NT) noterades på ett par lågor av gran. Objektet angränsar till större delen till igenväxande jordbruksmark men till viss del även av sluten skogsmark. E4 passerar strax öster om objektet.

Bedömning: Naturvärdena utgörs främst av de ovan beskrivna tickorna på död ved. Skogen i övrigt, med förekomst av asp och död barrved, motsvarar klass 3.

Figur 39. Barrblandskog med gräddticka i Bygdeå.

76. Igenväxande kulturmark i Bygdeå

Biotop: Lövskog och buskmark

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av igenväxande jordbruksmark på frisk mark med inslag av fuktigare partier. Området domineras av björk i olika åldrar med tyngdpunkt hos yngre individer men med vissa inslag av grova träd. Det finns även rikliga inslag av buskrik

mark med viden av klenare dimensioner. Asp i olika åldrar förekommer likaså, inklusive flera grova aspar i den södra delen. Bitvis finns också yngre gran. Mängden död ved är sparsam och utgörs främst av träd i klena dimensioner. Tuvtåtel, hallon och skogsfräken är typiska arter i markvegetationen. Flera äldre diken genomkorsar objektet, varav ett är vattenbärande i dagsläget. Objektet angränsar till största delen mot skogsmark och ligger på norra sidan i direkt anslutning till lövrik skogsmark med stora mängder död ved (se objekt 77).

Bedömning: Lövträd och buskmarker i näringsrik miljö med inslag av lövbuskmark, grov asp och björk är av värde för fågellivet, i synnerhet för olika sångare, tättingar och andra småfåglar.

77. Blandskog och brynzoner i Bygdeå

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Skogsmark med varierad träslagssammansättning. Gran finns i ett stort åldersspann med goda förekomster av såväl äldre grova individer som underväxt. Det finns stora mängder asp i olika dimensioner och med riklig förekomst av grova träd. Det finns även ett stort inslag av björk, särskilt i kanten mot den öppna jordbruksmarken på den norra sidan. Ett flertal sälgar och rönnar inklusive enstaka grova individer finns också i området. Inom objektet finns rikliga mängder död ved, främst av gran och då i tämligen tidiga nedbrytningsstadier. Även enstaka lågor av asp och rönn och björk förekommer. Signalarterna granticka (NT) och ullticka (NT) noterades på död granved. Ekorrbär, ekbräken, skogsstjärna, skogskovall, blåbär och kruståtel är vanliga arter i markvegetationen. Ett mindre vattendrag, troligen ett gammalt dike, genomkorsar objektet. Objektet ligger i ett kulturlandskap och är delvis omgivet av åkermark samt igenväxande jordbruksmark (se objekt 76). I den västra delen angränsar objektet till hyggesmark.

Bedömning: Området har naturvärden genom förekomst av grova lövträd av asp och säl samt i form av död ved som är av värde för vedlevande svampar, insekter och födosökande hackspettar.

78. Myrmark och strandzoner vid Stor-Olstjärnen

Biotop: Blandmyr och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Myrmark med tjärn i den södra delen. Området ligger i en svacka och övergången från skog till våtmark är därför bitvis naturligt skarp, men kantzoner av tall återfinns ändå längs den östra kanten (figur 40). I kantzonen med tall dominerar tuvull, ängsull, skvattram och odon. Där finns även inslag av signalarten Jungfru Marie nycklar. Markfuktigheten ökar sedan snabbt och längre ut i blötare partier dominerar vitmossor och flaskstarr tillsammans med arter som norrlandsstarr, kråklöver och rikliga mängder av signalarten missne. Längs tjärnens kant, i synnerhet i den norra delen, finns flertalet små vikar och små starrbeväxta öar som tillsammans bildar en mosaikartad

våtmarksstruktur. Häckande sångsvanar, krickor och gräsänder siktades under fältbesöket. Hela objektet omges av skogsmark. Ett utlopp med rinnande vatten finns i den östra delen av objektet.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns i form av varierad våtmark och kantzoner till öppet vatten. Påtagliga artvärden med rik kärlväxtflora och lämpligt fågelhabitat.

Figur 40. Vid Stor-Olstjärnen finns en bred våtmarkszon som bryts upp i små öar och vikar vid vattenbrynet.

79. Större våtmarksområde vid Drävelmyran

Biotop: Blandmyr

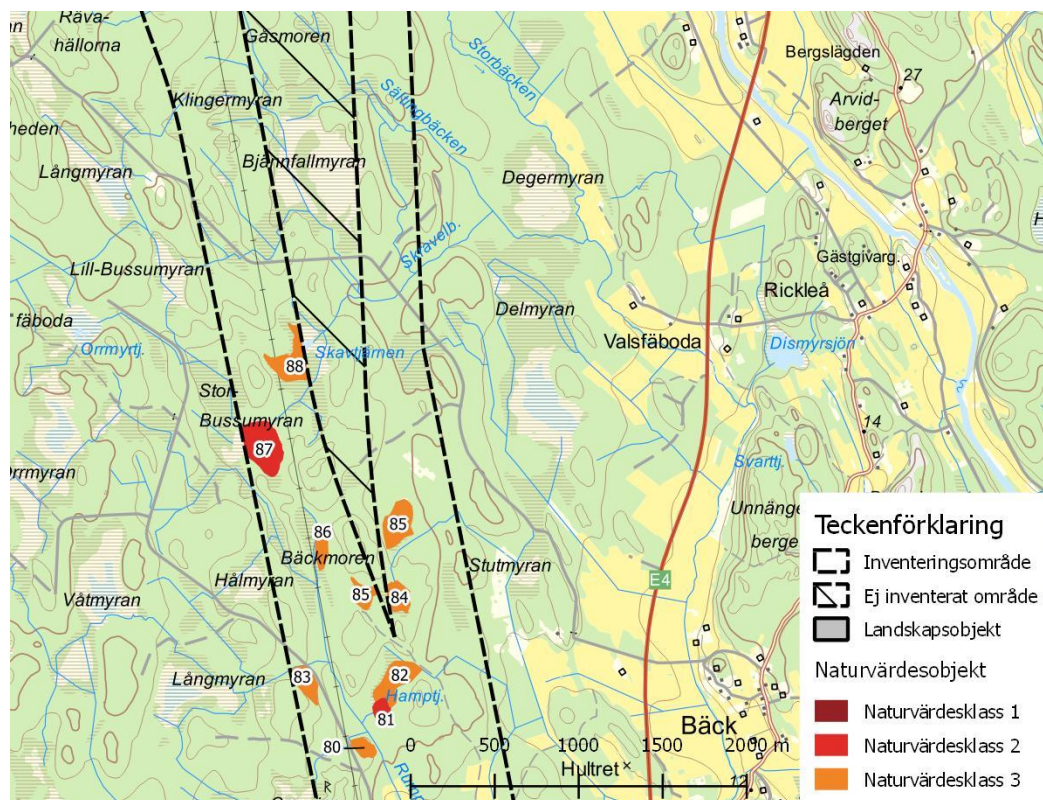
Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av en större myr som har en bred övergångszon med klen tall i myrens utkanter men även inslag av torrare partier långt ut i myren där ljung och renlavar fått fäste. Markvegetationen i övergångszonen domineras i övrigt av risväxter som dvärgbjörk, odon och skvattram. Variation finns i form av blöta partier med öppna vattenspeglar mot myrens mitt. Vitmossor, tuvull, tranbär och vattenklöver är vanliga, liksom hundstarr, tuvsäv, vitag, storsileshår och rundsileshår. Tranor siktades på myren under fältinventeringen. Flera äldre diken genomkorsar myrområdet, dessa är helt eller till stor del igenväxta med vitmossor och flaskstarr och bedöms inte ha allt för stor påverkan på myrens hydrologi.

Bedömning: Den relativt opåverkade myren har naturvärden i form av naturliga övergångszoner mellan skog och myr. Området bedöms framförallt vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

3.2.7 Delområde 7: Bäck

Delområde 7 omfattar sträckan kring Bäck och karaktäriseras av skog och myr (figur 41). Det största naturvärdesobjektet är Bussumyran. Dessutom finns flera små myrar och en naturvärdesklassad barrskog.

Figur 41. Naturvärdesobjekt i delområde 7: Bäck.

80. Granskog och hållmarker nordväst om Junkboda

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av äldre blandskog på moränmark med inslag av stora block och hållar. Gran är det dominanta trädslaget i svackor och låglänta delar av objektet medan äldre tall dominerar torrare partier samt de hållar som är särskilt framträdande i den nordöstra delen. Underväxt av både gran och tall är vanligt. Det finns också en måttlig mängd död ved som förekommer i form av talltorrakor men även en del granlågor i olika nedbrytningsstadier. Blåbär dominerar markvegetationen tillsammans med väggmossa, kvastmossa, kammosa och granvitmossa. På hållarna växer rikligt med renlavar. Signalarterna granticka (NT) och vedticka och noterades på granlågor. Objektet omges helt av sluten skog från yngre tallskog västerut till äldre granskog österut.

Bedömning: Äldre, variationsrik skog som har naturvärden genom död ved i såväl fuktiga som solbelysta lägen som är värdefulla miljöer för vedlevande svampar, insekter och lavar.

81. Hamptjärnen, nordväst om Junkboda

Biotop: Blandmyr och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Den lilla tjärnen har kantzoner av vattenklöver, kråklöver, dunört och flaskstarr som bildar fristående ruggar och små vikar längs med strandzonen (figur 42). Fuktigheten ökar snabbt, och ger en skarp övergång från skog till våtmark. Tjärnen kantas av en smal zon av klenare tall innan den torrare produktionsskogen tar vid. En grupp med krickor observerades vid inventeringstillfället och ett gammalt bo efter sångsvan noterades vid strandzonen. Objektet omges till stor del av yngre till medelålders produktionsskog, bortsett från den nordöstra delen som gränsar mot myrmark (se objekt 82).

Bedömning: Myren har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och naturliga övergångszoner mellan skog, myr och öppet vatten som medför möjligheter till artvärden genom förekomst av vadare, simfåglar och andra våtmarksfåglar.

Figur 42. Strandzoner med starr och vattenklöver vid Hamptjärnen.

82. Myrmark intill Hamptjärnen, nordväst om Junkboda

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Stora delar av ytan täcks av klen tall som fläckvis övergår i tallsumpskog. I dessa delar dominerar risväxter som ljung, skvattram, odon och dvärgbjörk. Emellan finns fläckar med vitmossor, tuvull, tranbär och taggstarr med vissa inslag av ängsull och vattenklöver. Det är sparsamt med död ved. Ett mindre område i norra änden är av

något fuktigare typ med inslag av rundsilesår. Ett äldre, igenväxt dike går längs med den västra kanten och påverkar myrens hydrologi lokalt men inte i stort. Objektet omges nästan helt av yngre till medelålders produktionsskog.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och naturliga övergångszoner mellan skog och myr. Området bedöms bland annat vara av värde för skogshöns och våtmarksfåglar.

83. Äldre barrskog nordväst om Junkboda

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Äldre blandskog på moränmark. Andelen tall är ganska stor, och uppskattas vara 120–170 år. Bitvis finns god tillgång av granunderväxt men också en del äldre gran. Enstaka björkar förekommer. Mängden död ved kan beskrivas som måttlig. Grova talltorrakor förekommer ganska allmänt över objektet, även en del lågor från gran förekommer. Signalarten granticka (NT) noterades på död granved. Gamla, mossöversväxta tallstubbar från plockhuggning förekommer. Blåbär dominerar markvegetationen tillsammans med lingon och mossor som kammossa, väggmossa och kvastmossa. I väst angränsar objektet till ung produktionsskog och på den östra sidan passerar en skogsbilväg. I övrigt omges välsluten skogsmark objektet.

Bedömning: Äldre skog med inslag av död ved i olika former och stadier av nedbrytning är av värde för vedlevande svampar, lavar, insekter samt för födosökande hackspettar.

84. Tallsumpskog med halvöppna myrstråk, norra Bygdeå

Biotop: Tallsumpskog och blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Torvmark som är till större delen beklädd med tallskog som är naturligt lågväxt och bitvis gles med en brösthöjdsdiameter mellan 6–25 cm (figur 43). Enstaka glasbjörk förekommer. Mängden död ved är sparsam vilket indikerar att området inte stått helt utan mänsklig påverkan. Markvegetationen domineras av risväxter som skvattram, odon, rosling, ljung, dvärgbjörk och blåbär. Fläckar med öppen myrmark förekommer, och är beväxta med tuvull, taggstarr, tranbär och flaskstarr. Objektet finns registrerat hos Skogsstyrelsen som objekt med naturvärde.

Bedömning: Området har naturvärden i form av gles skog på fuktig mark med enstaka fuktstråk och bedöms vara av värde för olika våtmarksfåglar och skogshöns.

Figur 43. Insprängt i sumpskogen finns också partier med öppen vegetation som domineras av flaskstarr.

85. Tallbevuxen myr med inslag av tallsumpskog, norra Bygdeå

Biotop: Blandmyr och tallsumpskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av två separata områden av liknande karaktär och består av myrmark som är till största delen täckt av klen tall men som fläckvis övergår i tallsumpskog. En knapp femtedel av ytan är tallsumpskog. Talltorrakor förekommer allmänt. Enstaka äldre, grovgreniga tallar finns också i området. Vegetationen domineras av vitmossor, tuvull samt risväxter som ljung, skvattram, dvärgbjörk, rosling, odon och tranbär. Taggstarr förekommer i mindre mängd. Enstaka, små blöta höljor förekommer, där växer rundsilesår, samt enstaka ängsull och flaskstarr. Äldre, delvis igenväxta diken observerades och bedöms ha viss inverkan på objektets hydrologi genom ökad inväxning av träd i vissa delar av området. Äldre spår av avverkning finns i form av stubbar. Myren är till största delen omgiven av skogsmark.

Bedömning: Området har naturvärden i form av naturlig myrvegetation med inslag av död ved och enstaka fuktstråk och bedöms vara av värde för skogshöns och olika våtmarksfåglar, delvis också för lavar knutna till solbelyst tallved.

86. Bäckmoren, liten myr nordväst om Bygdeå

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myren är delvis öppen och delvis bevuxen med klen tall, särskilt i de västra delarna där det är torrare. Dessa delar domineras i övrigt av risvegetation med odon, ljung och dvärgbjörk. De öppna och aningen fuktigare partierna har rikligt med trådstarr, tuvull och flaskstarr. Även vattenklöver, ängsull, dystarr och rundsileshår förekommer i mindre mängder. I den västra kanten finns ett dike som lokalt har tydligt uttorkande effekt vilket främst visar sig i form av lägre fuktighet och trädinväxning längs kanten. Objektet omges till största delen av produktionsskog i yngre åldrar. En kraftledningsgata passerar strax väster om myren.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av partier med öppen, fuktig mark som bedöms vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

87. Öppen våtmark på Stor-Bussumyran

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Myren är stor och helt öppen (figur 44). Myrplanet domineras till stor del av vitmossor och trådstarr men även flaskstarr är vanlig. Andra vanliga arter är rosling, tranbär och rundsileshår. Myren har i allmänhet ordentligt blöta förhållanden med stora inslag av ängsull och dystarr i partier där fuktigheten ökar. Det finns också stora, sammanhängande områden med lösbottnar och öppna vattenspeglar, i synnerhet i myrens norra delar där vattenklöver växer i stora mängder. En grupp gluttsnäppor siktades där vid inventeringstillfället. Objektet omges till största delen av sluten skog, bortsett från ett hygge som är beläget vid den sydvästra kanten. Myren slutar tvärt i kanterna där skogen sedan tar vid. Ett äldre dike noterades i den nordöstra delen men bedöms inte ha avsevärd effekt på myrens hydrologi.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns i form av stora öppna ytor med betydande andel lösbottnar och öppna vattenspeglar som ger goda förutsättningar för förekomst av olika arter av våtmarksfåglar, i synnerhet olika vadarfåglar.

Figur 44. På Stor-Bussumyran finns utbredda områden med riktigt blöta förhållanden som gynnar olika vadarfåglar.

88. Myrmark vid Skavtjärnen, nordväst om Bygdeå

Biotop: Blandmyr

Klass 3

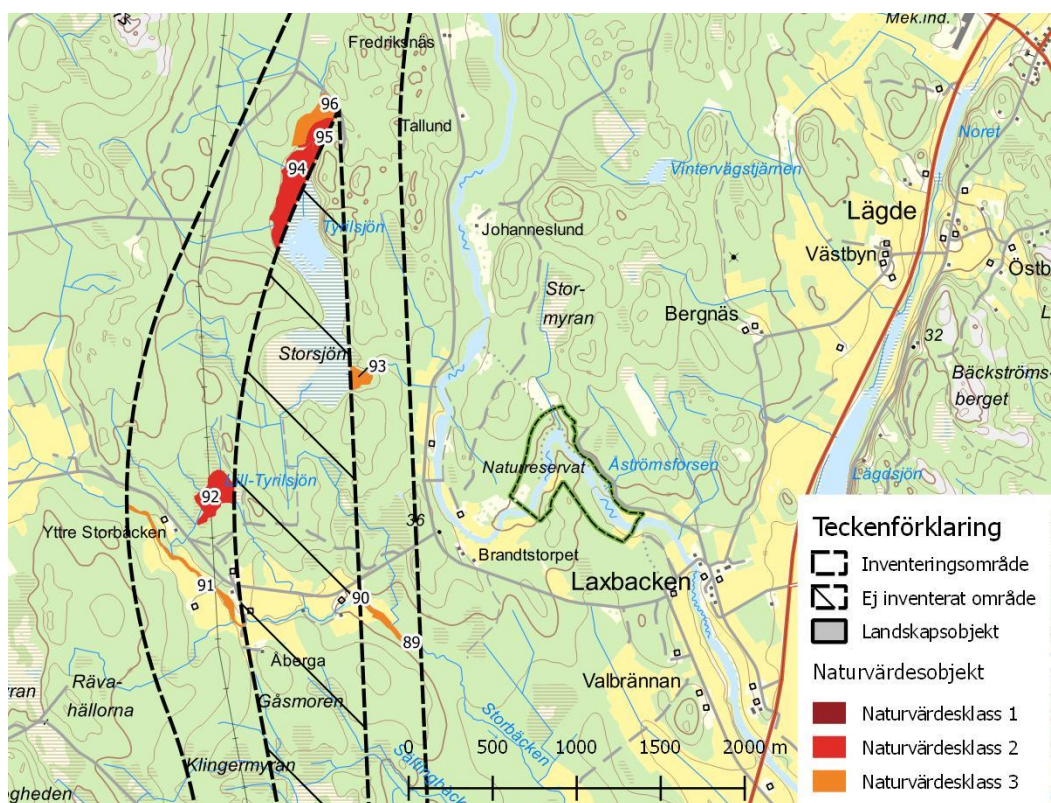
Beskrivning: Myren är delvis beväxt med klen tall, i synnerhet i övergångar mellan skogsmark och myr men även sporadiskt över stora delar av den övriga myrmarken. Dessa områden domineras av risvegetation med ljung, skvattram, odon och dvärgbjörk. Variation finns i form av öppna, fuktigare områden som domineras av högväxt starr, ofta flaskstarr. Andra vanliga arter är tuvull, rundsileselhår och taggstarr. I den nordöstra delen finns en mindre tjärn och blöta strandzoner med dystarr, kråklöver, dunört, sjöfräken samt rikliga mängder vattenlöver och missne (signalart). Tranor och sångsvanar siktades vid det öppna vattnet. Äldre, igenväxta diken observerades men bedöms idag inte påverka områdets hydrologi i större grad.

Bedömning: Varierad myr med inslag av öppna fuktiga partier samt öppet vatten med fuktiga strandzoner är av värde för fågellivet bland annat för vadarfåglar och simfåglar som sångsvan.

3.2.8 Delområde 8: Laxbacken

Delområde 8 omfattar sträckan kring Laxbacken (figur 45). Delområdet domineras av skogsmark men har öppna fält kring Storbäcken, som också är naturvärdesklassad med

lövbårder där utter tidigare noterats. Naturvärdesobjekt finns här också intill våtmarken vid Storsjön samt några barrblandskogar med vedsvampar.

Figur 45. Naturvärdesobjekt i delområde 8: Laxbacken.

89. Skogskant längs Storbäcken, Yttre Storbäcken

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Linjeobjekt som utgör kantzon till en mindre å och består av flera olika skogstyper. Kantzonerna till vattendraget är relativt orörda och det finns inslag av döda träd i och intill vattenzonen. Medelålders granskog dominerar längs mitten av den södra åkanten, medan övriga delar är mer varierade med inslag av lövträd som björk och al. Den norra sidan omges av hyggesmark och den sydöstra delen omges av produktionsskog i yngre åldrar. I markvegetationen är arter som blåbär, hultbräken och skogsfräken vanliga. År 2006 inrapporterades via Artportalen en observation av utter (NT) vid bäcken.

Bedömning: Naturliga brynzoner och kantzoner till vattendrag med inslag av lövträd och död ved är av värde för fågellivet samt för bäckens vattenmiljö.

90. Hävdad bäckkravin längs Storbäcken, Yttre Storbäcken

Biotop: Betesmark

Klass 3

Beskrivning: Linjeobjekt med hävdad betesmark som omger Storbäcken. Norra sidan består av öppen gräsmark med bland annat tuvtåtel, älgört, midsommarblomster, smörblommor, rölleka, nysört, lågväxta starrgräs, stagg (indikatorväxt), och olika skräppor, bland annat ängssyra. Marken är sluttande mot bäcken på bägge sidorna, delvis brant och det finns inslag av rasbranter. Södra sidan är glest trädbeklädd, främst med björk och gran med vissa inslag av gråal i den östra delen. Objektet omges till större delen av åkermark, men även av skogsmark i den sydöstra delen. Objektet är registrerat i ängs- och betesmarksinventeringen från år 2002 och 2004, då man även noterade indikatorarten ormröt i betesmarken. År 2006 inrapporterades via Artportalen en observation av utter (NT) vid bäcken.

Bedömning: Hävdad betesmark med variation i form av öppna gräsmarker, rasbranter, träddungar och kantzoner till rinnande vattendrag innebär värdefulla miljöer för kärlväxter, fåglar och insekter som är beroende av öppna hävdmarker.

91. Lövrika kantzoner längs Storbäcken, Yttre Storbäcken

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av brynzoner och kantzoner till en bäck (figur 46). Kantzonen med träd varierar mellan oftast 2–5 meter men zoner upp till 20-tal meter förekommer. I bäckfåran växer lövrik skog med björk, al, rönn, men även gran samt enstaka asp, hägg och tall. Majoriteten av lövträden är unga men finns också inslag av stora grova granar. Hultbräken, brunrör, tuvtåtel, ekorrbär, harsyra, älgört och hallon är vanliga växter i markvegetationen. Mängden död ved är sparsam. Objektet omges till större delen av åkermark, men även ett flertal gårdsplaner angränsar till området. Längst västerut omges objektet av skogs- och hyggesmark. Inga tecken på allvarligare störningar i eller kring själva bäckmiljön noterades. År 2006 inrapporterades spår av utter (NT) vid bäcken via Artportalen.

Bedömning: Naturliga brynzoner och lövdominerad skog med ett flertal trädarter är av värde miljö för fågellivet, i synnerhet för sångare, tättingar och andra småfåglar.

Figur 46. Tämligen orörda kantzoner längs Storbäcken.

92. Lill-Tyrilsjön, nära Yttre Storbäcken

Biotop: Blandmyr och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Objektet utgörs av en mindre myr med en tjärn i mitten av området (figur 47). Övergången från skog till öppen myr är bitvis skarp, med en kantzon av yngre tall med vissa inslag av björk. Här dominerar risvegetation med odon, skvattram, ljung och dvärgbjörk. Det öppna myrplanet domineras av vitmossor och flaskstarr. I fuktigare partier samt i kantzoner mot det öppna vattnet finns ängsull, rundsileshår, storsileshår och dystarr. Vattenklöver finns i rikliga mängder och blir särskilt dominant mot det öppna vattnet. Sparsamma mängder kallgräs noterades också. Gräsänder, knipor och tranor siktades vid inventeringstillfället. Äldre diken, nu mestadels igenväxta, bedöms ha viss effekt just i närheten av dikena men i övrigt inte påverka området avsevärt. En kraftledningsgata korsar objektet i nord-sydlig riktning. Skogsmark omger hela myrområdet.

Bedömning: Myren har påtagliga naturvärden i form av varierad, naturlig våtmarksvegetation och kantzoner till öppet vatten. Området bedöms vara av värde för arter av våtmarksfåglar som vadare och simfåglar.

Figur 47. Lill-Tyrilsjön, nära Yttre Storbäcken.

93. Myrvik söder om Tyrilsjön, södra Robertsfors

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av en vik i ett omfattande myrområde som fortsätter utanför inventeringsområdet. Övergångszoner mellan skog och myr utgörs av ungskog med stor andel björk som gradvis glesnar ut mot den öppna myren. Det finns torrakor av tall samt klen död björk. Arter som björnmossa, tuvull, taggstarr och trådtåg vanliga. Längre ut dominerar vegetationen främst av vitmossor, flaskstarr och kråklöver. I västra delen finns fuktigare partier med ängsull, rundsileshår, storsileshår, dystarr och vattenklöver. Ett äldre dike genomkorsar myrviken och yngre björk har etablerats längs med dikets sträckning, det finns även sporadisk inväxning av björk i andra partier. De västra delarna är generellt av mer naturlig karaktär. Omgivande fastmark utgörs av yngre produktionsskog.

Bedömning: Denna del av myren uppvisar naturvärden i form av övergångar mellan skog och våtmark som är av värde för skogshöns. Öppen myrmark med viss variation i fuktighet bedöms vara av värde för olika våtmarksfåglar.

94. Öppen våtmark vid Tyrilsjön, södra Robertsfors

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Björkrika kantzoner med inslag av klen död björkved övergår i fuktig myr som domineras av vitmossor och flaskstarr med stora inslag av kråklöver, tranbär och vattenklöver (figur 48). Variation finns i form av enstaka stora, riktigt blöta partier, samt genom kantzoner mot öppet vatten i den allra sydligaste delen. Ung björk och videbuskar växer sporadiskt långt ut på myrplanet vilket indikerar viss igenväxning, inga diken med stor påverkan på hydrologin noterades däremot vid denna del av myren. Objektet består till stor del av kantzoner till ett större våtmarksområde som fortsätter utanför inventeringsområdet. Den öppna starrängen i objektet utgör majoriteten av den öppna myrmark som finns norr om Tyrilsjön. Sångsvanar observerades strax utanför objektets östra kant. Trana, enkelbeckasin och grönbena hör till arter som rapporterats in från området via Artportalen.

Bedömning: Myren har påtagliga biotopvärden i form av naturlig våtmarksvegetation med hydrologiska variationer som bedöms vara av värde för många arter av våtmarksfåglar, som vadare och simfåglar.

Figur 48. Öppna, blöta partier på den öppna myrmarken nordväst om Tyrilsjön.

95. Granskog vid Tyrilsjön, södra Robertsfors

Biotop: Granskog

Klass 2

Beskrivning: Objektet utgörs av äldre, grandominerad skog med inslag av tall och björk (figur 49). Delar av området har ursprung som kulturskog men har till följd av

rötangrepp och stormfällning börjat utveckla naturliga strukturer med grupper av yngre gran i luckorna av nedfallna granar. Stora delar av området ger därför ett heterogent intryck med träd i olika åldrar och dimensioner. Stora mängder död ved av framförallt gran finns i olika nedbrytningsstadier. Signalarterna granticka (NT), kötticka (NT), ullticka (NT), trådticka, och vedticka noterades. Blåbär, skogsstjärna, ekbräken, ekorrbär och nordbräken är vanliga i markvegetationen. I söder gränsar objektet till en större myr och vid brett utlopp mot myren i skogens södra del finns ett stort inslag av björk och vid vattnet växer stora mängder av signalarten missne. Större delarna av objektet angränsar till välsluten skog.

Bedömning: Objektet har påtagliga biotopvärden i form av flerskiktad skog med mycket död ved. Högt artvärde finns i form av ett antal naturvårdsarter, varav flera är rödlistade. Objektet är framförallt av värde för vedlevande svampar och insekter, samt för fåglar som olika hackspettar.

Figur 49. När granarna faller till följd av röta eller vindfällning får en yngre generation träd chansen att växa till sig. Samtidigt blir de döda trädstammarna hem åt vedsvampar och insekter.

96. Granskog intill Tyrilsjön, södra Robertsfors

Biotop: Granskog

Klass 3

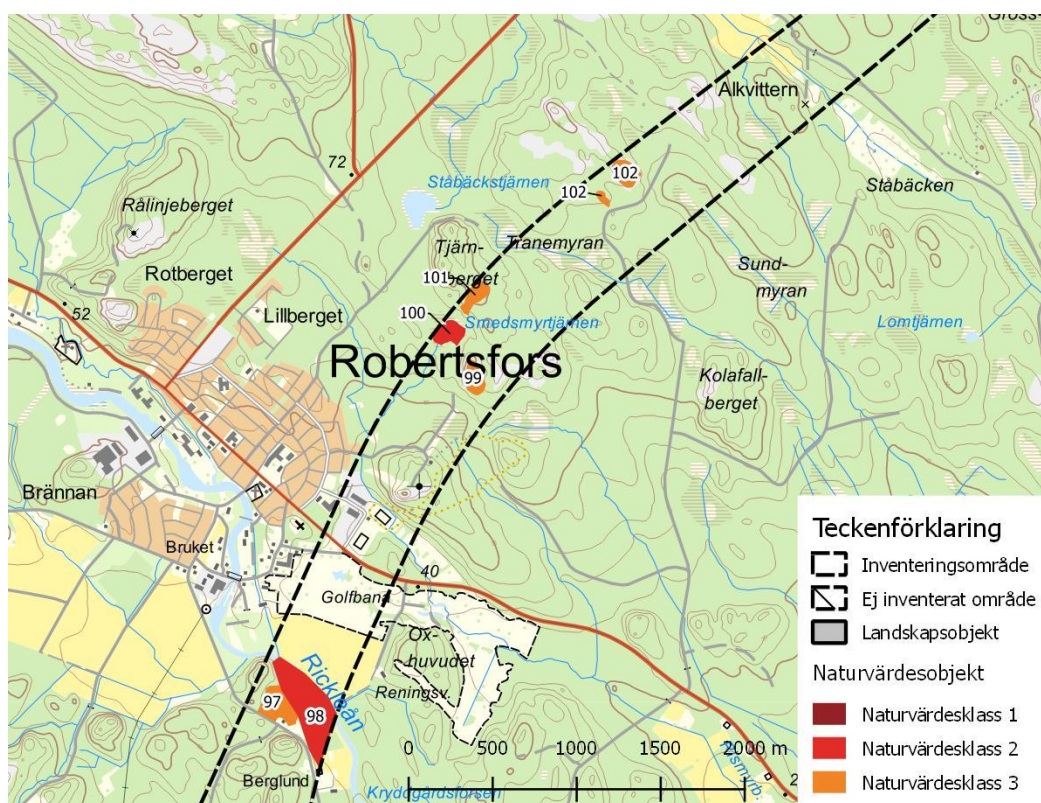
Beskrivning: Objektet utgörs av relativt likåldrig kulturskog med storväxt gran samt enstaka tall och björk. Bitvis har rikliga mängder död bildats i form av rötade och vindfällda granar, även viss mängd stående död ved finns. Signalarterna granticka (NT), ullticka (NT) och vedticka noterades på grov död ved. Vitmossor, skogsstjärna, ekorrbär, harsyra och ekbräken är vanliga arter i markvegetationen. Flera diken genomkorsar

objektet. Objektet angränsar i väster till ung produktionsskog och i norr till hyggesmark. I öster angränsar området till äldre, grandominerad skog (se objekt 95).

Bedömning: Objektet har naturvärden i form av rikliga mängder död ved som är av värde för vedsvampar, vedlevande insekter och födosökande hackspettar.

3.2.9 Delområde 9: Robertsfors

Delområde 9 omfattar sträckan kring Robertsfors (figur 50). Området norr om Robertsfors karaktäriseras av vågig bergkullterräng med skogsmark och småmyrar. Här finns naturvärdesklassade hållmarkstallskogar och en myr kring tjärn. Söder om Robertsfors präglas landskapet av närheten till Rickleån med omgivande jordbruksmarker. Här har stränderna kring Rickleån naturvärdesklassats samt en betesmark med riklig förekomst av den rödlistade kärlväxten grönskära (VU).

Figur 50. Naturvärdesobjekt i delområde 9: Robertsfors.

97. Rickleån, skogsområde vid västra åstranden, södra Robertsfors

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Skog på före detta odlingsmark som har ett påtagligt lövinslag. Marken sluttar svagt mot Rickleåns dalgång i söder. Likt många igenväxningsmarker utmed Västerbottenskusten består skogen nu delvis av gran som vuxit fort, 20 - 35 cm i

brösthöjdsdiameter och bitvis tätt med klen glasbjörk, 7 - 15 cm grova. I nordvästra kanten mot intilliggande skogsbestånd står enstaka grova aspar. I objektets södra nedre del finns ett litet område med tätstående klen asp, måttligt med död lövved. Buskformig rönn och enstaka sälgräd bidrar också till lövinslaget. Det totala inslaget av död ved är måttligt. Markfuktigheten varierar och med den markfloran, granvitmossa-skogsfräken på frisk-fuktig mark och lågörter på frisk mark. Marken är frisk till fuktig med granvitmossa och skogsfräken i fuktigare partier, kruståtel, hallon och gullris på frisk mark.

Bedömning: Lövvärden med rönn säl och asp, bitvis skiktad skog och ett buskskikt av löv. Av värde för fågellivet.

98. Rickleån, stränder och betesmarker, södra Robertsfors

Biotop: Betesmark och limnisk strand

Klass 2

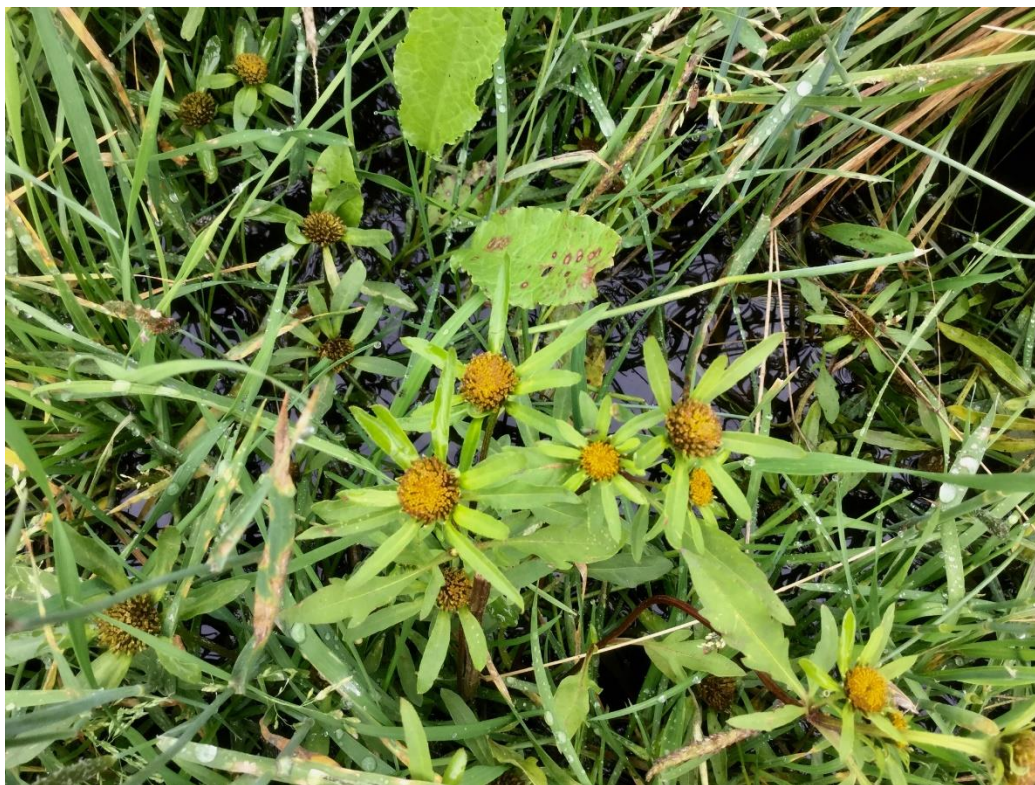
Beskrivning: Objektet består av en större och en mindre betesmark som sluttar svagt mot Rickleåns västra strand (figur 51). Även Rickleåns östra strandkant ingår i objektet. Mellan de båda öppna betesmarkerna finns ett litet skogsområde som också betas. Betesmarken som aktivt betas av kor domineras av tuvtåtel och fläckar med kvävegynnade arter som nässla och skräppa. Parallellt med, och 50–100 meter ovanför Rickleåns västra strand löper ett fuktstråk genom i stort sett hela den stora betesmarken. Fuktstråket fortsätter även in i den mindre betesmarken. Fuktstråket har, jämfört med omgivande betesmark, avvikande vegetation med kärrkavle, pilört och rikliga mängder grönskära som är klassad som sårbar (VU) enligt Artdatabankens rödlista (figur 52).

Marken där grönskäran står bär tydliga spår av kobete och tramp. Den västra åstranden är betad ända ned mot vattnet och kantas av glest stående lövträd. Rönn, säl och björk samt enstaka gran. Även här är marken starkt präglad av bete och tramp. Östra strandkanten har också en del träd men är inte betad så där växer mer av igenväxningsarter till exempel älgört, brunrör, hallon samt säl i både träd- och buskform, rönn också mest i buskform samt någon enstaka asp och gran. Östra stranden gränsar mot åker (fodervall) så där är enbart den smala strandbården naturvärdesklassad.

Figur 51. Bärande lövträd som rönn här på bilden och säl kantar Rickleåns stränder söder.

Bedömning: Området har med sin rika förekomst av grönskära högt artvärde. Betade strandängar med bärande träd som rönn och sälg bidrar i bedömningen till ett påtagligt biotopvärde. Sammanvägt får objektet som helhet högt naturvärde.

Figur 52. Grönskära är en rödlistad art (VU) som förekommer i stor mängd i betesmarken vid Rickleån.

99. Bergknalle med hållmarkstallskog, norra Robertsfors

Biotop: Hållmarkstallskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet, som utgör en höjd med stor- och småblockig morän, är beläget en knapp kilometer norr om Robertsfors tätort. Motionsspår och skjutbana finns precis intill. Blockigheten dominerar hela objektet, östra delen har ett par riktigt stora block och i norr finns ett blockstensfält. Skogen, som är talldominerad med gran- och björkslag, är till viss del skiktad men med få äldre träd och endast sparsamt med död ved. Bitvis är det tätare skog, bitvis mer öppet med hållar i väster och blockstensfält i norr. Där människor ofta rör sig uppstår ett visst slitage i naturen vilket syns tydligt här.

Bedömning: Tätortsnära skog med naturvärden i form av skiktad skog och naturgeografiska värden med block och blockstensfält. Närheten till samhället gör att skogen ändå är ganska påverkad och därför blir bedömningen som helhet enligt ovan.

100. Skogstjärn med omgivande myr, norra Robertsfors

Biotop: Blandmyr

Klass 2

Beskrivning: Skogstjärn med omgivande myr där stränderna närmast vattnet är löst sammansatta vitmossemattor med trådstarr (figur 53). Därefter följer en zonering med något fastare myrmark där mer sammanhållna vitmossor och tuvull bildar fältskikt, ytterligare närmare fastmark står grupper av senvuxna tallar i ristuvor med ljung. Hela tjärnen omges av samma typ av växtlighet och det finns gott om äldre senvuxna tallar. Ingen dikningspåverkan har kunnat skönjas.

Bedömning: Tjärnen och myrstränderna tillsammans med de äldre senvuxna tallarna utgör en naturlig blandmyr med mycket tillgång till vatten. Bedöms vara av värde för fågellivet, framför allt sångsvan.

Figur 53. Skogstjärnen norr om Robertsfors omges av fattigkärr och ristuvssamhällen med senvuxen tall.

101. Hällmarkstallskog på moränås, norra Robertsfors

Biotop: Hällmarkstallskog

Klass 3

Beskrivning: Gles, skiktad hällmarkstallskog med senvuxna tallar, till stora delar bara eller lavtäckta hällmarker med endast sparsamt med träd. I skrevor och lägre belägna partier ris av ljung, skvattram, blåbär och där även enstaka senvuxen gran. Vattenfyllda hällkar med ängsull. Naturvårdsarten motaggsvamp (NT) noterades i södra delen. Det

finns en del grövre tallar som skattas vara 150 – 200 år. Rotvältor. Spår av plockhuggning finns i måttlig omfattning.

Bedömning: Naturvärdena består i hållmarker av tall som är förhållandevis opåverkade av skogsbruk.

102. Hållmarksområden väster om Framnäs

Biotop: Hållmarkstallskog

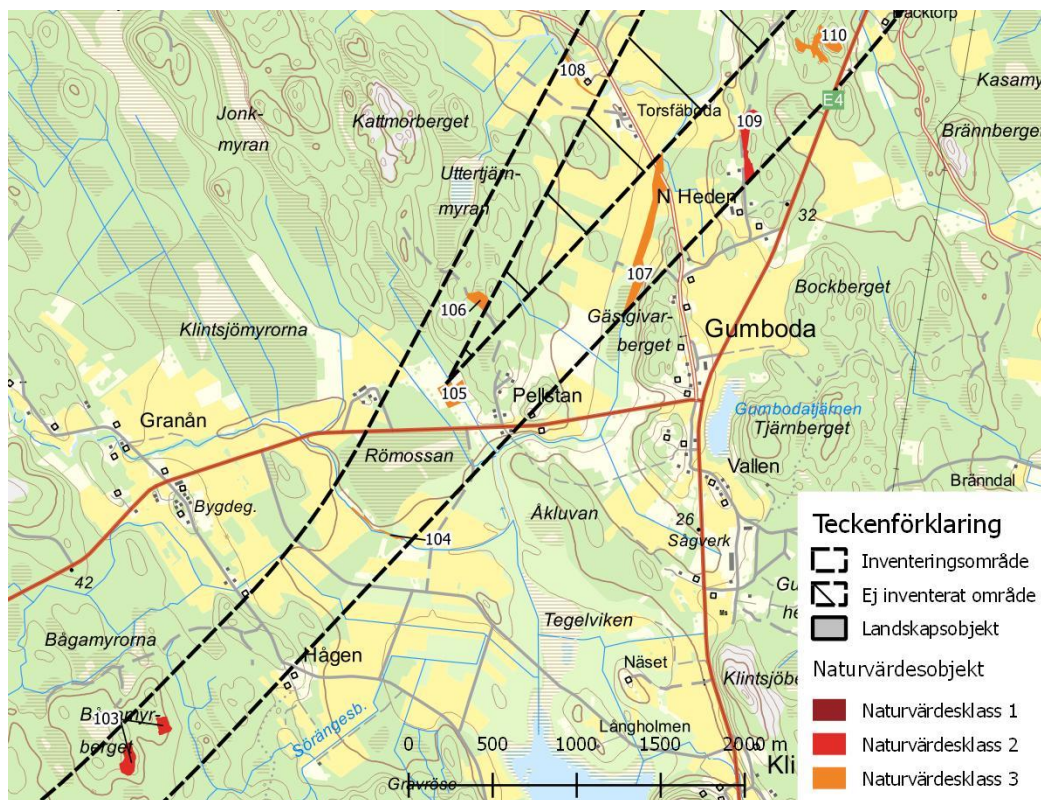
Klass 3

Beskrivning: Ett större och ett mindre hållmarksområde med naturligt lågproduktiv och gles, skiktad tallskog i svag sydsluttning. Eftersom det är så glest med träd är det också sparsamt med död ved. Och där enstaka träd har plockhuggits är återväxten långsam. Marken är torr med ljung, ren- och islandslav. I fuktsvackor finns mer av mossor och enstaka inslag av senvuxen gran. Motaggschamp (NT) noterades på två platser i det större området. I det mindre området finns spiklavar på minst en talltorraka. Båda områdena omges av ungtallskog.

Bedömning: Naturvärdena består i hållmarker av tall som är förhållandevis opåverkade av skogsbruk.

3.2.10 Delområde 10: Gumboda

Delområde 10 omfattar sträckan kring Gumboda (figur 54). Landskapet kring Gumboda är en blandbygd med jord- och skogsbruk. De främsta naturvärdena här är små områden med hållmarkstallskogar eller barrblandskog med hög andel tall. Det finns även smala lövträd- eller lövskogsbårder utmed vattendrag.

Figur 54. Naturvärdesobjekt i delområde 10: Gumboda.

103. Hällmarksområden mellan Granån och Jomark

Biotop: Hällmarkstallskog

Klass 2

Beskrivning: Två hällmarksområden med som undantagits från avverkning och omges av ett stort hygge. Mellan områdena är det 175 meter kortaste sträckan. Det östra objektet är långsmalt i nord-sydlig riktning och har i norr den ur naturvärdessynpunkt allra finaste skogen med äldre skiktad hällmarkstallskog. Många tallar är över 200år och det finns gott om talltorrakor. Längre väster- och söderut ökar graninslaget, det finns många vindfällan men inte lika många riktigt gamla träd. Det västra objektet är något mindre, fyrkantigt i formen och mer homogent, med hällmarkstallskog i åldersspannet 150 - 200 år, och i sydöst plana hållar. Kring hållarna är marken lågproduktiv. Marken är torr lavristyp med ljung, i fuktsvackor växer tallvitmossa, skvatram och ibland senvuxen gran. Motaggsvamp (NT) som är mykorrhizabildande med tall växer på flera platser i båda områdena (figur 55). Det finns spår av äldre tiders plockhuggning men bedöms inte påverka naturvärdet nämnvärt.

Bedömning: Höga biotopvärden med tallnurskog och påtagliga artvärden minst en art av rödlistade marksvampar.

Figur 55. Motaggsvamp bildar mykorrhiza med tall och gynnas av kontinuitetsskog, här på hållmarker söder om Granån.

104. Lövträdbård kring Granåns stränder, Granån

Biotop: Lövträdbård och limnisk strand

Klass 3

Beskrivning: Linjeobjekt. Den smala Granån passerar här ett jord- och skogsbrukslandskap och kantas av en alléliknande miljö med grova lövträd av glasbjörk, gråal, sälg samt enstaka rönn. Död lövved finns men inga stora mängder. På äldre stående och liggande döda björkar finns påtagligt av vanliga vedsvampar som eldticka men även naturvårdsarten vedticka. Stränderna består av mjuka sediment med skred och kantas av hallon och gräs som tuvtåtel, brunrör samt vass. Spår av tramp från kor. I norra delen är det gott om spår av bäver. Runtomkring strandzonen finns öppna fält och tät ungskog. Norr om objektets nordgräns tar en strandzon med unga björkar vid, som inte bedöms hålla naturvärdesklass. Storspov har tidigare observerats i närliggande jordbrukslandskap.

Bedömning: Naturvärdet utgörs av äldre lövträd och att åstränderna utgör livsmiljö för bäver samt jordbrukslandskapets fåglar.

105. Björkskog på tidigare kulturmark, västra Gumboda

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Lövskog på igenväxningsmark med glasbjörk mest, aspskott finns men de är hårt nedbetade, inslag av sälj i bukettform förekommer. Marken är plan, i något av en sänka och gränsar mot våtmarker. Kombinationen närhet till våtmarker och inslag av tätväxande träd och buskar gynnar fågellivet. Omgivande mark är också igenväxningsmark men mer öppen, endast de delar som har ett mer sammanhållande trädskikt har ritats in.

Bedömning: Löv- och buskmarkerna utgör naturvärden här och bedöms vara av värde för fågellivet. Objektet är i det nedre spannet av klass 3.

106. Liten tallsumpskog, västra Gumboda

Biotop: Tallsumpskog

Klass 3

Beskrivning: Äldre, till viss del skiktad tallsumpskog med inslag av talltorrakor. Det finns enstaka stora granitblock och hällar i kanten mot moränmark. Marken i objektet har vitmossor i bottenskiktet och ris bestående av skvattram, kråkbär och blåbär. Skogen är på gränsen till produktionsskog och har röjts någon gång de senaste 50 åren.

Bedömning: Naturvärdena består främst i biotopvärden med äldre tallar, viss skiktning och inslag av död ved i form av torrakor.

107. Biflöde till Flarkån söder om Torsfäboda

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 3

Beskrivning: Objektet är beläget i ett jord- och skogsbrukslandskap. En tre till fem meter bred å som utgör biflöde till Flarkån och bitvis är svagt meandrande, bitvis något uträtad. Hela åsträckan inom objektet omges av björkskog på tidigare kulturmark. Sälj i bukettform förekommer här och var. Björkarna är relativt unga, ca 30–40 år i norra delen, något äldre längre söderut. Mest av död ved förekommer vid de sträckor strandskogen omges av barrskog (inte klassad) jämfört med där objektet omges av öppna fält. Där det finns död björkved finns det också gott om vanliga tickor som björk- och fnöskticka och de platserna förväntas gynna vedinsekter. Bland fåglar observerades talltita och större hackspett. Utmed stränderna växer hallon och brunrör.

Bedömning: Biotopvärden med lövskog vid vatten och artvärden knutna till detta till exempel insekter och fåglar.

108. Flarkån väster om Torsfäboda

Biotop: Lövträdbård och limnisk strand

Klass 3

Beskrivning: Linjeobjekt. Den två till fem meter breda Flarkån rinner här genom ett jordbrukslandskap. Ån kantas av en smal strandzon med brunrör, videbuskar och unga glasbjörkar. Där åstranden möter jordbruksmark är det mest buskar, där objektet gränsar mot ett skogsparti är det mer av träd. Buskmarkerna kan hysa småfåglar men fältbesök gjordes efter säsong. Trana har tidigare observerats i närheten.

Bedömning: Naturvärden, främst biotopvärden med löv kring å, kan även vara av värde för jordbrukslandskapets fåglar.

109. Sydvästsluttning med gamla grova tallar, norra Heden

Biotop: Hällmarkstallskog, barrblandskog

Klass 2

Beskrivning: Västsluttning och hällmarker med äldre tallskog som är glesare på höjden, tätare och med större graninslag i sluttningens nedre del (figur 56). Hällarna är torra med ljung och renlavar, skogen är där naturligt gles och lågproduktiv därför finns det heller inga stora mängder död ved utan enstaka klenta talltorrakor. I och nedanför sluttningen är marken frisk med blåbär, hus- och kammossa och skogen övergår från talldominerad till barrblandskog med både tall och gran. Många tallar i och nedanför sluttningen är högvuxna med grov barkstruktur, det finns även hålträd och talltorrakor. Skogen ger bitvis intrycket av att vara skött i omgångar, bitvis mer av naturskogskaraktär. Bland naturvårdsarter noterades motaggsvamp (NT), blanksvart spiklav (NT), båda tydligt knutna till kontinuitetsskog med tall.

Figur 56. Barken har börjat släppa på en del gamla tallar i barrblandskogen, i bakgrunden granar med hänglavar.

Bedömning: Naturvärdena består i att skogen har naturskogskaraktär (påtagliga biotopvärden) och (påtagliga) artvärden med rödlistade lavar och marksvampar.

110. Hällmarkstallskog på höjd, öster om Bäcktorp

Biotop: Hällmarkstallskog

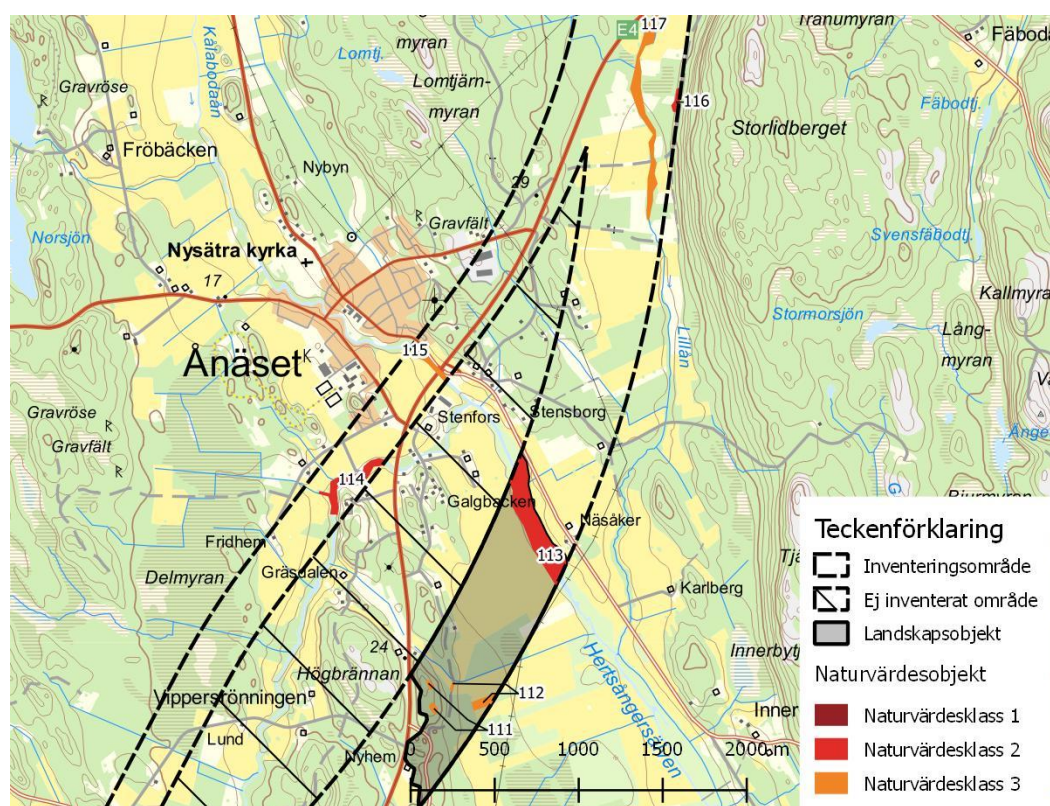
Klass 3

Beskrivning: Hällmarkstallskog med äldre tallar och inslag av senvuxen gran. Blockigt i söder och mjukt rundade, bitvis nästan plana hållar i mittendelen. Motaggsvamp (NT) noterades på tre platser. Det finns även plattlummer som är fridlyst och ingår i artskyddsförordningen. Objektet är svåravgränsat då tallproduktionsskog kilar in emellan, den äldre skogen följer hällmarkernas utbredning, därav objektets flikiga form.

Bedömning: Naturvärden i form av äldre, något skiktad tallskog samt en rödlistad art.

3.2.10 Delområde 11: Ånäset

Delområde 11 omfattar sträckan kring Ånäset (figur 57). Delområdet kring Ånäset har stora arealer jordbruksmarker men även skog, varav mest är produktionsskog. Naturvärdesobjekten i det här delområdet är koncentrerad till vattendragen Flarkån, Lillån och Hertsångersälven. Det är lövträdbårder utmed åarna som är de främsta naturvärdena. I sydöstra delen finns ett område med små naturvärdesobjekt med löv- och tallskogar. Med utgångspunkt från fladdermössens ekologi, då nordisk fladdermus har observerats i området, har ett landskapsobjekt skapats där.

Figur 57. Naturvärdesobjekt i delområde 11: Ånäset.

111. Hällmarker med tall, Bäcktorp

Biotop: Hällmarkstallskog

Klass 3

Beskrivning: Två mindre områden med hällmarker och block på en svag höjdås strax öster om E4. Tallskog med en del strukturer som olikåldriga träd och enstaka torrakor. Spår av plockhuggning finns som äldre tallstubbar. Skogen är naturligt gles. Marken är torr med fönster- och renlav. Motaggsvamp (NT) finns i den södra hällmarken som är något större och mer orörd. Plattlumner (fridlyst) växer också där. Omgivande skog är äldre tallproduktionsskog med två riktigt stora träd i östsluttningen nedanför. Men produktionsskogen är gallrad och har få strukturer och ingår därför inte i objektet.

Bedömning: Naturvärdena består i biotopvärden med äldre skiktad hällmarkstallskog och artvärden med rödlistade och fridlysta arter i fältskiktet (ett större område med motsvarande art- och biotopvärden hade tilldelats klass 2).

112. Aspallé och björkskog i jordbruks- och skogslandskap, Bäcktorp

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: En smal, spontant uppkommen aspallé utmed traktorkörväg. Den är beläget i ett halvöppet landskap med jordbruksmarker och skog. Körvägen kantas av tättstående aspar med en grovlek av 10-15cm i brösthöjd, enstaka träd är grövre. Asparna har inte hunnit utveckla någon riktigt grovbarkig struktur men de har påväxt av asporangelav samt bladmossor vid stambaserna. Omgivningen är ljus och öppen vilket gynnar lavar. Marken är frisk med olika gräs på körvägen, lingon och blåbär vid stambaserna. Lövrika miljöer som denna är dessutom värdefulla fladdermushabitat, tidigare observationer av nordisk fladdermus har gjorts drygt 300 meter söder om objektet.

I objektet ingår även ett lövskogsområde med tättstående glasbjörk, ca 30 - 50 år, på tidigare öppen mark som är beläget i ett jordbrukslandskap. Eftersom skogen är ung har inga stora mängder död ved hunnit bildas. Marken är näringsrik vilket indikeras av brunrör, hallon och brännässla i fältskiktet. Unga granar är på väg att växa in i områdets mitt och södra kant. Fältsök gjordes i oktober då de flesta fåglar flyttat, därför noterades inga arter, men täta lövbestånd kan ge fåglar skydd och mat i form av insekter.

Bedömning: Biotopen med asp, ljus och öppenhet är de främsta naturvärdena i aspallén. Träden är gynnsamma växtplatser för lavar. Naturvärdena i lövskogsområdet bedöms vara av värde för jordbrukslandskapets fåglar och eventuellt även hackspettar.

113. Lösvämskog och deltalandskap vid Hertsångersälven, södra Ånäset

Biotop: Lövskog, lövsumpskog och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Flarkån och Lillån rinner ihop en knapp kilometer sydöst om Ånäset och blir till Hertsångersälven, som vid fältbesök i augusti och oktober snarare har karaktär av å, belägen i ett öppet jordbrukslandskap (figur 58). Men under vårfloden är den säkert bredare och mer forsande, vilket flygbilden intygar. De södra delarna av älvsträckan har bitvis parallella älvfåror och något av ett deltalandskap. Det syns tydligt i naturen att delar av området översvämmas årligen, vissa partier i söder är kontinuerligt översvämmade. Den limniska stranden närmast vattnet kantas högvuxen starr och brunrör. Lövskogen som omger båda stränderna domineras av glasbjörk. Gråal är också vanlig, särskilt i fuktiga partier. Även sälg finns spritt strandnära medan större träd växer i områdets ytterkanter på gränsen till öppna fält. Den tydliga zoneringen med strand, buskmarker och lövskog där träden står tätt och död ved bildas bedöms vara värdefull för hackspettar. Miljön är även gynnsam för småfåglar och vadarfåglar. Lappsparv och sångsvan har tidigare observerats i närområdet.

Bedömning: Högt biotopvärde med lövskogsmiljöer och zonering från åstrand till skogskant där jordbruksmarken tar vid och dessutom påtagligt artvärde som fågellokal. Den rika tillgången på död lövved gör att området har vitryggpotential.

Figur 58. Hertsångersälven bildar ett deltalikt landskap med lövbårder som antas vara gynnsamma fågelmiljöer.

114. Flarkån vid Lufta camping, södra Ånäset

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Det här är en sträcka av Flarkån där strandzonen utmed åns båda stränder ingår i objektet (figur 59). Ån har bitvis forssträckor med stenbotten, däremellan lugnflytande partier med sand och sediment. Stränderna är mestadels naturligt zonerade med högvuxen starr närmast vattnet, ovan det videbuskar och ytterligare högre upp träd (se bild). Björk, både klen och grov, dominerar men det finns även hägg, rönn och sälg i trädform. Utmed åns norra och västra stränder finns minde aspkloner och där är strandskogszonen bredare. Det finns också ett parti ungefär mitt i objektet vid åns norra strand med rikligt av sälg, björk, gråal och god tillgång på död ved. Östra stranden gränsar mot en campingplats och har bitvis mer mänsklig påverkan med närhet till gräsmattor, eldstad och vindskydd. Det finns en gångbro och området kring campingen används som promenadstråk. Bredden på strandzonen varierar och påverkansgraden likaså men naturliga lövrika strandzoner är det som dominerar. Spår av bäveraktivitet finns spridd inom hela området framför allt på asp.

Bedömning: Lövrik strandzon kring å med naturlig zonering. Av värde för hålhäckande fåglar och fåglar som behöver buskrika miljöer samt för bäver.

Figur 59. Naturlig zonering med våtmarksvegetation, buskar och lövträd finns utmed Flarkån vid Lufta.

115. Tätortsnära sträcka av Kålabodaån, Ånäset

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 3

Beskrivning: Linjeobjekt, sträcka av Hertsångersälven i utkanten av Ånäsets tätort, strax väster om E4. Uppströms, det som är nordvästra sträckan, har ett naturligt flöde och ån är svagt meandrande. Längre nedströms däremot ger ån intrycket av att vara uträtad. Nordöstra delarna gränsar mot villaområde och genomfartsväg medan sydöstra delarna möter åkermark. Strandzonen utmed åns bägge stränder har nyligen röjts, både i träd- och buskskikt. I samband med fältbesök i augusti bestod området av halvöppen mark med medelgrov glasbjörk. Markväxtligheten varierar, där buskar nyligen röjts är det främst nyetablerade gräs- och starrtuvor, men i ytterkanterna närmast väg respektive åker står högvuxna rudratväxter. Hallon, brännässla, brunrör och mjölkört är de vanligaste. Närmast vattnet, i den limniska zonen, finns en bård av olika starrarter. På en plats nära vägen är stora mängder trädgårdsavfall och jordmassor dumpats. Det kan förstås gynna igelkottar och smågnagare men förfular landskapsbilden. Det är mindre träd och mer öppet i sydöstra delen nära E4.

Bedömning: Naturvärdena består i lövrika miljöer kring meandrande vattendrag, främst biotopvärden, men artvärden knutna till störningsrika miljöer kan förekomma. Högre biotopvärden uppströms, i nordväst, med mer glasbjörk och mindre störd limnisk zon.

116. Skogsområde med frodig aspgranskog öster om Lillån

Biotop: Granskog med aspinslag

Klass 2

Objektsbeskrivning: Litet område som utgör en sluttning mellan skogsbilväg i öster och igenväxningsmark i väster. Frodig granskog med gamla grova granar och granlågor, mycket grov asp och påtagligt med död ved, främst granlågor men även lövved (figur 60). Det finns inslag av trädformig sälg och rönn (signalart) i sluttningens nedre södra del. Markväxtligheten tyder på något rikare berggrund med vispstarr och ormbär (signalart). Det finns mycket av vanliga arter vedsvampar som fnösk-sälg- och eldticka och påtagligt med aspticka på aspar, det sistnämnda i objektets norra del. På en glasbjörk växer sprängticka. På en grov granlåga noterades rejält med ullticka (NT). Spår av spillkråka finns i form av hackade hål i döende och döda granar.

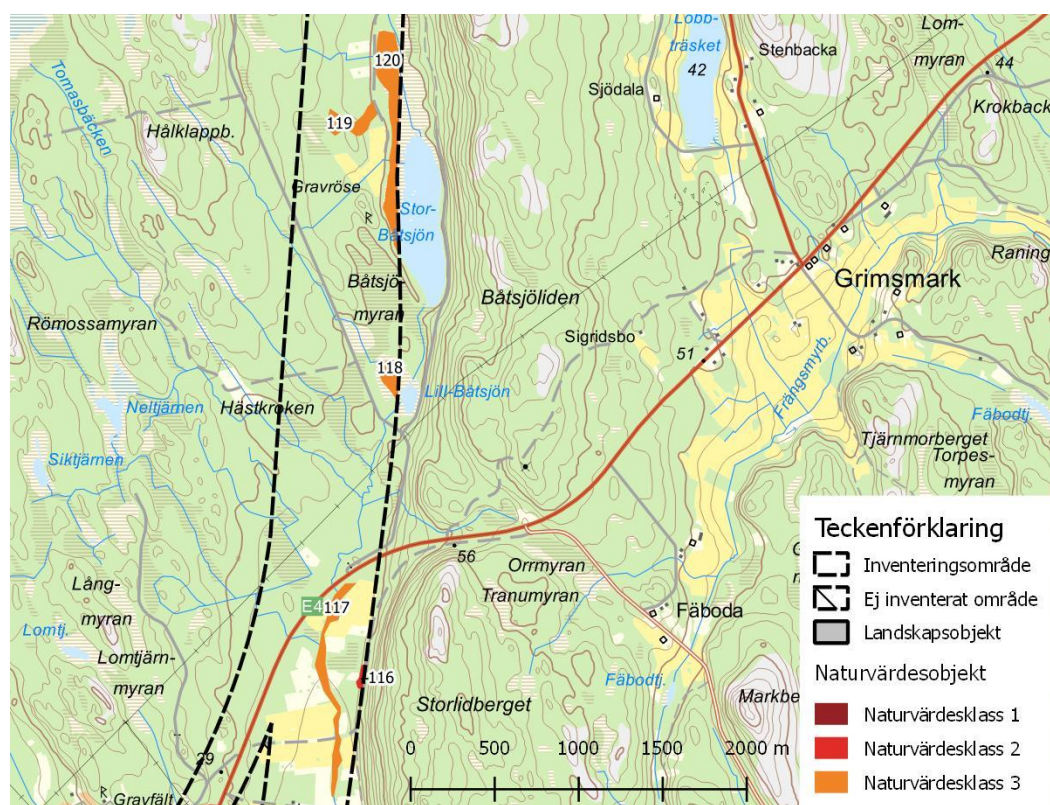

Figur 60. Insekter och hackspettar gynnas i områden med god förekomst av döende och död ved som här i en frodig aspgranskog norr om Ånäset.

Bedömning: Frodig granskog med rikt lövinslag och rikligt med död barr- och lövved ger ett högt biotopvärde. Förekomst av naturvårdsarter innebär ett påtagligt artvärde som förstärker naturvärdet.

3.2.12 Delområde 12: Grimsmark

Delområde 12 omfattar sträckan kring Grimsmark (figur 61). Delområdet är beläget precis nedanför en västlig förkastningsbrant av Storlidberget och Båtsjöleden och där ligger två sjöar med omgivande myrstråk. Kring dessa finns myrobject med naturvärden. Det finns också flera bäckar, från öster, väster och sjöns utlopp. Dessa bildar Lillån, som snarare är en bäck. Kring Lillåns stränder finns ett naturvårdsobjekt med löv- och blandskog. Det finns också ett mycket litet område med frodig asp-granskog som är naturvärdesobjekt.

Figur 61. Naturvärdesobjekt i delområde 12: Grimsmark.

117. Lillåns stränder väster om Storlidberget

Biotop: Granskog, lövskog och limnisk strand

Klass 3

Objektsbeskrivning: Lillån norr om Ånaset och strax väster om Storlidbergets förkastningsbrant är snarare en två till fem meter bred bäck. Bäckens kantas av skog eller en trädbård intill öppen mark. Stränderna har mjuka, bitvis av vattnet eroderade

sediment. Glasbjörk och gråal dominerar, bitvis granskog med björkinslag som möter stränderna. I södra delen mer åkermark i landskapet och där är strandzonen lövdominerad. Beroende på öppenhet frodig buskvegetation eller mindre vegetation men oftast starr närmast vattnet. Påtaglig bäveraktivitet utmed hela sträckan och mycket fälld lövved, både stammar och grenar i vattnet.

Bedömning: Lillåns stränder har framförallt artvärden knutna till bäver. Sträckan varierar i lövrikedom och störningspåverkan och har mer naturlig störningsdynamik där strandzonen gränsar mot granskog jämför med de sträckor som gränsar mot öppen mark.

118. Öppen våtmarkszon vid Lill-båtsjön, Ånäset

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Öppen, starrbeväxt våtmark som i den östra delen närmar sig en mindre sjö. Flaskstarr och norrlandsstarr bildar stora bestånd på den öppna våtmarken. Markvegetationen utgörs i övrigt av vitmossor, björnmossa, kråklöver med vissa inslag av dunört, brunrör och ängsull. I kanterna finns övergångszoner med klen björk som gradvis glesnar ut mot myren. Fuktigheten ökar närmare det öppna vattnet på den östra sidan och bedöms kunna variera en hel del beroende av vattenståndet. Flera äldre diken noterades och bedöms ha viss påverkan genom inväxning av björk, i synnerhet i objektets västra kant. Objektet omges av yngre och medelålders skogsmark.

Bedömning: Området har naturvärden i form av öppen våtmarksvegetation och fuktiga markförhållanden samt övergångszoner mellan våtmark och öppet vatten som är av värde för vadarfåglar och andra våtmarksfåglar.

119. Granskog väster om Stor-Båtsjön, Ånäset

Biotop: Granskog

Klass 3

Beskrivning: Olikåldrig granskog med inslag av björk och al samt enstaka rönn. I den östra delen finns också en dunge med grov asp. Det finns ett betydande inslag av både grov gran och ung granunderväxt i området, men också en måttlig mängd död ved bestående av rötade och vindfällade granar. Signalarten granticka (NT) noterades på ett par olika platser. Markförhållandena är mestadels friska men bitvis ganska fuktiga. Vitmossor och olika friskmossor som väggmossa och kammossa är vanliga. I övrigt är blåbär en dominerande art. Objektet omges av tämligen välsluten granskog.

Bedömning: Olikåldrig granskog som har naturvärden genom förekomst av flera lövträdsdrag samt grov död ved. Objektet bedöms vara av värde för vedlevande svampar och insekter, samt för fågellivet, exempelvis för olika hackspettar.

120. Strand och våtmark vid Stor-båtsjön, Ånäset

Biotop: Limnisk strand och blandmyr

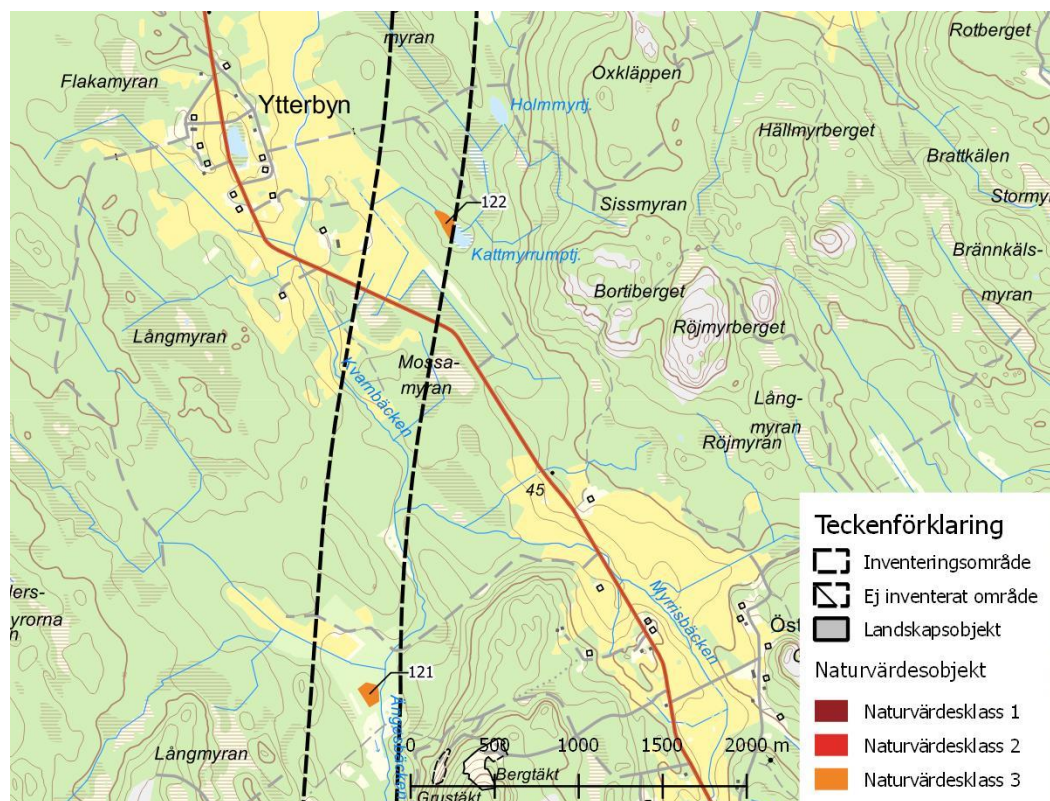
Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av ett långsmalt våtmarksområde som i den södra delen utgörs av kantzonen till en sjö. Norr om sjön övergår objektet till ett område av öppen våtmark med kantzoner av björk. Längs sjökanten utgörs övergången från skog till våtmark av yngre björk med vissa inslag av al, gran, tall, pors och videbuskar. Markvegetationen i objektet utgörs av starrarter som flaskstarr och norrlandsstarr, tillsammans med vitmossor, björnmossa, kråklöver, brunrör och ängsull. Ett flertal äldre diken noterades i området, i synnerhet norr om sjön där det också finns indikationer på dikespåverkan i form av ökad inväxning av björk.

Bedömning: Objektet har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation, fuktiga markförhållanden och övergångszoner till öppet vatten som bedöms vara av värde för simfåglar och andra våtmarksfåglar.

3.2.13 Delområde 13: Ytterbyn

Delområde 13 omfattar sträckan kring Ytterbyn (figur 62). Delområdet är beläget strax öster om Ytterbyn och består av jordbruksmark, skog och små våtmarker. Kring jordbruksmarkerna är många bäckar dikade. Det finns två naturvärdesobjekt inom delområdet, en med myrmark kring en tjärn och en barrblandskog med löv och gran.

121. Lövrik blandskog i Gunsmark, norr om Änäset

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Lövrik skog på igenväxt åkermark. Stora mängder grövre sälk och gråal samt rikliga mängder stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier, särskilt av just sälk och al. Det finns även rikliga mängder yngre gran samt ett visst inslag av björk. Marken är ganska fuktig vilket också indikeras av växter som vattenklöver, älgört, kabbleka samt vitmossor och levermossor. Signalarten ögonpyrola noterades också på flera platser inom objektet. Filtlavar noterades på sälkstammar. Objektet angränsar till ett mindre vattendrag i den östra änden. Lövrik igenväxningsmark omger större delen av området.

Bedömning: Objektet hyser naturvärden i form av lövrik skog på fuktig, näringsrik mark med stort inslag av död ved. Området bedöms bland annat vara av värde för fåglar som hackspettar samt för insekter som gynnas av tidigblommande sälgar.

122. Kattmyrrumptjärn, Ytterbyn

Biotop: Limnisk strand

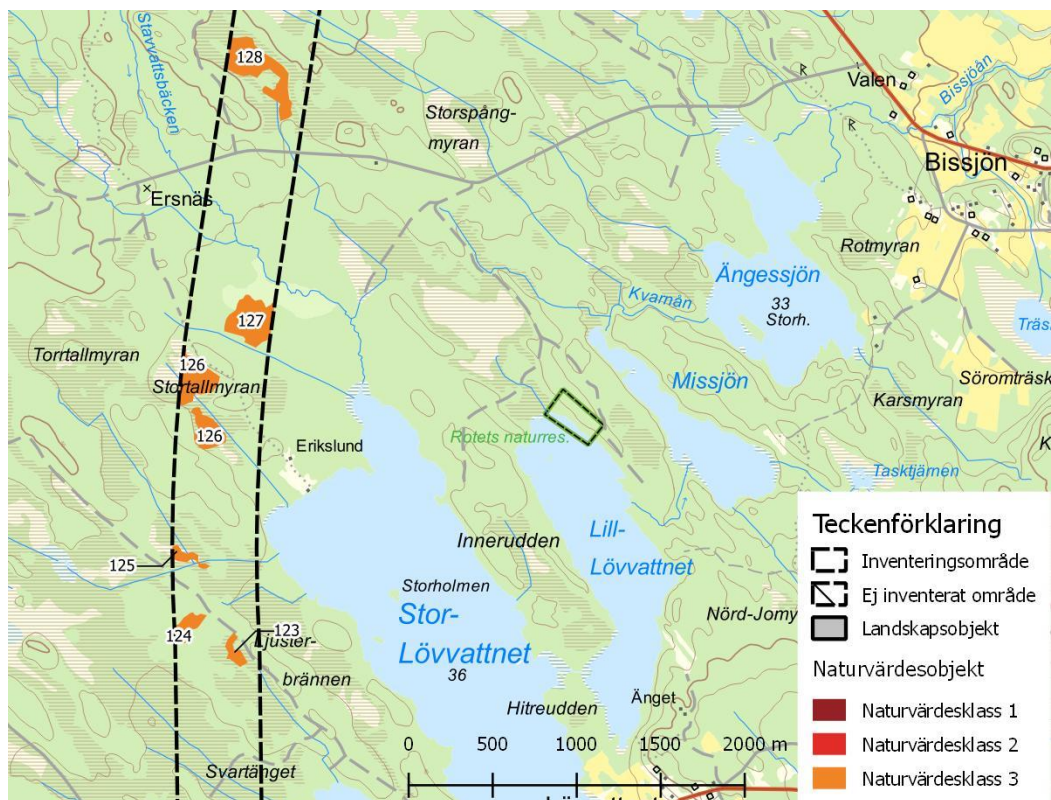
Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av öppen våtmark och strandzon till en mindre tjärn. Övergången från skog till våtmark är tämligen skarp och ganska rik på björk. Markvegetationen i strandzonen utgörs till stor del av arter som vitmossor, flaskstarr, kråklöver och vattenklöver. Fuktigheten varierar över ytan och fläckar med lösbottnar finns också längre in mot skogskanten. Objektet omges av skogsmark i varierande åldrar, främst av ganska välsluten skog. Ett dikesutlopp noterades inom objektet men bedöms inte ha någon avsevärd påverkan på hydrologin.

Bedömning: Objektet som har naturlig våtmarksvegetation och övergångar från fast mark till öppet vatten och bedöms vara av värde för simfåglar och andra våtmarksfåglar.

3.2.14 Delområde 14: Bissjön

Delområde 14 omfattar sträckan kring Bissjön (figur 63). Delområdet är beläget väster om de stora Lövvattnet-sjöarna, Missjön och Ängessjön. Myrar i olika storlek och barrblandskog med naturvårdsarter av vedsvampar och lavar bildar naturvärdesobjekt här.

Figur 63. Naturvärdesobjekt i delområde 14: Bissjön.

123. Myr väster om Stor-Lövvattnet, Broträsk

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myren är ganska tätt bevuxen med tall, varav många är gamla senvuxna träd. Den domineras av ristuvssamhällen med ljung, odon och skvattram men inslag finns även av öppna myrfläckar med tuvull, rosling och tranbär. Inga öppna vattenspeglar förekommer. Talltorrakor förekommer allmänt över myren. Myren gränsar i norr mot skogsbilväg och åt alla övriga håll mot medelålders barrskog, med en ganska abrupt övergång mot högre liggande mark. Längs den västra kanten går ett gammalt igenvuxet dike som inte längre bedöms ha någon större påverkan på myrens hydrologi.

Bedömning: Myren bedöms ha naturvärden i form av gamla senvuxna tallar och stående död ved, samt naturlig våtmarksvegetation med viss variation mellan torrare och fuktigare partier. Myren bedöms framförallt ha värden av betydelse för vedlevande insekter, hackspettar och skogshöns.

124. Tallskog väster om Stor-Lövvattnet, Broträsk

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgör ett äldre talldominerat skogsbestånd med många grova gamla tallar på över 150 år. Många gamla spruckna och kraftigt lavpåväxta björkar finns också samt äldre granar och skogen bedöms därför ha lång skoglig kontinuitet. Skiktning och dimensionsspridning av träd förekommer också. Måttlig mängd död ved finns, framförallt i form av talltorrakor och björkhögstubbar med även en del lågor av gran. Marken är till stor del fuktig med vitmossor, lingon, tuvull, skvattram, odon och blåbär. Signalarten talticka (NT) noterades på en tall och i beståndet fanns även spridda förekomster av garmlav (NT). I övrigt observerades ormticka, violticka, klibbticka, eldticka, spår av större mörghorre och en större hackspett. Förekomst av flera bohål observerades i en talltorraka. Objektet gränsar åt alla håll mot barrproduktionsskog förutom i den västliga kanten där det gränsar mot ett föryngringsområde.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av gamla träd och död ved samt förekomst av två signalarter varav bägge är rödlistade. Värdena bedöms framförallt vara av betydelse för vedsvampar, vedlevande insekter och hackspettar.

125. Myr väster om Stor-Lövvattnet, Broträsk

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myren är glest bevuxen med tall och med en blandning av ristuvssamhällen och mjukmattsamhällen med framförallt tuvull, ljung, odon och tranbär. Flera gamla tallar finns och talltorrakor förekommer ganska allmänt. Inga öppna vattenytor förekommer däremot. Diken finns vid kanter samt mellan olika delar av myren, vilket ökat inväxning av björk och tall. Myren övergår i den norra kanten successivt till cirka 90-årig tallskog och i den södra kanten efter en naturlig övergång till en trädbård mot ett föryngringsområde.

Bedömning: Myren bedöms ha naturvärden i form av öppna ytor med inslag av gamla träd och död ved. Värdena bedöms framförallt vara av betydelse för vedlevande insekter, hackspettar och skogshöns.

126. Myrar nordväst om Stor-Lövvattnet, Erikslund

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Två separata men närliggande myrar som är glest beväxta med klen tall och björk, särskilt i övergångszonerna mellan skog och våtmark. Vegetationen i dessa partier domineras av ris som ljung, odon och dvärgbjörk. Däremellan finns mer öppna partier med mjukmattsamhällen med vitmossor, tuvull, rosling och tranbär. Bitvis finns inslag av vattenklöver. I den norra delen, som generellt är mer öppen, finns också inslag av flaskstarr och små öppna vattenspeglar. Inslag av äldre tall finns i båda myrarna. Klena

talltorrakor förekommer allmänt över myrarna. Ett dike går mellan de båda myrarna som lett till igenväxning av träd. I den nordliga myren går ett stort gammalt igenvuxet dike genom hela mitten av myren med tydliga dikeseffekter. I den sydliga myren finns ett mycket stort vattenförande dike i den östra delen, som bedöms avvattna myren betydligt. Inga öppna vattenytor förekommer i övrigt. Objektet övergår skarpt mot väg i den norra delen. Myrarna omges till stor del av produktionsbarrskog och föryngringsytor.

Bedömning: Myrarna bedöms ha naturvärden genom öppna och någorlunda varierade miljöer med såväl torrare som blötare partier samt inslag av gamla träd och död ved. Den nordliga myren är dessutom relativt stor och har inslag av öppet vatten. Värdena bedöms framförallt vara av betydelse för vedlevande insekter, hackspettar och skogshöns, samt i viss utsträckning för våtmarksfåglar.

127. Blandskog norr om Stor-Lövvattnet, Erikslund/Ersnäs

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Björkdominerat skogsbestånd med stora inslag av gran och tall. Beståndet är ganska likåldrigt men har diameterspridning och mycket yngre gran. Det finns rikligt med stående och liggande död ved av framförallt björk men även av tall och gran, samt flera gamla björkar, tallar och granar med betydligt högre ålder än övriga träd. Signalarten garnlav (NT) noterades, liksom spår av signalarten bronsbjon på gran. Det förekommer rikligt med vedsvampar på björk, såsom eldticka, fnöskticka, björkticka, sprängticka och ormticka. Större hackspett och spår av spillkråka noterades även. Det finns många björkar med lavklädda stammar. Marken är mestadels fuktig med vitmossa, olika friskmossor, starr och lingon, kruståtel blåbär och inslag av örnbräken. Flera äldre diken finns i objektet. Objektet gränsar mot ett kalhygge i sydväst och lövrik tallskog i ungefär samma ålder åt övriga håll.

Bedömning: Skogsobjektet bedöms ha naturvärden i form av stora mängder död ved, äldre lövträd och inslag av naturvårdsarter. Värdena bedöms framförallt ha betydelse för vedsvampar, vedlevande insekter, hackspettar och andra skogslevande fåglar.

128. Äldre tallsumpskog vid Bodfäbodarna, söder om Stavvattnet

Biotop: Tallsumpskog

Klass 3

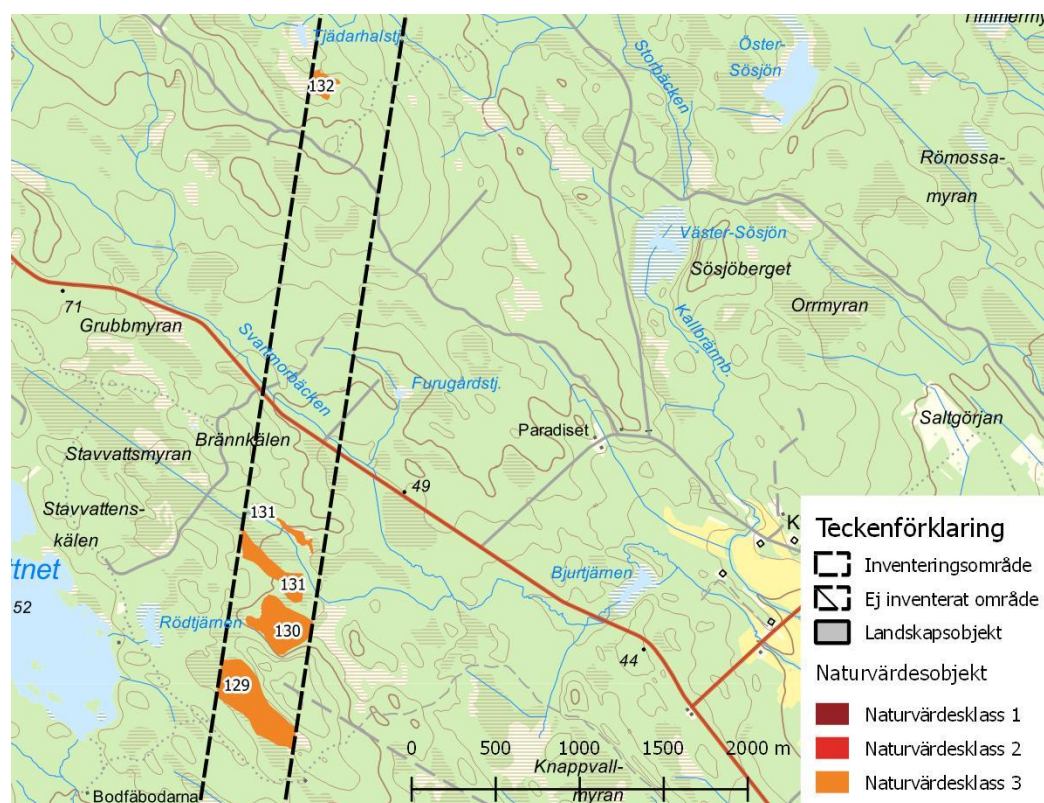
Beskrivning: Tallsumpskog som bitvis är naturligt gles men med rikliga mängder gamla träd och förhållandevis god tillgång av död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier, främst i form av talltorrakor. Ett stort antal skadade och döda tallar med stora barkfria ytor har rikliga förekomster av vedlevande insekter och hästmyror. I markvegetationen finns risväxter som odon, skvattram, dvärgbjörk, ljung och rosling. Andra vanliga växter är tuvull, taggstarr, flaskstarr och vattenklöver. I området fanns rikligt med spår av hackspettar, och flera individer av större hackspett noterades vid inventeringstillfället. I den västra delen av objektet finns ett fåtal

upphöjda, steniga och torra partier som domineras av risvegetation och lavar. Flera äldre, mestadels igenväxta diken noterades men bedöms ha mindre påverkan på områdets hydrologi. Objektet omges av yngre och medelålders skogsmark.

Bedömning: Objektet har naturvärden i form av stora mängder äldre tallar samt döda och döende träd som är värdefulla livsmiljöer för vedlevande insekter, lavar, vedsvampar och fåglar, i synnerhet hackspettar. Välutvecklad risvegetation i kombination med äldre tall bedöms också vara av värde för skogshöns.

3.2.15 Delområde 15: Västra Hökmark

Delområde 15 omfattar sträckan kring Västra Hökmark (figur 64). Delområdet karaktäriseras av skog, främst produktionsskog, och myrar. Det finns några större och några mindre naturvärdesklassade myrar samt en tallsumpskog.

Figur 64. Naturvärdesobjekt i delområde 15: Västra Hökmark.

129. Öppen myr och sumpskog öster om Stavsattnet, Bissjön

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myren innehåller ganska stora partier med tallsumpskog, i synnerhet i den västra änden men till viss del även längst ut i den sydöstra delen. Mängden död ved är däremot sparsam. I trädbeklädda partier domineras markvegetationen av risväxter som

ljung, rosling och odon. På den öppna myren är arter som tuvull, kallgräs, dystarr och tranbär är vanliga. Här är också fuktigheten mer allmänt mer påtaglig, också med enstaka fläckar med öppna vattenspeglar. Äldre, mestadels igenväxta diken noterades i objektets utkanter men bedöms inte ha någon avsevärd påverkan på områdets hydrologi. Objektet omges av yngre och medelålders skogsmark.

Bedömning: Den någorlunda opåverkade myren har naturvärden i form av naturliga övergångszoner och öppen, fuktig myrmark med naturlig våtmarksvegetation. Området bedöms bland annat vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

130. Myrområde öster om Stavvattnet, Bissjön

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Breda övergångszoner med klen tall övergår bitvis i partier av tallsumpskog. Mängden död ved är sparsam. Risväxter som skvattram, ljung och odon dominerar dessa kantzoner. Den öppna myren är relativt fuktig med en homogen vegetation bestående av framförallt vitmossor, tuvull, flaskstarr, taggstarr, hundstarr och dystarr. Sparsam inväxning av yngre träd inklusive gran och björk indikerar viss dikningspåverkan i området. Objektet omges till större delen av skogsmark, på den norra sidan till viss del av tallsumpskog.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av övergångszoner mellan skog och myr som är av värde för skogshöns. Naturlig våtmarksvegetation och fuktiga markförhållanden bedöms vara av värde för vadarfåglar och andra våtmarksfåglar.

131. Myr och sumpskog öster om Stavvattnet, Bissjön

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av två separata men närliggande myrområden av liknande karaktär. Myrarna är långsmala med mindre öppna myrfläckar och sumpskog om vartannat. Övergångszonerna med klen tall sträcker sig bitvis över hela det smala myrområdet. Vegetationen domineras till stor del av ris och buskar, inklusive pors, dvärgbjörk och odon. Öppna myrfläckar är beväxta med arter som tuvull, ängsull, flaskstarr, taggstarr, vattenklöver och sjöfräken. Äldre, mestadels igenväxta diken noterades vid området men bedöms ha mindre effekt på objektets hydrologi. Myrarna omges till större delen av yngre och medelålders tallskog, som delvis utgörs av tallsumpskog.

Bedömning: Myrarna har naturvärden i form av naturliga övergångszoner mellan skog och myr, naturlig våtmarksvegetation och fuktig mark och bedöms vara av värde för våtmarksfåglar och skogshöns.

132. Tjädarhalstjärnen, nordväst om Hökmark

Biotop: Blandmyr

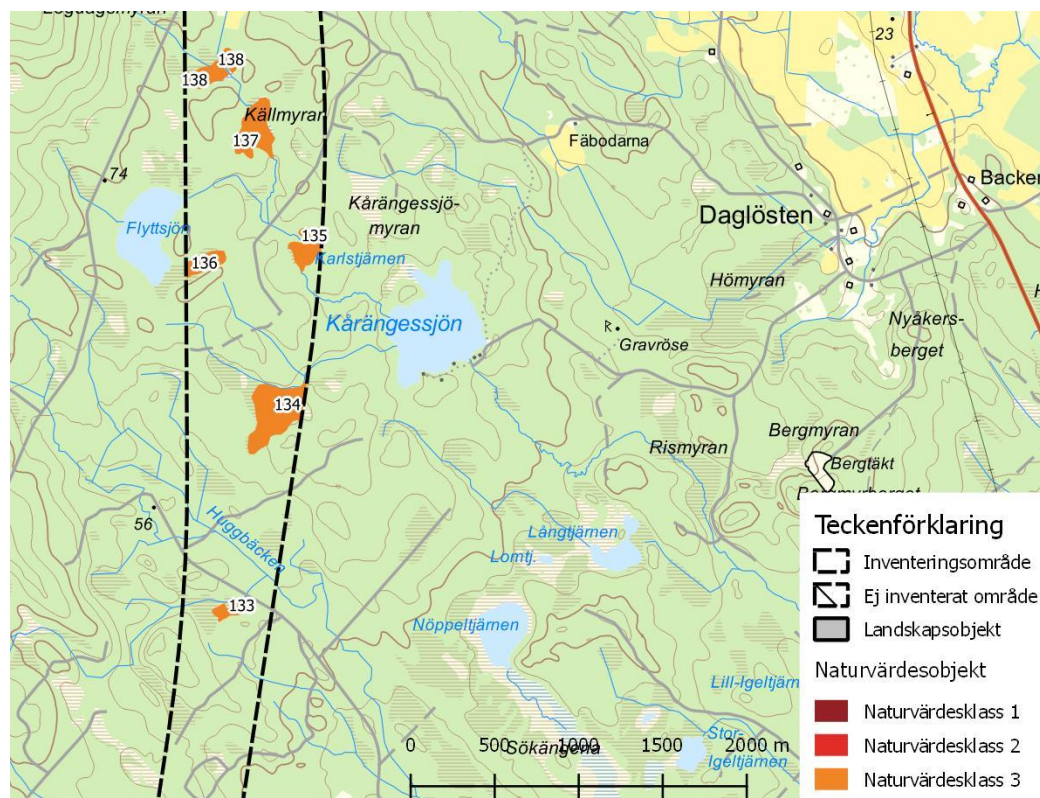
Klass 3

Beskrivning: Det finns en relativt bred övergång mellan skog och våtmark som i vikarna övergår i tallsumpskog med inslag av glasbjörk. Talltorrakor och äldre tall förekommer ganska allmänt i kantzoner och på torra, trädbeväxta partier. Risväxter som ljung, kråkbär, skvattram och dvärgbjörk dominerar markvegetationen i kantzoner. Den öppna myren har en tuvad vegetation med vitmossor, tuvsäv, tuvull samt brunmossor i de fuktigaste partierna. Även ängsull, vattenklöver och rundsilesår är vanliga arter. Mindre partier med öppna vattenspeglar är vanligt förekommande. Objektet angränsar till ett hygge på den norra sidan, i övrigt omges myren av skogsmark.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av naturliga övergångszoner mellan skog och myr som är av värde för skogshöns. Naturlig våtmarksvegetation med inslag av lösbottnar bedöms framförallt vara av värde för olika våtmarksfåglar.

3.2.16 Delområde 16: Daglösten

Delområde 16 omfattar sträckan kring Daglösten (figur 65). Sträckan är belägen ca 4 km väster om E4 och har i stort sett ingen bebyggelse. Delområdet karaktäriseras av produktionsskog och myrar. Det finns ett par stora naturvärdesklassade myrar samt några mindre.

Figur 65. Naturvärdesobjekt i delområde 16: Daglösten.

133. Mindre myr norr om Morfäbodarna, nordväst om Hökmark

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: I övergångszoner mellan skog och våtmark växer framförallt klen tall och glasbjörk. Myrens markvegetation och hydrologi är relativt homogen över området. Vegetationen är tuvad med växter som vitmossor, tuvull, tuvsäv, vitag, rundsileshår och flaskstarr. Fuktiga partier mellan tuvorna är ofta beväxta med brunmossor. Små torrfläckar med ljung och tall förekommer sporadiskt över området. Ett äldre, mestadels igenväxt dike noterades i den östra delen av myren. Myren omges till större delen av yngre till medelålders produktionsskog.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och fuktiga markförhållanden som bedöms vara av värde för fågellivet, exempelvis för vadarfåglar.

134. Myrmark väster om Kårängessjön, nära Daglösten

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myrplanet har en varierad fuktighet med inslag av öppna vattenspeglar såväl som torra partier med klen tall och risvegetation. Vegetationen är tuvad med vitmossor, tuvull, tuvsäv och brunmossor i fuktiga parter. Även ängsull, flaskstarr, dystarr och vitag är vanliga arter. Ett dike noterades i den norra änden av myren. Objektet omges till större delen av yngre, talldominerad skog.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och betydande inslag av fuktiga partier och lösbottnar. Området bedöms främst vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

135. Våtmark och strandzoner vid Karlstjärnen, söder om Brattjärn

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av myrmark och kantzoner till en mindre tjärn. Yngre tallskog omger större delen av objektet och övergången mellan skog och våtmark ibland skarp. Ofta har dock övergångszonen en naturlig karaktär med inslag av äldre tall och med ris och buskar som pors, ljung, brakved och en. Markvegetationen är i övrigt varierande. Bitvis har vegetationen en tuvad struktur med tuvull, tuvsäv, vitag, vitmossor och brunmossor. På andra ställen dominerar gräs och halvgräs som blåtåtel, ängsull, hundstarr. Även kärrsilja finns i stort antal. Närmare det öppna vattnet finns även rikligt med sjöfräken och flaskstarr. Äldre diken noterades vid objektets utkant men bedöms ha begränsad påverkan på områdets hydrologi.

Bedömning: Objektet har naturvärden genom en varierande våtmarksvegetation med fuktiga partier och kantzoner till öppet vatten. Området bedöms framförallt vara av värde för vadarfåglar och simfåglar.

136. Flyttsjön, söder om Brattjärn

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av tallsumpskog blandat stråk av öppen myrmark. Större delen av objektet är beväxt med klen tall, ofta yngre träd men det finns ett tydligt inslag av äldre individer. Talltorrakor förekommer också tämligen allmänt. Bitvis finns spår av gamla plockhuggningar. Torrare partier är beväxta med risväxter som ljung, skvattram och kråkbär. Däremellan övergår myren i öppen och fuktig mark med tuvad vegetation bestående av tuvull, tuvsäv, vitmossor och brunmossor. Objektet omges av talldominerad skogsmark.

Bedömning: Det relativt opåverkade området har naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation, inslag av fuktiga partier samt förekomst av död. Området bedöms bland annat vara av värde för fåglar som skogshöns och olika våtmarksfåglar.

137. Källmyran, nära Brattjärn

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Markvegetationen domineras av vitmossor samt olika gräs- och halvgräs som blåtåtel, tuvull, ängsull, hundstarr, flaskstarr, dystarr och brunrör. Det finns ett stort inslag av särskilt fuktiga partier och lösbottnar. Övergångszonen mellan skog och våtmark är skarp och består av klen tall och glasbjörk. Det finns inslag av död ved i form av grova talltorrakor. Buskar som en och brakved är vanligt förekommande. Det finns dock tecken på viss dikeseffekt genom inväxning av ung glasbjörk i vissa av myrens ytterområden. Objektet omges av talldominerad skogsmark.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av rejäla fuktstråk med inslag av lösbottnar samt förekomst av död ved. Området bedöms främst vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

138. Lögdagsmyran, nära Brattjärn

Biotop: Blandmyr

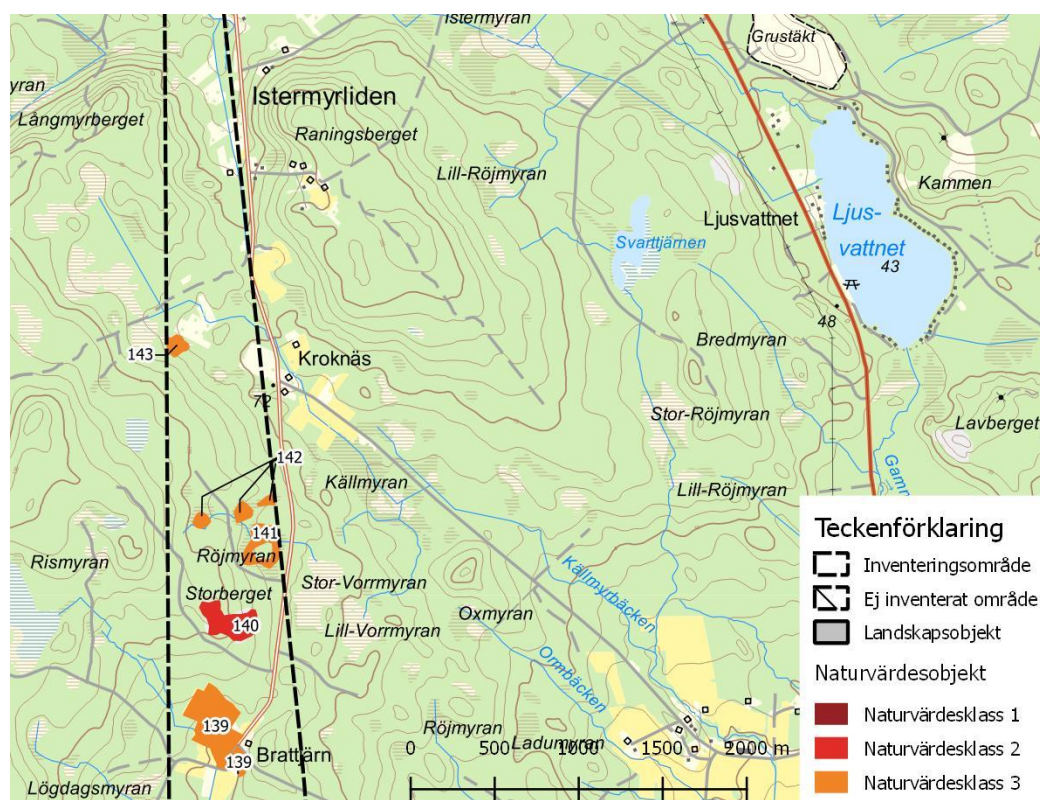
Klass 3

Beskrivning: Objektet består av två separata men närliggande områden av liknande karaktär. Myrområdet med en öppen struktur. I den norra delen domineras kantzonerna av tall och glasbjörk i yngre åldrar vilket skvallrar om att de diken som finns där har viss påverkan på området. Övergångszoner i den södra delen uppvisar mer naturlig struktur med tall. Buskväxter som dvärgbjörk, en och pors återfinns också bland vegetationen i kantzonerna. På den öppna myren finns växter som vitmossor, flaskstarr, ängsull, blåtåtel, vitag och stjärnstarr. Markfuktigheten ökar mot myrens mitt, med inslag av lösbotten.

Bedömning: Naturvärden finns i form av myrens öppna struktur och inslag av fuktstråk och öppna vattenspeglar. Området bedöms vara av värde för vadare och andra våtmarksfåglar.

3.2.17 Delområde 17: Övre Bäck

Delområde 17 omfattar sträckan kring Övre Bäck (figur 66). De främsta naturvärdena inom delsträckan är ett tallskogsområde i Storbergets sluttning. Det finns även spridda myrområden kring en större myr, Røjmyran, samt några enskilda myrar i norr.

Figur 66. Naturvärdesobjekt i delområde 17: Övre Bäck.

139. Slåtttrad gräsmark och betesmarker i Brattjärn

Biotop: Ängsmark och betesmark

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av två separata men närliggande områden av liknande karaktär. Stora delar av objektet verkar vara under hävd genom maskinslätter. Vissa delar av området är också under beteshävd. Troligen har delar av området tidigare brukats som åker, växtligheten indikerar dock en längre period av hävd. Växtligheten domineras av olika gräs och halvgräs, såsom tuvtåtel, gråstarr, stjärnstarr, trådtåg och ängsull. Fuktsvackor i terrängen är särskilt dominerade av starr eller ängsull. Blommande örter som nysört, rölleka, brudborste, violer, och höstfibbla förekommer allmänt. Vitmåra, liten blåklocka, blodrot och ljung noterades också på flera platser,

liksom stagg och ögontröst som är indikatorarter för hävdmarker. Två rastande vadarfåglar observerades vid inventeringen.

Bedömning: Objektet bedöms vara av värde för hävdgynnade kärlväxter, för insekter samt för fåglar knutna till öppen jordbruksmark med inslag av fuktstråk – exempelvis olika vadarfåglar.

140. Hällmark vid Storberget, Brattjärn

Biotop: Hällmarkstallskog

Klass 2

Beskrivning: Hällmarkstallskog på klippig och storblockig terräng (figur 67). Skogen är naturligt gles och lågproduktiv, i relation till detta noterades ändå en tämligen god tillgång av död ved i form av torrakor och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier. I området finns också många gamla träd. Gamla stubbar med spår av brand noterades under fältbesöket. Ett fåtal vattenfyllda svackor i terrängen skapar variation, där växer bland annat björnmossor och ängsull. Renlavar, islandslav, ljung och lingon är annars vanliga inslag i vegetationen på hällmarken. Marksvampar som pepparriska, motaggsvamp (NT) och goliatmusseron (VU) noterades också.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns genom förekomst av död ved och gamla träd som indikerar att området är tämligen obrukat och har lång skoglig kontinuitet. Högt artvärde finns genom minst två rödlistade marksvampar varav en är hotad.

Figur 67. På hällmarken finns många gamla, knotiga tallar vilket tyder på att området fått stå förhållandevis orört under lång tid. Detta har bland annat gynnat svampar som goliatmusseron (VU) och motaggsvamp (NT) som bildar mykorrhiza med tall.

141. Røjmyrans södra del, mellan Brattjärn och Kroknäs

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av ett smalt myrområde som snirklar sig runt ett mindre skogsparti. Myren är ganska heterogen i sin kvalitet till följd av de diken som finns i området. Markfuktigheten är bitvis ändå påtaglig med inslag av öppna vattenspeglar, och vass dominerar stora delar av objektet. Andra vanliga växter är vitmossor, blåtåtel

och tuvsäv. I väst angränsar myren till öppen hyggesmark, i övrigt omges objektet av tämligen välsluten skogsmark.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av öppen våtmarksvegetation och blöt mark som bedöms vara av värde för våtmarksfåglar, exempelvis olika vadarfåglar.

142. Røjmyrans norra delar, mellan Brattjärn och Kroknäs

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av tre separata men närliggande, små myrar. Stora delar av ytan utgörs av svagt sluttande myrmark. Öppna vattenspeglar är vanligt förekommande, och lutningen gör att vatten vandrar mellan myrgölar och skapar viss översilningseffekt. Vitmossor, brunmossor, ängsull, vitag och tuvsäv förekommer allmänt. Stora delar av de nordvästra delarna av objektet omges av öppen hyggesmark, de östligare delarna omges av tämligen välsluten skogsmark.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och hydrologiska variationer med inslag av öppna vattenspeglar och rinnande vatten. Området bedöms vara av värde för olika våtmarksfåglar, till exempel olika vadarfåglar.

143. Liten myr vid Kroknäs, Istermyrliden

Biotop: Blandmyr

Klass 3

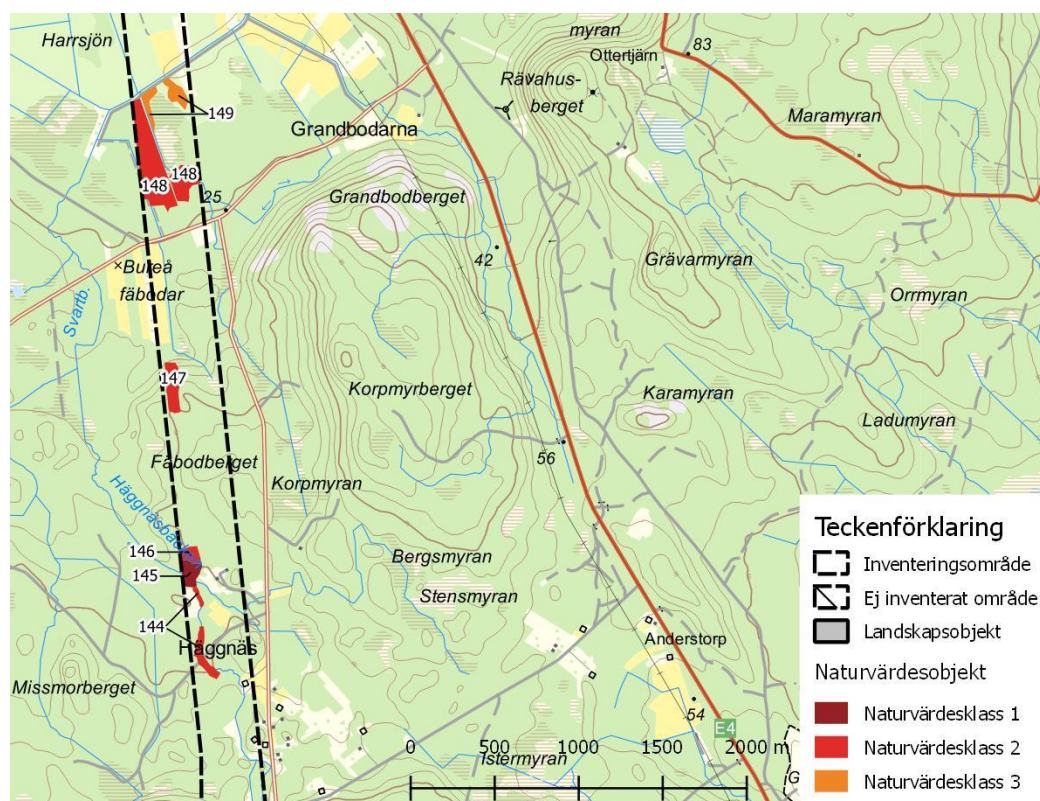
Beskrivning: Lätt sluttande myr som till större delen omges av skogsmark. Övergången från skog till myr är tämligen skarp. I den nordöstra kanten finns ett större dike med tydlig dränerande effekt i dess omedelbara närhet, trots detta är myren som helhet ganska blöt med stort inslag av öppna vattenspeglar. Den lätt sluttande marken gör att vattnet vandrar mellan myrgölar och skapar viss översilningseffekt. Vitmossor, brunmossor, ängsull, vitag, tuvsäv och pors är vanliga växter.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av naturlig våtmarksvegetation och hydrologiska variationer med inslag av öppna vattenspeglar och rinnande vatten. Området bedöms vara av värde för olika våtmarksfåglar, exempelvis vadarfåglar.

3.2.18 Delområde 18: Hägnäs

Delområde 18 omfattar sträckan kring Hägnäs (figur 68). Här är delområdet beläget två kilometer väster om E4 och terrängen är till största delen nedre sluttningen av en höjd, Korpmyrberget. De norra delarna är fuktiga marker efter sjösänkning/utdikning och där består naturvärdesobjekten främst av lövskog. De övriga naturvärdesobjekten är präglade av granskog med aspinslag. Att de är belägna i nedre delen av en sluttning gör

att rörligt markvatten och bäckar skapat ett rikare växtklimat. Därför finns död ved och arter knutna till död ved som till exempel tickor i de här naturvärdesobjekten.

Figur 68. Naturvärdesobjekt i delområde 18: Hägnäs.

144. Hägnäsbäcken (södra delen), Istermyrliden

Biotop: Granskog

Klass 2

Beskrivning: Stora delar av objektet är del av en frivillig avsättning hos Holmen AB och utgörs av två separata men närliggande områden, ett sydligt och ett mindre nordligt område (figur 69). Objektet som helhet är långsmalt och utgörs av en bäckfåra som domineras av äldre gran men också ett betydande inslag av olika lövträd, framförallt av björk, gråal, sälg och asp. Den mindre, norra delen är glesare och mer björkdominerad och är dessutom under beteshävd. Där noterades signalarterna torta och nordisk stormhatt. Rikliga mängder död ved av olika trädslag förekommer genom hela objektet men i synnerhet i den större, sydliga delen. Signalarterna vedticka, granticka (NT) och ullticka (NT) noterades på död granved. Markfuktigheten är bitvis påtaglig vilket avspeglas i markvegetationen med arter som älgört, flädervänderot, högväxta ormbunkar samt vitmossor och levermossor längs bäcken.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns genom variationsrik skog med inslag av lövträd, gamla träd och rikliga mängder död ved. Påtagligt artvärde finns genom förekomst av flera signalarter, varav två är rödlistade. Objektet bedöms ha betydelse för vedlevande svampar och insekter, samt för fåglar som exempelvis olika hackspettar.

Figur 69. I den södra delen av Häggnäsbäcken finns höga naturvärden i form av rikliga mängder död ved och lövträd av flera olika arter. Den fuktiga marken gynnar också vissa växtarter, på bilden syns rikliga mängder ormbunkar som vissnat i höstfrosten.

145. Frodig granskog vid Häggnäsbäcken, Istermyrliden

Biotop: Granskog med aspinslag

Klass 1

Beskrivning: Stora delar av objektet är del av en frivillig avsättning hos Holmen AB som fortsätter väster om inventeringsområdet (figur 70). Objektet utgörs av en bäckravין som domineras av grov och högvuxen gran. Rikliga mängder äldre, grov asp bryter upp granskogen på flera platser inom objektet, i synnerhet längs kanterna av bäckravinen. Enstaka tall, gråal, björk och sälg förekommer också. Skogen bedöms inte vara brukad sedan ett flertal decennier och har börjat utveckla naturskogskaraktärer. Mycket rikliga mängder grov död granved i olika nedbrytningsstadier finns genom hela området, liksom enstaka döda björkar och någon asp. I luckorna av fallna träd finns grupper med yngre gran vilket ger området ett förhållandevis heterogent intryck. Signalarterna vedticka, granticka (NT), ullticka (NT), rosenticka (NT) och rynkskinn (VU) noterades på flera platser. Markvegetationen indikerar näringsrika och fuktiga förhållanden med högväxta exemplar av signalarterna torta och nordisk stormhatt. Sluttningen ned mot bäcken innebär längre perioder med rörligt markvatten vilket bidrar till att skapa gynnsamma växtförhållanden för såväl träd som andra växter. Andra vanliga växter i området är hässlebrodd, olika storväxta ormbunkar och flädervänderot. Längs bäcken växer vitmossor och olika levermossor.

Bedömning: Högt biotopvärde finns i form av näringsrik äldre skog med rikliga mängder död ved och grova lövträd. Högt artvärde finns genom förekomster av ett större antal

signalarter varav flera är rödlistade och en är hotad. Objektet bedöms framförallt ha betydelse för vedlevande svampar, lavar och insekter, samt för fåglar som exempelvis olika hackspettar.

Figur 70. Längs Hägnäsbäcken finns förutom stora mängder död ved även rikligt med gammal, grov asp. Gamla aspar är värdefulla habitat för många arter av lavar, mossor, svampar och insekter och utnyttjas inte sällan som boträd av olika hackspettar.

146. Hägnäsbäcken (norra delen), Istermyrliden

Biotop: Granskog

Klass 2

Beskrivning: Delar av objektet är del av en frivillig avsättning hos Holmen AB som fortsätter väster om inventeringsområdet (figur 71). Objektet utgör utkanten av en bäckravin som domineras av äldre, storruxen gran på frisk mark. Viss variation finns i form av yngre granar, särskilt i luckorna där äldre träd fallit efter rötangrepp. Det finns även ett visst inslag av äldre tall, samt enstaka asp, björk och sälg. Rikliga mängder grov död granved i olika nedbrytningsstadier finns i området, liksom enstaka talltorrakor i den norra änden. Signalarterna vedticka, ullticka (NT) och granticka (NT) noterades på död granved. Markvegetationen domineras av arter som blåbär och kruståtel.

Bedömning: Objektet hyser påtagliga biotopvärden genom grov granskog med betydande inslag av död ved i olika nedbrytningsstadier. Påtagliga artvärden finns i form av flera naturvårdsarter varav två är rödlistade. Objektet bedöms framförallt ha betydelse för vedlevande svampar och insekter, samt för fåglar som exempelvis olika hackspettar.

Figur 71. Förekomst av död ved är en av de viktigaste faktorerna för biologisk mångfald i skogsmark. Här hittades de rödlistade arterna ullticka (NT) och granticka (NT) växande på döda granstammar.

147. Hällmark och aspgranskog vid Fäbodberget, Bureå

Biotop: Hällmarkstallskog och granskog med aspinslag

Klass 2

Beskrivning: Objektet utgörs av ett långsmalt, varierande område som sträcker sig över en mindre bergskam (figur 72). I den norra sluttningen finns hällmarkstallskog som längre upp övergår i mer plan, storblockig mark. Det finns rikliga mängder gamla tallar, inklusive individer med brandljud, samt enstaka klena aspar, björkar och sälgar. Här finns en måttlig mängd död ved i olika nedbrytningsstadier, framförallt i form av talltorrakor. Gamla stubbar med brandspår var också allmänt

Figur 72. I området finns flera imponerande stora aspar representerade av såväl levande som döda träd. Här är en asp som gått av och som nu är hem bland annat åt signalarten barkticka.

förekommande. Motaggsvamp (NT) noterades på flera platser i den norra delen. I den södra delen övergår tallskogen till blandskog med gran i olika åldrar samt ett betydande inslag av mycket grova och storsvuxna aspar, inklusive flera lågor och stående döda stammar med gamla bohål, dessa stammar är ibland så höga som 6–10 meter. Signalarterna ullticka (NT), granticka (NT) och vedticka och noterades på död granved. På asp noterades signalarterna barkticka och skinnlav i betydande mängder. En timrad stuga står på hållarna inom objektet. Området omges till större delen av yngre, talldominerad produktionsskog.

Bedömning: Sett till hela objektet finns påtagliga biotopvärden genom betydande förekomster av gamla träd och rikliga mängder död ved. Delen med gammal, grov asp med högstubbar och asplågor är av högt värde. Högt artvärde finns i form av ett flertal signalarter knutna till barrträd och gamla lövträd, varav flera också är rödlistade.

148. Större lövskogsobjekt vid Harrsjön, Bureå

Biotop: Lövskog

Klass 2

Beskrivning: Objektet utgörs av två separata men likartade områden som skiljs åt av en mindre skogsbilväg och utgörs av lövskog på frisk till fuktig mark (figur 73). Området består delvis av äldre, utdikad våtmark. Björk och al är de dominerande trädslagen och förekommer ofta som ganska storsvuxna träd. Bitvis finns även rikligt med säl, grov asp och yngre gran. Enstaka rönnar förekommer också. Det finns rikliga mängder död ved av framförallt björk och al men lågor och stående död ved av säl och asp förekommer. Ett stort antal vedsvampar knutna till lövskog noterades, exempelvis björkticka, fnöskticka, sprängticka, sälgticka, eldticka, grönmussling och stinkmussling. Även signalarten koralltaggsvamp (NT) noterades på döda alstammar. Markvegetationen tyder på näringsrika förhållanden med arter som brännässlor och ormbär (signalart). Andra vanliga arter är tuvtåtel, brunrör, kråklöver, älgört, röda vinbär, kärrsilja och vänderot. Rikliga mängder med spår efter hackspettar noterades, och två exemplar av större hackspett sågs under inventeringen.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns i form av lövskog med död ved av flera olika arter. Påtagliga artvärden finns genom förekomster av naturvårdsarter som koralltaggsvamp och ormbär. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fåglar som olika hackspettar och tättingar, men också för vedlevande svampar, lavar och insekter.

Figur 73. I lövskog med stora mängder död ved trivs många olika fåglar, bland annat olika hackspettar.

149. Lövskog vid Harrsjön, Bureå

Biotop: Lövskog

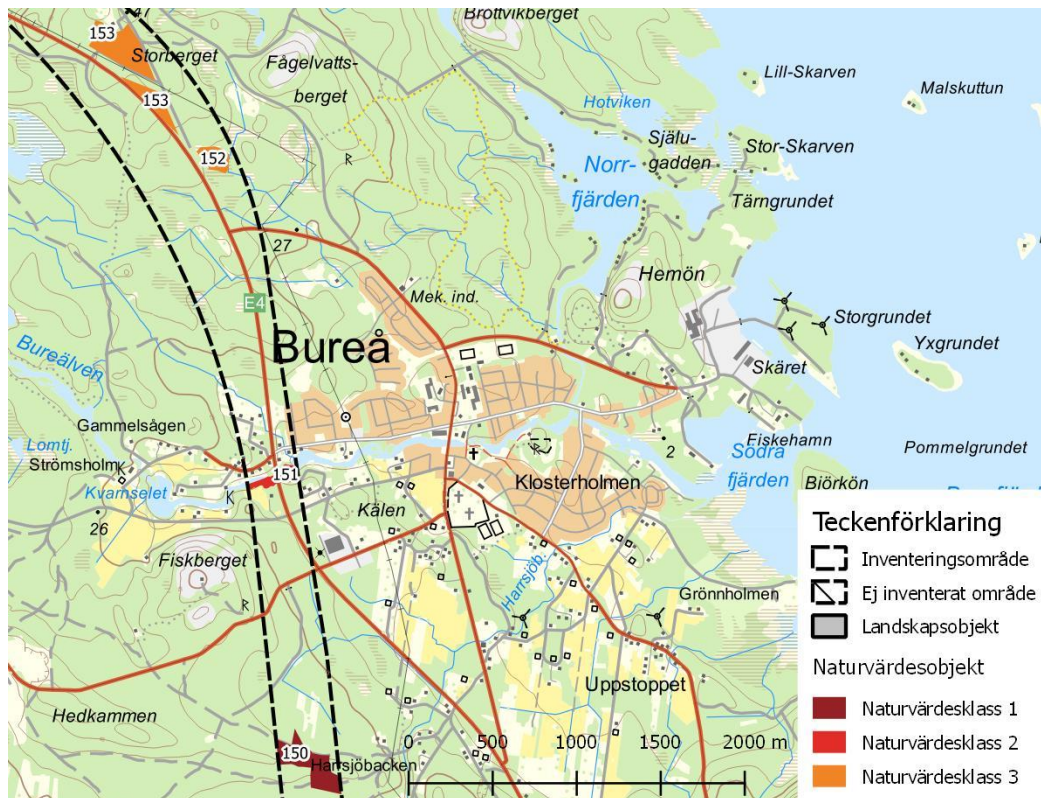
Klass 3

Beskrivning: Objektet består av två separata, men närliggande områden av liknande karaktär och utgörs av lövskog på fuktig mark. Området består delvis av äldre, utdikad våtmark. Björk och al är de dominerande trädslagen och förekommer ofta som ganska storvuxna träd. Mängden död ved är generellt sett sparsam men flera vanliga vedsvampar som eldticka, fnöskticka, björkticka och grönmustring noterades på döda björk- och alstammar. Markvegetationen indikerar tämligen fuktiga och näringsrika förhållanden med arter som älgört, vänderot, brännässlor och hallon.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av lövskog på näringsrik och fuktig mark med inslag av grova träd. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fågellivet, exempelvis småfåglar.

3.2.19 Delområde 19: Bureå

Delområde 19 omfattar sträckan kring Bureå (figur 74). Naturvärdesobjekten har här olika karaktär. Högsta naturvärden finns vid Hedkammens naturreservat som är sandtallskog med rödlistade marksvampar. Stränderna vid Bure älv kantas bitvis av lövskog och lövträdbårder. Norr om Bureå finns tallskog och en myr med naturvärden.

Figur 74. Naturvärdesobjekt i delområde 19: Bureå.

150. Hedkammen, söder om Bureå

Biotop: Tallhedsandskog

Klass 1

Beskrivning: Tallhedsandskog på isälvsediment med sand (figur 75). Huvuddelen av objektet ingår i det nybildade naturreservatet Hedkammen. I öst-västlig riktning löper en svagt utbildad moränås. Skogen, som är talldominerad ljus och öppen, bedöms ha lång skoglig kontinuitet med många träd äldre än 150 år. Det finns även yngre träd så skogen är till viss del skiktad med dimensionsspridning. Plockhuggning har förekommit i omgångar och därför är tillgången på död ved måttlig. Det finns ändå död ved, främst i form torrakor men även enstaka lågor. Norr om en körväg, strax utanför reservatsgränsen, finns tallskog med något högre inslag av gran. Marken i hela området är av torr lavrishedstyp med ljung, lingon, renlav och islandslav. Flera marksvampar som bildar myrkorrhiza med tall och är beroende av kontinuitetsskog förekommer. Vid besök i september noterades goliatmusseron (VU) och motaggsvamp (NT) i riklig mängd (figur 76). Gul fingersvamp (signalart) noterades också. Tallhedsandskogar med kombinationen äldre grovbarkiga och döende träd, ljus- och öppenhet samt sandmark, är dessutom ofta värdefulla livsmiljöer för vedinsekter (men inga arter noterades i samband med kort fältbesök).

Bedömning: Höga artvärden med rik förekomst av rödlistade marksvampar och höga biotopvärden då tallhedsandskogar är en sällsynt och hotad biotoptyp som ofta hyser många rödlistade arter. Objektet har även naturgeografiska värden i form av isälvsediment. Sammantaget högsta naturvärdesklass.

Figur 75. I naturreservatet Hedkammen växer gamla tallar på torr och sandig mark. Här trivs bland annat den hotade svampen goliatmusseron (VU).

Figur 76. Goliatmusseron (VU) förekommer rikligt i sandtallskogen vid Hedkammens naturreservat.

151. Strandnära skog kring Bure älv

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Lövrika stränder vid Bure älv väster och öster om E4 (figur 77). Älven har små forssträckor strax väster och öster om E4-bron. Öster om E4 norr om älven finns ett något större skogsparti som även det ingår i objektet. Asp, glasbjörk, gråal, sälg samt enstaka rönn förekommer. Utmed den sydöstra stranden finns även spridda tallar och granar. Många träd utmed älven är grova, särskilt grov asp och björk förekommer, men i det större skogspartiet dominerar klen gråal, asp och björk. Området kring älven är tydligt präglat av närheten till Bureå och dess bebyggelse med villatomter, camping och åkermark. Därför varierar strandzonen i naturlighet och förekomst av död ved. Men lövträdbården bedöms vara av värde för häckande småfåglar. I närheten av objektet har spillkråka och gulsparrv observerats tidigare. Lövrika miljöer nära vatten kan gynna fladdermöss och bäver, ingen av arterna eller spår av dem hittades dock i samband med fältbesök i början av oktober. Nordvästra stranden har gräsmattor (med enstaka grova lövträd) som möter älvstranden, de delarna har lämnats utanför klassat objekt.

Bedömning: Höga biotopvärden med lövrika miljöer nära vatten och artvärden med fåglar och insekter knutna till lövträd och strandmiljöer. Bäver och fladdermuspotential.

Figur 77. Lövträd som asp, glasbjörk och sälg kantar stränderna vid Bure älv.

152. Mindre myr, norr om Bureå

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myren är belägen strax öster om E4 och omges i de andra väderstrecken av skog. Den har varierande fuktighetsgrad med inslag av fuktstråk (figur 78). Vegetationen på den öppna myren domineras av starr och tuvull. I blöta partier växer ängsull. I övergångszoner mot omgivande mark växer pors och tall. Det finns även spridda tallar på myren. Delar av bottenskiktet består, jämte vanliga vitmossor, av brunmossor. Det, tillsammans med förekomsten av vass, som i vissa partier förekommer rikligt, indikerar att myren är något mer näringsrik än de fattigkärr som är vanligast i regionen. Det kan bero på att området varit havsbotten och kanske finns det någon mindre skalgrusbänk som höjer pH-värdet något. samt vid torrare myrpartier växer tall och pors. Det finns ett dike i myrens södra del som skapar en torrare, skogsberklädd övergångszon mot fastmarken i syd. Även motorvägen i öster antas påverka myrens hydrologi. Men i övrigt har myren naturliga struktur och vegetation.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av relativt varierande våtmarksvegetation och hydrologi och bedöms vara av värde för olika våtmarksfåglar.

Figur 78. Mindre myr, norr om Bureå.

153. Varierad tallskog längs E4:an vid Trollåsen, norr om Bureå

Biotop: Barrblandskog

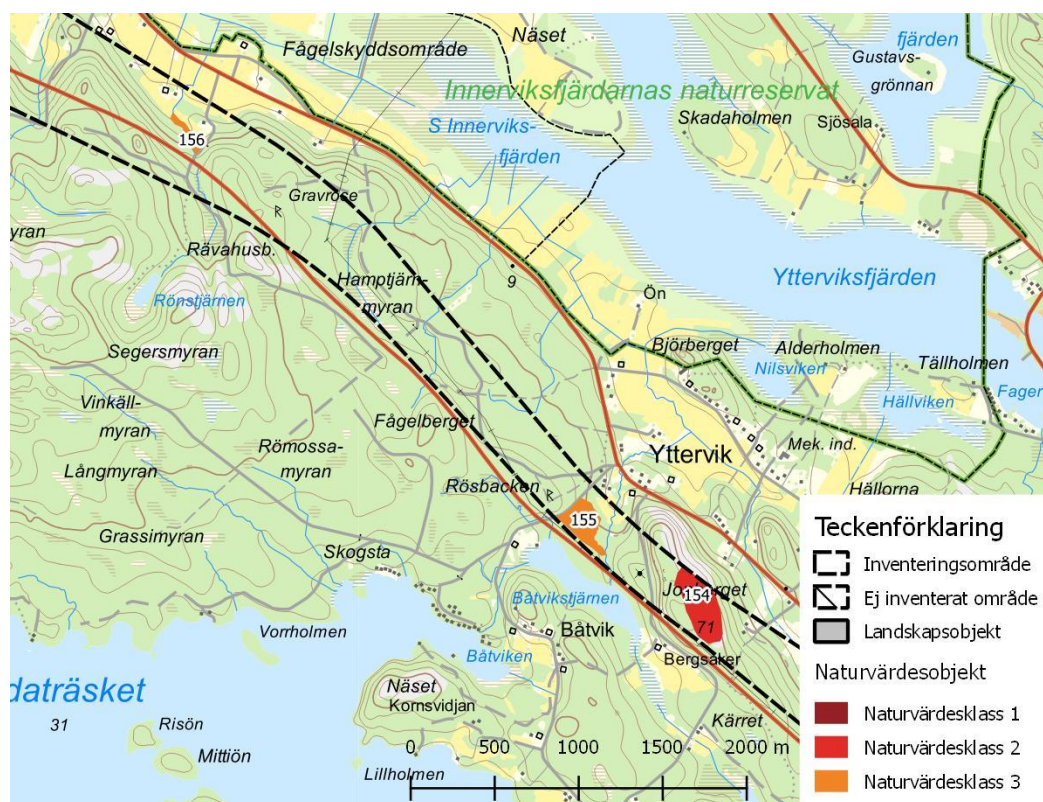
Klass 3

Beskrivning: Tallskog med visst inslag av gran och björk. Området delas av en kraftledningsgata. Skogen är relativt ungt men med en stor ålders- och diameterspridning. Äldre, grovgrenig tall förekommer allmänt genom hela området. Skogen är också oskött och har inslag av självgallring. Signalarterna motaggsvamp (NT) och gul fingersvamp noterades i södra delen av området. Utöver dessa finns också mer triviala vedsvampar, såsom klibbticka, violticka, fnöskticka och björkticka.

Bedömning: Objektet har naturvärden i form av olikåldrig skog och död ved samt betydande inslag av gamla träd, som tillsammans med olika marksvampar indikerar lång skoglig kontinuitet. Objektet bedöms bland annat vara av betydelse för vedlevande svampar, lavar och insekter.

3.2.20 Delområde 20: Yttervik

Delområde 20 omfattar sträckan kring Yttervik (figur 79). Delområdet har två tallskogar med naturvärden i form av tallskog med gamla träd och rödlistade marksvampar. I norra delen nära Innerviks naturreservat finns även ett naturvärdesklassat lövskogsområde.

Figur 79. Naturvärdesobjekt i delområde 20: Yttervik.

154. Hällmarkstallskog och klapperstensfält, Jonberget Yttervik

Biotop: Hällmarkstallskog

Klass 2

Beskrivning: Området, som avgränsas i tre väderstreck av E4, skogsbilväg och landsväg utgör en långsmal höjd som sträcker i nord-sydlig riktning. Högst upp är det hällmarker, klippblock och klippskrevor. Längre ned i höjddled finns tydligt zonerade svallade områden i det som en gång var havsstränder. Två klapperstensfält, ett större i norr och ett mindre, något högre beläget i sydväst, finns inom området (figur 80). Klapperstensfälten är kala på växtlighet så när som på skorplavar och enstaka träd. Kring det mindre står äldre tallskog, björk och asp medan det större klapperstensfältet gränsar mot äldre tallskog i söder och produktionsskog i norr. Cirka två tredjedelar av det större blockfältet har en naturlig kantzon med gamla senvuxna tallar. Hällmarkerna karaktäriseras av gles, skiktad tallnaturskog med både klena och grova tallar. Äldre tallar över 200 år med tillplattad krona finns det en hel del av. Eftersom skogen i sig är så gles förekommer inga stora mängder död ved men det finns, främst i form av tall, både torrakor och lågor. På en talltorraka noterades brandljud. Det finns även enstaka asplågor. Enstaka stubbar från spår av äldre tiders plockhuggning finns.

När det gäller arter noterades motaggsvamp (NT) på ett drygt tiotal platser vid besök i september. Dessutom hittades ett enstaka exemplar av goliatmusseron (VU). Båda arterna bildar mykorrhiza med tall och indikerar äldre tallskogar med lång skoglig kontinuitet. Större hackspett sågs också i samband med inventeringen. Området gränsar mot brukad barrblandskog i norr men är inom avgränsningen påtagligt orört från skogsbruk.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden med tallnaturskog och dessutom högt artvärde med rödlistade marksvampar varav en är hotad. Objektet har även geologiska värden med svallad morän, klapperstensfält och spolade hållar ovan högsta kustlinjen.

Figur 80. Klapperstensfält och hållmarker med gammeltallar karaktäriserar området.

155. Tallskog med marksvampar, väster om Yttervik

Biotop: Barrblandskog

Klass 3

Beskrivning: Gallrad och skött tallskog. Trots detta finns påtagligt av äldre, grovgreniga tallar med platta kronor. Jorddjupet och humusskiktet är relativt tunt och jordarten är blockrik morän. Signalarterna motaggsvamp (NT), talticka (NT) och gul fingersvamp observerades i beståndet. I Artportalen finns också uppgift om blå taggsvamp (NT) i området, denna hittades dock inte under fältbesöket. Markvegetationen domineras av olika risväxter, mestadels lingon.

Bedömning: Objektet har naturvärden i form av gamla träd och rödlistade arter som indikerar lång skoglig kontinuitet. Objektet bedöms bland annat vara av värde för marksvampar samt vedlevande svampar och insekter.

156. Bördig lövskog, sydost om Innervik

Biotop: Lövskog

Klass 3

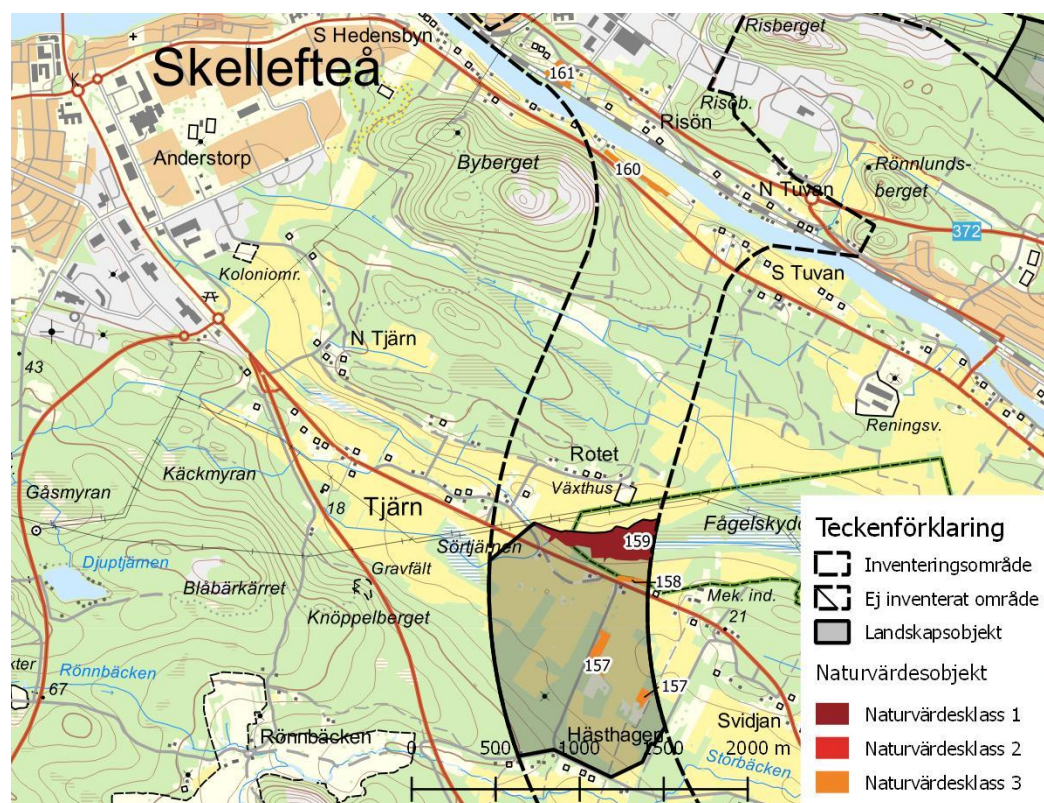
Beskrivning: Lövskog på före detta kulturmark dominerad av björk, al, asp, rönn och sälg men med ett visst inslag av tall och gran. Markvegetationen domineras av älggräs med inslag av brännässlor, vilket indikerar näringsrik mark. En mindre bäck rinner genom objektet vilket ökar luftfuktigheten. Det finns ett visst inslag av död ved och

förekomst av vedsvampar, i synnerhet längs bäckfåran. I samband med fältbesök var fågelsäsongen över men lövskogen är sannolikt gynnsam för många småfåglar.

Bedömning: Lövrik skog med inslag av död ved med stor trädslagsblandning, inklusive blommande trädslag som rönn och sälk, medför gynnsamma förhållanden för fågellivet, exempelvis för tättingar och andra småfåglar.

3.2.21 Delområde 21: södra Skellefteå

Delområde 21 omfattar sträckan kring södra Skellefteå (figur 81). Lövskogar och en lövsvämskog är de främsta naturvärdena inom delområdet som karaktäriseras av närheten till Skellefteälvens delta och Ytterviksfjärden, en havsvik i Bottenhavet. Närheten till Skellefteå präglar också området då stora delar är jordbruksmark eller lövskogar på tidigare odlings- eller betesmark. Naturvärdena är framför allt kopplade till fågelbiotoper, därför bildar några lövskogsobjekt ett landskapsobjekt.

Figur 81. Naturvärdesobjekt i delområde 21: södra Skellefteå.

157. Lövskog vid Hästhagen, söder om Skellefteå

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av två närliggande, separata områden av liknande karaktär och utgörs av björkskog på igenväxt kulturmark (figur 82). Åldern på björkarna varierar

över ytan. I den nordvästra delen dominerar yngre och medelålders träd medan den mindre sydöstra delen har en större andel grövre och äldre träd. I stora delar av objektet finns en ganska riklig underväxt av gran. Det finns sparsamt med död ved. I markvegetationen finns växter som skogsfräken, tuvtåtel, brudborste, åkerbär och hallon.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av lövskog av varierande ålder med inslag av grova träd och underväxt. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fågellivet.

Figur 82. Lövskog vid järnvägsleden, Ursviken.

158. Lövskogsbård intill fågelreservat, Innervik

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: En smal lövskogsbård mellan landsväg och åkermark utgör linjeobjekt. Skogen, som är ca 50-70 år, har uppkommit på tidigare kulturmark. Den domineras av björk, både klena och grova. Det finns grupper av asp, vissa träd är grova, över 40 cm i brösthöjd. Andra lövträdslag som förekommer är klen sälg i bukettform, hägg och rönn. Enstaka inslag finns av 50-60årig tall. Eftersom skogen är relativt ung är mängden död ved måttlig, det finns ändå en del lågor, främst lövved som bryts ner snabbt. Spår av vedinsekter förekommer vilket är gynnsamt för insektsätande fåglar till exempel hackspettar. Skogen har också en skiktning med både grövre och klenare träd, i undre skiktet står rönn och hägg. Marken är frisk mullrik med lundgröe, kruståtel, hallon och tuvtåtel.

Bedömning: Naturvärden i form av lövrikedom med flera olika trädslag och buskar, bedöms vara av värde för småfåglar och hackspettar.

159. Lövsvämskog inom Innerviksfjärdarnas naturreservat

Biotop: Lövsumpskog och marin strand

Klass 1

Beskrivning: Våtmarker och skog vid inre delen av en havsvik, Ytterviksfjärden (figur 83). Biotopen utgör den prioriterade Natura 2000-naturtypen landhöjningsskog. Hela det klassade området ingår i ett stort fågelreservat, Innerviksfjärdarnas naturreservat. I naturreservatet ingår även en del odlingsmark som inte ingår i objektet här (men i ett landskapsobjekt, se figur 81). Objektet består av lövskog med glasbjörk, gråal, sälg, tall och gran. Mot kanterna är marken frisk-fuktig med tätare trädskikt som successivt

glesas ut mot områdets mitt. De centrala delarna är mycket blöta med starr, fräken och stjärnmossor i fält- och bottenskikt. Där marken ofta svämmas finns gott om döda och döende lövträd och därmed också vedinsekter, en viktig födotillgång för fåglar. Asptagging (VU), en vedsvamp beroende av död aspved, är noterad strax öster om inventeringsområdet.

I samband med fältbesök i juni noterades grå flugsnappare, lövsångare och koltrast. Ortolansparv (VU), som trivs i lövbuskage, är tidigare noterad i närområdet. Ån som rinner genom området och mynnar i havsviken har rätats ut någon gång under 1900-talet. Det bedöms inte ha någon nämnvärd negativ effekt då området ändå svämmas över både från ån och havsviken.

Bedömning: Lövrik svämskog av mycket stort värde för rastande och häckande simfåglar, vadarfåglar och småfåglar. Potentiellt häckningsområde för vittryggig hackspett. Biologiska värden knutna till den prioriterade Natura 2000-naturtypen landhöjningsskog. Sammantaget högsta naturvärdesklass med höga art- och biotopvärden.

Figur 83. Lövsumpskogen utgör en viktig fågellokal och ingår i Innerviksfjärdarnas naturreservat.

160. Lövskog längs Bockholmsvägen, Södra Tuvan

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Lövskog på igenväxt kulturmark, precis söder om Skellefte älv. Skogen domineras av medelålders björk men har en snårig underväxt av hägg, rönn och gran, och klen salix. Enstaka asp förekommer. Mängden död ved är sparsam. Objektet är

långsmalt i öst-västlig riktning och ett grund, brett dike genomkorsar området. Älgört, hallon, skogsstjärna, åkerbär och blåbär är vanliga växter i markvegetationen. En större bilväg passerar längs den södra sidan av objektet, på den norra sidan omger öppen jordbruksmark området.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av fuktig lövdominerad skog med inslag av flera träddarter inklusive blommande träd som rönn, hägg och salixarter. Området bedöms framförallt vara av värde för fågellivet.

161. Lövskog nära Hedensbyn

Biotop: Lövskog

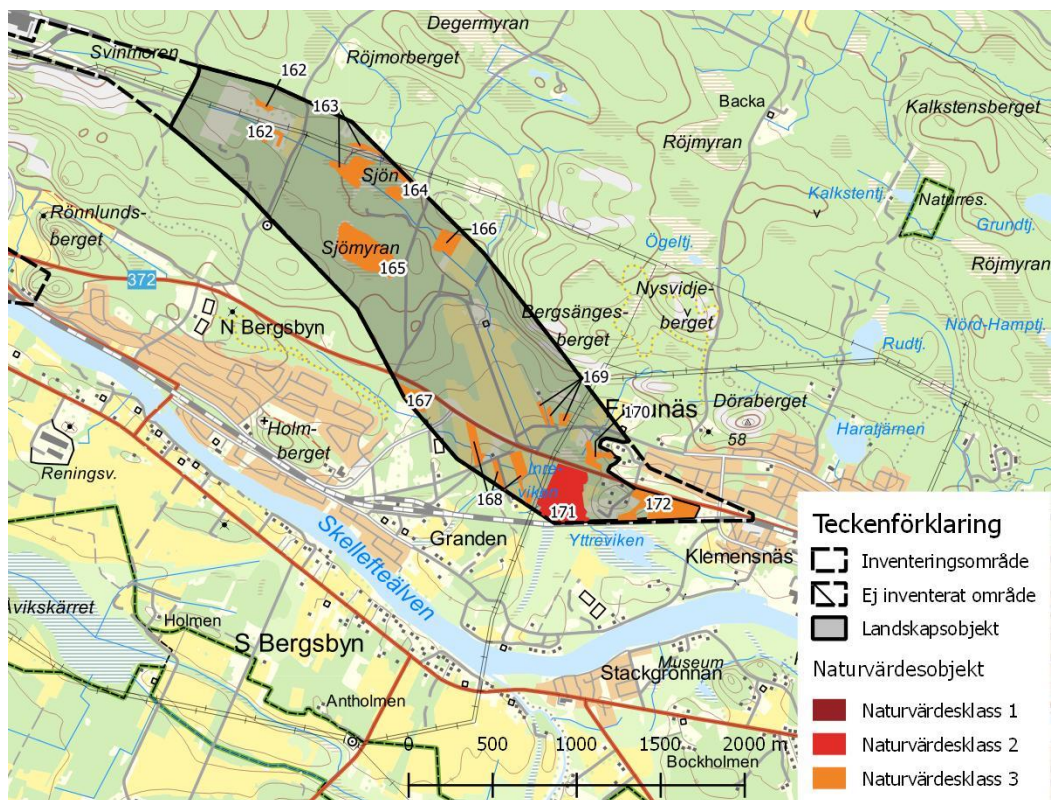
Klass 3

Beskrivning: Lövblandskog med björk, rönn, hägg, asp och sälg. Träden är av varierande ålder, ofta av yngre åldersklasser, men det finns också ett visst inslag av äldre och grövre träd. Det finns en bitvis riklig underväxt av framförallt rönn och hägg. Mängden död ved är sparsam. Växter som brännässlor och hallon indikerar näringsrika förhållanden. Andra vanliga växter är mjölkört, älgört och rödblåra. Objektet är beläget norr om Skellefteå älv, mellan järnvägen och ett större industriområde.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av lövskog med inslag av grova träd samt flera träddarter inklusive blommande arter som rönn och hägg. Området bedöms framförallt vara av värde för fågellivet.

3.2.22 Delområde 22: östra Skellefteå

Delområde 22 omfattar sträckan kring östra Skellefteå (figur 84). Lövskogar i olika successionsstadier på tidigare brukad mark är de främsta naturvärdena inom delområdet. Delområdet präglas av närheten till Skellefteälven men också närheten till bebyggelse. Med utgångspunkt från fåglar och landskapsekologi har ett landskapsobjekt skapats med ett kärnområde och flera närbelägna lövskogar.

Figur 84. Naturvärdesobjekt i delområde 22: östra Skellefteå.

162. Lövskog på gammal kulturmark, norr om Bergsbyn

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av en nordlig och en sydlig del som skiljs åt av en större kraftledningsgata. Skogen står på igenväxt kulturmark och domineras av björk. Trädens ålder och dimension varierar över ytan. Mestadels dominerar yngre och medelålders björk men i den norra delen finns inslag av grov asp och enstaka gran. Mängden död ved är sparsam. Markvegetationen i objektet är varierande men signalerar tämligen näringsrika förhållanden i stora delar av området. Älgört, brännässlor, tuvtätel och brunrör är vanliga växter. I den norra delen finns inslag av växter som midsommarblomster och rödblåra.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av lövskog i varierande ålder med inslag av grova träd. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fågellivet.

163. Västra delen av Sjön, norr om Bergsbyn

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av en nordlig och en sydlig del som skiljs åt av en större kraftledningsgata. Skogen domineras av björk på fuktig mark. Trädens ålder och

dimension varierar över ytan. Mestadels dominerar medelålders glasbjörk men vissa partier domineras av glesa grupper med grova och storvuxna träd. I dessa partier är även tillgången på död ved tämligen god, men i objektet som helhet kan mängden död ved beskrivas som sparsam. Enstaka gran, sälg och tall förekommer. Markvegetationen i objektet är varierande men signalerar tämligen fuktiga förhållanden. Vattenklöver, brunrör, pors, sjöfräken och vass är vanligt förekommande. Andra vanliga växter är vitmossor, flaskstarr, blåtåtel, slätterblomma och kärrsilja.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av fuktig lövskog med relativt variationsrik markflora. Det finns även inslag av grova träd och död ved, men endast av björk som har förhållandevis få arter knutna till sig. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fågellivet.

164. Sjön, norr om Bergsbyn

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Lövblandskog på fuktig till blöt mark. Objektet samt stora delar av den omgivande marken utgörs av gammal kulturmark, möjligen en utdikad våtmark. Vid den sydvästra kanten passerar ett stort vattenfyllt dike. Björk, gråal och sälg dominerar tillsammans med mer småväxta salixarter och brakved. Även markvegetationen visar på fuktiga markförhållanden med arter som missne (signalart), sjöfräken och vass. Andra vanliga arter är slätterblomma, älgört, brunrör och kråklöver. Den västra delen av objektet har rikligt med död ved medan mängden i övriga delar är sparsam. Hela objektet omges av skogsmark.

Bedömning: Objektet bedöms ha naturvärden i form av fuktig lövskog med inslag av ett flertal trädslag och buskar med förekomst av död ved och tämligen variationsrik markflora. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fågellivet, exempelvis för olika småfåglar och hackspettsarter.

165. Sjömyran, norr om Bergsbyn

Biotop: Blandmyr

Klass 3

Beskrivning: Myren karakteriseras av breda kantzoner med tall som i den nordvästra delen sträcker sig tvärs över hela myren (figur 85). Gamla träd förekommer ganska allmänt och det finns viss förekomst av död ved i form av talltorrakor. I kantzonerna domineras markvegetationen av risväxter som ljung, skvattram och odon men det finns även ett inslag av renlavar. Den öppna myren har tuvad vegetation med tuvull, brunmossor, dystarr och rundsilesår. I den nordvästra änden finns ett mindre område med bland annat ängsull, pors och blåtåtel. Strax utanför objektet finns äldre, mestadels igenväxta diken som inte bedöms ha någon avsevärd påverkan på områdets hydrologi. Sluten skogsmark omger större delen av objektet.

Bedömning: Myren har naturvärden i form av naturliga övergångszoner mellan skog och myr med torrakor av tall och naturlig våtmarksvegetation samt viss variation i form av fuktstråk och torrare partier. Området bedöms i första hand vara av värde för fågellivet, främst för våtmarksfåglar och skogshöns.

Figur 85. Sjömyran, norr om Bergsbyn.

166. Alskog i Bergsängen, norr om Bergsbyn

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Gråalskog på igenväxt kulturmark. Det dominerande trädskiktet utgörs av yngre och medelålders träd. Det finns även ett visst inslag av björk, samt en underväxt av yngre gran och enstaka hägg. Mängden död ved är sparsam. Arter som brännässlor, hallon och ormbär (signalart) indikerar att marken är näringsrik. Andra vanliga arter är älgört, rödblåra och brunrör. Objektet ligger i direkt anslutning till åkermark på den östra sidan, i övrigt omges området till större delen av skogsmark.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av lövrik skog på näringsrik mark med inslag av flera trädslag. Området bedöms i första hand vara av värde för fågellivet.

167. Lövskog söder om Järnvägsleden, Norra Bergsbyn

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Lövblandskog på igenväxt kulturmark. Det dominerande trädskiktet består till större delen av gråal och björk, men det finns även inslag av gran och sälg inklusive

flera sälglågor. Mängden död ved kan i övrigt beskrivas som måttlig. Enstaka rönn och asp förekommer samt klen hägg i underväxten. Älgört, hallon och brännässlor dominerar i markvegetationen. Objektet omges till viss del av igenväxningsmark men angränsar även till E4:an i den norra änden.

Bedömning: Objektet hyser naturvärden i form av lövrik skog med inslag av flera trädslag och död ved och bedöms framförallt vara av värde för fågellivet, i synnerhet för olika småfåglar och hackspettar.

168. Lövskogar längs terminalgatan, Norra Bergsbyn (figur 50)

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet består av tre separata, men närliggande objekt av liknande karaktär, med blandlövskog på igenväxt kulturmark (figur 86). Det dominerande trädskiktet utgörs till största delen av yngre till medelålders björk och al, med inslag av asp, sälg, rönn och hägg. Rönn, gran och röda vinbär är vanliga arter i underväxten. Mängden död ved är sparsam. Arter som ormbär (signalart), hallon, och brännässlor indikerar tämligen näringsrik mark. Andra vanliga arter är älgört, tuvtätel, skogsstjärna, rödblåra, skogsfräken och brudborste. Objektet omges till största delen av åkermark.

Bedömning: Lövskog med inslag av ett flertal trädslag och buskar, inklusive blommande arter som rönn, sälg och röda vinbär bedöms vara av värde för fågel- och insektslivet.

Figur 86. Lövskogar längs terminalgatan, Norra Bergsbyn.

169. Lövskog intill grustag, Ursviken

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Objektet utgörs av tre små, separata områden med liknande förhållande och utgörs av frodig lövblandskog på igenväxt kulturmark. Det dominerande trädskiktet utgörs av al och björk som bitvis är ganska högväxt. Det finns också ett visst inslag av salixarter, och underväxt av rönn och hägg. Mängden död ved är sparsam. Växter som brännässlor, hallon och ormbär (signalart) skvallrar om ganska näringsrika förhållanden. Andra vanliga växter är älgört, skogsfräken och skogsstjärna. De tre

områdena ligger insprängda intill öppen jordbruksmark, ett grustag och några mindre bilvägar.

Bedömning: Området uppvisar naturvärden i form av näringsrik lövskog med inslag av flera trädslag och underväxt av blommande träd som rönn och hägg. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fågellivet, främst för olika småfåglar.

170. Lövområde i urban miljö, Ursviken

Biotop: Lövskog

Klass 3

Lövblandskog med björk och al med vissa inslag av asp, hägg, rönn och sälg (figur 87). Grova exemplar av asp och sälg förekommer men det finns också en underväxt bestående av framförallt hägg. Mängden död ved är sparsam. Älgört, hallon, brännässlor, tuvtåtel och rödblåra är vanliga arter i markvegetationen. Objektet är beläget i anslutning till ett villaområde och E4:an passerar på den södra sidan.

Bedömning: Området hyser naturvärden i form av lövrik skog med inslag av ett flertal trädarter inklusive blommande arter som sälg, rönn och hägg. Objektet bedöms framförallt vara av värde för fågellivet, främst för olika småfåglar.

Figur 87. Lövområde i urban miljö, Ursviken.

171. Strandskog och sjön Inreviken, Ursviken

Biotop: Lövskog och limnisk strand

Klass 2

Beskrivning: Lövblandskog på frisk till fuktig mark (figur 88). I centrum av objektet övergår skogen öppen våtmark och slutligen till öppet vatten (figur 89). Skogen domineras av björk och gråal med vissa inslag av rönn, asp, hägg och sälg med underväxt av framförallt rönn, hägg, gran samt enstaka röda vinbär. I kantzonen mot vattnet övergår skogen i en träd- och buskzon som domineras av mer lågväxta salixarter. Det finns rikliga mängder död ved, främst av björk och al samt enstaka sälglågor. Bitvis finns rikligt med spår efter hackspettar, mestadels efter större hackspett. Flera gärdsmygar observerades i buskagen. Vedsvampar som fnöschticka, björkticka, eldticka, sprängticka och stinkmussling noterades. Hallon, brunrör, skogsfräken, topplösa och skogsstjärna är vanliga arter i markvegetationen. Delar av skogen visar tecken på översvämningspåverkan och i fuktigare partier är signalarten missne vanligt förekommande, även svalting noterades vid några platser. Den öppna våtmarken domineras till stor del av sjöfräken som bildar stora mattor. I kanterna är arter som brunrör, kråklöver och topplösa vanliga. Häckande sångsvanar, krickor och gräsänder observerades, och det fanns rikligt med tecken på att bävrar är aktiva i området. I Artportalen finns inrapportering av häckande mindre hackspett i området under sommaren 2016, inga observerades dock under inventeringen. Objektet är beläget mellan en större bilväg i norr och en järnväg i söder, i övrigt angränsar området främst till åkermark. Två större diken skär igenom skogen, ett på den västra sidan och ett på den östra sidan.

Figur 88. Frodig lövskog vid sjön Inreviken med olika lövträd och buskar.

Bedömning: Påtagliga biotopvärden finns i form av trädslagsrik lövskog på fuktig mark med stort inslag av död ved samt i kantzoner till öppet vatten med utbredd våtmarksvegetation. Påtagliga artvärden finns bland annat genom förekomst av naturvårdsarter som sångsvan, bäver och missne.

Figur 89. Sjön Inreviken med sin breda strandzon som kantas av frodig lövskog.

172. Lövskog vid järnvägsleden, Ursviken

Biotop: Lövskog

Klass 3

Beskrivning: Lövblandskog på igenväxt ruderatmark (figur 90). Trädskiktet domineras av medelålders björk med betydande inslag av grova träd. Några mindre dungar med grov asp finns också, liksom en bitvis riklig underväxt av rönn och hägg samt enstaka yngre granar. Mängden död ved är sparsam. Hallon, tuvtåtel, skogsfräken, rödblåra, brudborste, älgört, brännässlor och åkerbär är vanliga arter i markvegetationen. Vanliga vedsvampar är björkticka, fnöskticka och sprängticka. Objektet är beläget i ett urbant område mellan en större bilväg i norr och en järnväg i söder.

Bedömning: Lövskog med inslag av grova träd och flera trädarter inklusive blommande träd som rönn och hägg bedöms vara av värde fågel- och insektslivet.

Figur 90. Lövskog vid järnvägsleden, Ursviken.

3.3 Fåglar

Värdefulla fågelområden längs järnvägskorridoren mellan Dåvamyran och Skellefteå kan huvudsakligen delas in i fyra olika kategorier: lövrika skogar och lövsumpskogar, myrar och våtmarker, grunda fjärdar och strandängar samt rastplatser på jordbruksmark i samband med flytt.

Ett område som pekats ut som en särskilt viktig fågellokal längs den aktuella sträckan, framförallt för olika arter av vadar- och simfåglar, är Skellefteälvens delta och slättbygden runt Innervik (Enetjärn Natur 2007). Inventeringar låg till grund för denna utredning för Trafikverket som gjordes i ett tidigare skede av planeringen inför Norrbottenbanan. Även de lövrika områdena kring Sävarån har dokumenterade höga värden knutna till fåglar, bland annat för hackspettar. Samtliga dessa områden har dock merparten av sina värden utanför den inventerade korridoren.

I den sydligaste delen av inventeringsområdet finns ett nätverk av blötmyrar som är viktiga för arter knutna till myrar och mindre vattendrag. Längs hela korridoren finns dessutom ett antal mindre områden som är betydelsefulla för fåglar. Framförallt öppna jordbruksmarker som är viktiga rastplatser för flyttfåglar.

3.3.1 Skellefteälvens delta och slättbygden runt Innervik

Området, vilket till stora delar är naturreservat, karaktäriseras av djupt inskurna fjärdar med stora grundare områden med flacka stränder samt lövdominerade sumpskogar och omgivande odlingsmarker. Det anses utgöra en av norra Norrlands mest betydelsefulla rastplatser för fåglar, framförallt under våren. Särskilt antalen rastande änder och olika vadare i maj är anmärkningsvärda (Enetjärn Natur 2007). Jämfört med andra lokaler i regionen uppträder här regelbundet ett stort antal fågelarter utpekade enligt Fågeldirektivet och den svenska rödlistan. Innerviksområdet har även många häckfågelarter samt en viss betydelse som rastlokal under hösten.

Den inventerade järnvägskorridoren korsar ca 500 meter av den nordvästliga spetsen av naturreservatet Innerviksfjärdarna. Här går korridoren några hundratal meter väster om Åvikskärret som i viss utsträckning nyttjas som viloplats av en del gäss, trots att detta och dess omgivningar växt igen kraftigt på senare år. En hel del simänder rastar här i april, om tillräckligt med svämvatten finns. Åkermarkerna vid Tjärn, som omgärdar den nordvästliga spetsen av Innerviksfjärdarna och som järnvägskorridoren också korsar bedöms inte ha någon större betydelse som rastplats (Enetjärn Natur 2007). Denna slutsats stöds också av data från fågelinventeringar för Trafikverket region nord i form av varannandagsräkningar från våren 2016 (de Jong 2016).

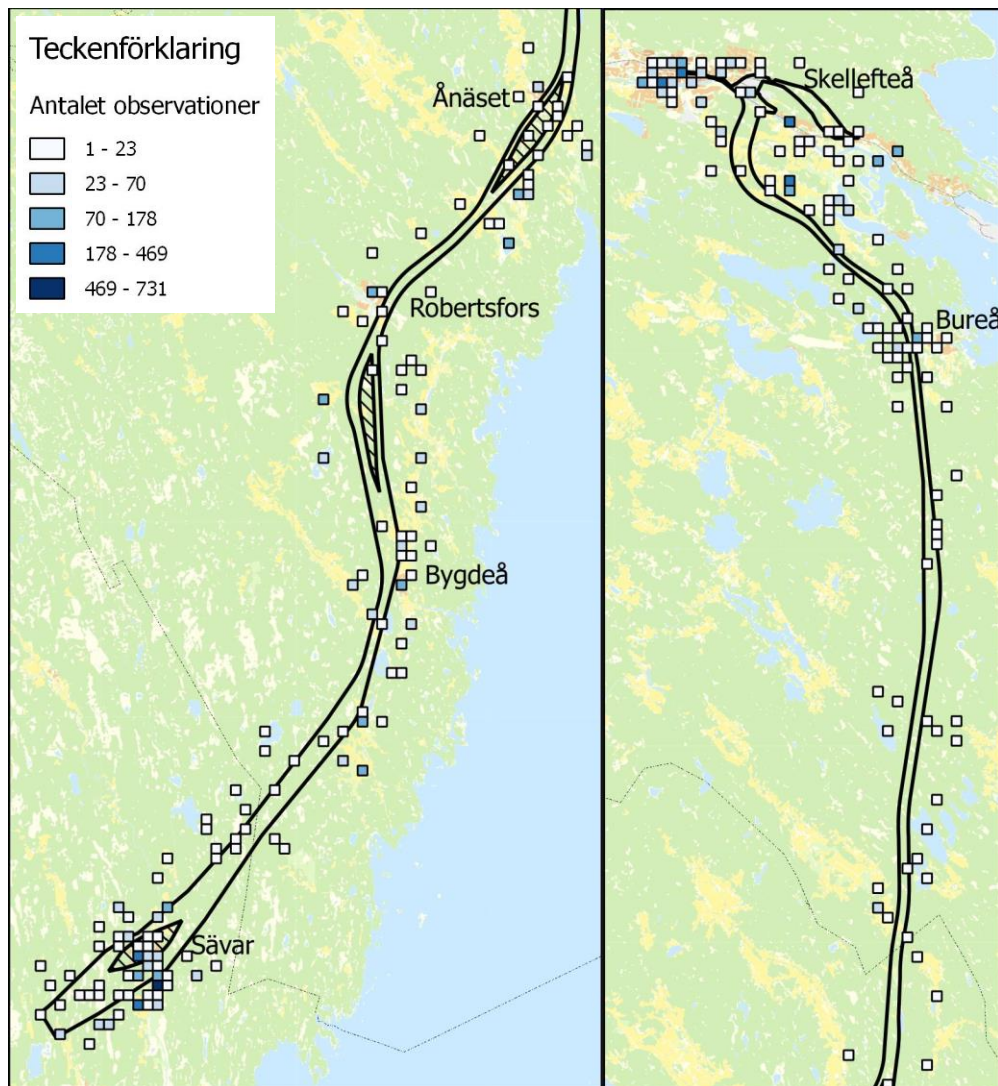
Innerviksängarna (fälten vid Innervik) och Södra Innerviksfjärden utnyttjas som rastplats respektive vilo- och övernattningsplats av en mängd våtmarksfåglar. Järnvägskorridoren går ca 200–1000 meter sydväst om dessa områden och korsar heller aldrig något av de flygstråk som finns observerade mellan fåglarnas födosöks- och viloplats (Enetjärn Natur 2007). Innerviksängarna utnyttjas under april som rastplats av fåglar såsom tofsvipor, duvor, lärkor, starar och under senare delen av våren av flockar av sädgås, grågås, trana, och sångsvan liksom storspov, rovfåglar, tättingar med mera. Under maj observeras ljungpipare och fjällpipare.

Allt eftersom fjärdar och stränder tinar fram så drar sig fåglarna allt längre in i deltat, längre nordöst om järnvägskorridoren, och i maj är det dessa områden som är av störst betydelse som rastområden. Under den här perioden är det framförallt brushane och måsfåglar som nyttjar fälten vid Innervik.

Förutom rastande fåglar förekommer flera skyddsvärda och naturvårdsintressanta häckfåglar i Skellefteälvens delta samt Innervik, (norr samt öst om järnvägskorridoren). Gråhakedopping är en karaktärsart och även jorduggla, brun kärrhök, bivråk och lärkfalk har häckande par i området de flesta år. Havsörn ses numera regelbundet och de lövdominerande sumpskogarna har flera par av mindre hackspett (Enetjärn Natur 2007).

3.3.2 Sävarån

Området söder om Sävar har ett rikt fågelliv som karaktäriseras av sumpiga löv- och blandskogar med flera par spillkråka, mindre- och tretåig hackspett. (Länsstyrelsen Västerbotten 2005). De flesta tidigare inrapporterade observationer av naturvårdsfåglar längs järnvägskorridoren finns från området kring Natura 2000-området Sävarån, som är en av Norrlandskustens största outbyggda skogsälvar (SLU 2016; figur 91, bilaga 5). Tidigare förekom även vittryggig hackspett utmed nedre Sävarån. Dessa lövrika skogsmarker har stor betydelse för stammarna av lövberoende hackspettar i den södra delen av länet. Häckande arter i området inkluderar videsparv, brushane, gluttonäppa, lärkfalk, ormvråk, bivråk, sparvhök och fiskljuse. Sällsynta arter som dvärgmå, brun kärrhök, brun glada, snatterand och busksångare har också noterats i området. Området har även stora värden som rastlokal, framförallt översvåmningsmarkerna vid Bergviken och Tidesviken samt de vegetationsrika vikarna vid utloppet. Där rastar om våren regelbundet stora flockar tranor, gäss och sångsvanar (Länsstyrelsen Västerbotten 2005). Området av Sävarån som järnvägskorridoren går igenom är avsatt enligt art- och habitatdirektivet, medan områden söder om järnvägskorridoren är avsatta enligt fågeldirektivet.

Figur 91. Täthet av tidigare inrapporterade artobservationer av naturvårdsfåglar inom 500 meter från järnvägskorridoren (SLU 2016).

3.3.3 Övriga intressanta områden

Utifrån tätheten av tidigare inrapporterade observationer av naturvårdsfågelarter utmärker sig i övrigt områden i närheten av Ånäset, Bureå och Skellefteå (SLU 2016; figur 91, bilaga 5). Kring Ånäset finns större jordbruksfält som järnvägskorridoren korsar, med observationer inrapporterade av arter som sångsvan, trana, storspov, drillsnäppa, hussvala, sävparv, buskskvätta och törnskata. Genom Bureå rinner Bureälven, längsmed vilken jordbruksmarker och tätortsbebyggelse breder ut sig. I övrigt utgörs närområdet till stor del av skogsmark. De observationer av naturvårdsfåglar som tidigare rapporterats in härifrån är till stor del av skogsarter som tallbit, spillkråka, mindre hackspett, tretåig hackspett, gråspett, skogsduva, nötkråka, gulspurv, orre, gök, talltita och rosenfink.

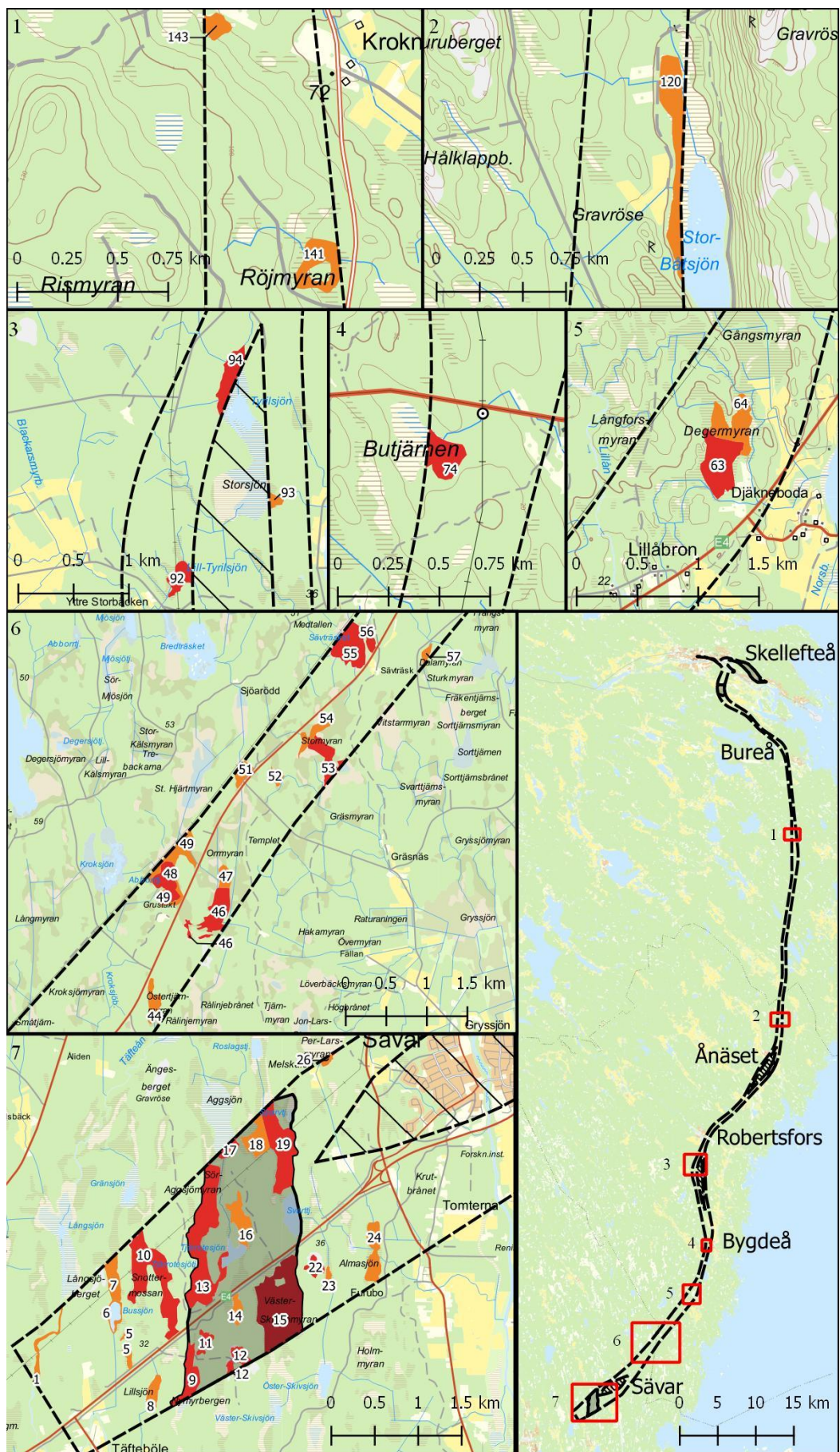
Fågelinventeringar för Trafikverket region nord, i form av varannandagsräkningar från våren 2016, tyder på att också områden kring Lövånger utgör viktiga rastplatser för gäss, sångsvanar och tranor (de Jong 2016). Det gäller dock främst för fälten kring Västra och

Östra Näset (sydöst om Vebomark), samt fälten norr om Lövånger, vilka alla ligger utanför järnvägskorridoren. De fält som järnvägskorridoren korsar, vid Ytterbyn, hade enbart ett fåtal observationer av sångsvan och trana (totalt 2 respektive 10 observationer) mellan den 13 april och den 1 maj 2016.

3.3.4 Skev fördelning av fynddata - särskild artanalys av myrar

Även om fåglar är den artgrupp som inrapporteras mest i artportalen så varierar fynddata även för denna grupp längs den inventerade sträckan, och är framförallt koncentrerade till områden där ansträngningarna att notera artfynd är större på grund av att fler människor rör sig i området, exempelvis tätorter.

Vår analys av myrar där vi kompenserat för den skeva fördelningen av artfynd (se avsnitt 2.5 i metod) visar att det framförallt är blötmyrar med inslag av öppna vattenspeglar som är av störst betydelse för myrfåglar. Sådana myrar förekommer huvudsakligen i den sydliga delen av järnvägskorridoren, mellan Täfteböle och Djäkneboda (6 och 7 i figur 92). Ett särskilt tätt nätverk av många större och potentiellt viktiga myrar finns mellan Täfteböle och Sävar (7, figur 92). Härifrån finns också ett flertal observationer av naturvårdsfåglar inrapporterade (SLU 2016; figur 91), med arter som orre, sångsvan, järpe, gök, trana och talltita. Mellan Djäkneboda och Skellefteå finns inom järnvägskorridoren enbart ett fåtal (totalt 8 st.; 1–5 i figur 92) mindre, potentiellt viktiga våtmarker identifierade.

Figur 92. Myrar som genom analys och inventering i fält identifierats som potentiellt viktiga för myrfåglar.

4 Slutsatser och rekommendationer

Med den här inventeringen, NVI på översiktsnivå, som utgångspunkt har vi utifrån våra resultat identifierat behov av mer riktade artinventeringar, om dessa områden berörs då linjedragningen för Norrbotniabanan är klar. För fåglar rekommenderar vi följande inventeringar:

- Lövskogsområden i landskapsobjektet öster om Skellefteå (figur 84). Kärnområde som vi pekar ut är ett lövskogsobjekt som tilldelats klass 2 i denna inventering (objekt 171).
- Lövträdsbårder utmed vattendrag med de naturvärdesobjekt som tilldelats klass 2 i denna inventering.
- Stora blöta myrkomplex, aapamyrar och blandmyrar belägna väster och norr om Sävar (6 och 7 i figur 92). Några av dessa ingår i landskapsobjekt.

För att effektivisera fågelinventeringen och identifiera värdefulla områden med få befintliga fynddata rekommenderar vi att en artanalys motsvarande den som använts för myrur tillämpas även för andra intressanta fågelmiljöer. Lämplig period för samtliga fågelinventeringar är under fåglarnas ankomst- och rastningsperiod under vår och tidig försommar.

Gällande insekter så finns det flera rödlistade arter av vedlevande insekter knutna till sandtallskogar, eftersom sandmiljön sommartid skapar varma och ljusöppna skogar som gynnar dessa arter. Eftersom vi inte hittar några tidigare fynduppgifter från Hedkammens naturreservat med sandtallskogar, trots att habitatet bedöms mycket lämpligt för dessa, kan en insektsinventering där järnvägen kommer att dras vara befogad. Även i lövskogsområdena i landskapsobjektet öster om Skellefteå (figur 84), liksom lövskogarna vid Innervik (figur 81), kan det vara aktuellt med insektsinventeringar, om dessa områden berörs av järnvägen. Lämplig period för insektsinventering är under sommaren.

Fladdermusinventeringar eller vegetationskarteringar utifrån befintlig kunskap om vad som är lämpliga fladdermushabitat kan vara aktuell (beroende på linjedragning av järnvägen) i landskapsobjektet i delområde 11: Ånäset (figur 57). Detta utgör ett blandat jord- och skogsbrukslandskap med öppna fält, lövträdsområden och barrblandskogsområden där nordisk fladdermus (upptagen i artskyddsförordningen) observerats tidigare. Även trädbårder utmed vatten med grova lövträd kan vara aktuella, till exempel vid Bure älv. Lämplig period för fladdermusinventering är under sensommaren.

5 Referenser

- Artdatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken SLU, Uppsala.
- Artskyddsförordningen (2007:845).
- de Jong, A. 2016. Fågelinventeringsdata från Norrbottens och Västerbottens kustland. [Opublicerade data] Sveriges lantbruksuniversitet. Institutionen för vilt, fisk och miljö.
- Enetjärn Natur. 2007. Kunskapsuppbyggnad med avseende på våtmarksfåglar inom projekt Norrbotniabanan. [Opublicerad rapport]
- Geometry Pty Ltd. 2008. iGIS Pro for iPad, version 8.2.2: <https://appsto.re/se/BC4ax.i> (2016-11-16).
- Imby, L. 1985. Svenska fågelboken: En handbook om alla i Sverige förekommande fåglar. Rabén och Sjögren.
- Internationella Naturvårdsunionen. 2016. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2016-2: <http://www.iucnredlist.org> (2016-11-10).
- Jonsson, J. 1992. Fåglar i Europa med Nordafrika och Mellanöstern. Wahlström och Widstrand.
- Jordbruksverket. 2015. Databasen TUVÅ: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html> (2016-12-14).
- Kerth, G. och Melber, M. 2009. Species-specific barrier effects of a motorway on the habitat use of two threatened forest-living bat species. Biological Conservation 142, 270-279.
- Lantmäteriet. 2003. Svenska CORINE Marktäckedata. SCMD-0001. bilaga 1: Nomenklatur och klassdefinitioner. Utgåva: 2.3.
- Länsstyrelsen Västerbotten. 2005. Bevarandeplan – Sävarån: <http://www.lansstyrelsen.se/Vasterbotten/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/Natura%202000/Alla%20bevarandeplaner/S%C3%A4var%C3%A5n.pdf> (2016-11-29).
- Länsstyrelsen Västerbotten. 2016. Kartor och planeringsunderlag: Webb-GIS Västerbotten: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/vasterbotten/planeringsunderlag/> (2016-09-30).
- Naturvårdsverket. 2009. Handbok för artskyddsförordningen: del 1 – fridlysning och dispenser. 2009:2, utgåva 1.
- Naturvårdsverket. 2016. Skyddad natur: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/> (2016-07-15).

- Ruete, A. 2015. Displaying bias in sampling effort of data accessed from biodiversity databases using ignorance maps. *Biodiversity Data Journal* 3, e5361.
- Skogsstyrelsen. 2016: A. Naturvårdsarter: <http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Karttjanster/Skogens-Parlor-/Artdata/Naturvardsarter/> (2016-06-28).
- Skogsstyrelsen. 2016: B. Skogsstyrelsens nedladdningstjänst – Nyckelbiotoper: <http://geodpags.skogsstyrelsen.se/geodataport/feeds/Nyckelbiotoper.xml> (2016-06-28).
- Skogsstyrelsen. 2016: C. Skogsstyrelsens nedladdningstjänst – Storskogsbrukets nyckelbiotoper: <http://geodpags.skogsstyrelsen.se/geodataport/feeds/StorskogsbrNyckelb.xml> (2016-06-28).
- Sveriges geologiska undersökning. 2016:A. Berggrundskartan: http://resource.sgu.se/service/wms/inspire/GE-Berggrund_50k-250k (2016-07-18).
- Sveriges geologiska undersökning. 2016:B. Jordartskartan: <http://resource.sgu.se/service/wms/130/jordarter-25-100-tusen> (2016-07-18).
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). 2016. Artportalen - rapportssystem för växter, djur och svampar: <https://www.artportalen.se/> (2016-11-29).
- Svenska LifeWatch Analysportal. 2016. Analysportalen för biodiversitetsdata: <https://www.analysisportal.se/> (2016-07-22).
- Swedish standards institute. 2014: A. Svensk standard SS 199000:2014 – Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning: <http://www.sis.se/naturvetenskap-och-tillampad-vetenskap/biologi-botanik-zoologi/ss-1990002014> (2016-05-30).
- Swedish standards institute. 2014: B. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014 – Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Komplement till SS 199000: <http://www.sis.se/naturvetenskap-och-till%C3%A4mpad-vetenskap/biologi-botanik-zoologi/sis-tr-1990012014> (2016-05-30).
- van Strien, A. J., van Swaay, C. A. M. och Termaat, T. 2013. Opportunistic citizen science data of animal species produce reliable estimates of distribution trends if analysed with occupancy models. *J Appl Ecol* 50, 1450–1458.
- QGIS Development Team. 2016. QGIS Geographic Information System. Open Source Geospatial Foundation: <http://qgis.osgeo.org> (2016-11-14).

Bilaga 1. Biotoper inom inventeringsområdet

Biotoperna har indelats med utgångspunkt från naturtyperna myr, skog och träd, igenväxningsmark, äng och betesmark, limnisk strand samt marin strand (SIS 2014: B). Ett objekt har ofta en biotop-typ men kan i vissa fall ha två om objektet ligger i övergångszonen mellan till exempel skog och vattendrag.

Myr

Blandmyr

Blandmyr sträng-flarktyp

Aapamyr (blandmyr av sträng-flarktyp >20ha)

Skog och träd

Hällmarkstallskog

Tallhedsandskog

Tallsumpskog

Barrblandskog

Granskog

Granskog med aspinslag

Lövsog

Lövsumpskog

Lövträdsallé

Lövträdbård

Igenväxningsmark

Buskmarker

Äng och betesmark

Ängsmark

Betesmark

Limnisk strand

Limnisk strand

Våtmark

Marin strand

Marin strand

Bilaga 2. Kartlager

De kartlager som tagits i beaktande för att identifiera intressanta områden för naturvärdesinventering. Tabellen visar även på om lagret har objekt inom banans dragning och om lagret har använts vid NVI:n, antingen som stöd i fält eller som stöd vid senare sammanställning.

Lager	Ägare	Inom banans dragning	Använts	Notering
Tillträdesförbud	Naturvårdsverket	Ja	Nej	Bedömdes inte relevant för NVI.
Nationalpark	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Naturresevat	Naturvårdsverket	Ja	Ja	
Naturvårdsområde	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Djur- och växtskyddsområde	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Kulturresevat	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Vattenskyddsområde	Naturvårdsverket	Ja	Nej	Bedömdes inte relevant för NVI.

Landskapsbildsskyddsområde	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Skogligt biotopskyddsområde	Skogsstyrelsen	Nej	Nej	
Övrigt biotopskyddsområde	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Naturminne yta	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Naturminne punkt	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Interimistiskt förbud	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Natura2000 – Fågeldirektivet (SPA)	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Natura2000 – Art- och habitatdirektivet (SCI/SAC)	Naturvårdsverket	Ja	Ja	
Skyddade områden enl. int. konventioner – BSPA-områden (HELCOM)	Havs- och vattenmyndigheten	Nej	Nej	
Skyddade områden enl. int. konventioner – Ramsar-områden (Våtmarkskonventionen)	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Skyddade områden enl. int. konventioner – MPA-områden (OSPAR)	Havs- och vattenmyndigheten	Nej	Nej	

Skyddade områden enl. int. konventioner – Världsarv med mycket höga naturvärden värden (UNESCO)	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Skyddade områden enl. int. konventioner – Biosfärområden (UNESCO)	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Naturvårdsavtal – Naturvårdsverket, Länsstyrelse	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Naturvårdsavtal – Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen	Nej	Nej	
Rikshintressen – Naturvård	Naturvårdsverket	Ja	Ja	
Rikshintressen – Friluftsliv	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Rikshintressen – Rörligt friluftsliv	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Rikshintressen – Nationalpark	Länsstyrelserna	Nej	Nej	
Rikshintressen – Obruten kust	Länsstyrelserna	Nej	Nej	
Rikshintressen – Obrutet fjäll	Länsstyrelserna	Nej	Nej	
Rikshintressen – Skyddade vattendrag	Länsstyrelserna	Ja	Nej	Bättre upplösning i andra lager

Områden med skydd mot markavvattning	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Nationalparksplan	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Myrskyddsplan	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Värdefulla vatten – Naturvärden	Havs- och vattenmyndigheten	Ja	Ja	
Värdefulla vatten – Värde för fisk	Havs- och vattenmyndigheten	Ja	Ja	
Värdefulla vatten – Kulturvärden	Havs- och vattenmyndigheten	Nej	Nej	
Nyckelbiotoper – Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen	Nej	Nej	
Nyckelbiotoper – Stora skogsbolag	Skogsstyrelsen	Ja	Ja	
Objekt med naturvärde	Skogsstyrelsen	Ja	Ja	
Skyddsvärda statliga skogar	Naturvårdsverket	Nej	Nej	
Ängs- och betesmarksinventeringen	Jordbruksverket	Nej	Nej	
Natura naturtyper i ÄoB-inventeringen	Jordbruksverket	Nej	Nej	

Biogeografiska regioner	Naturvårdsverket	Ja	Nej	
Trädportalen	SLU	Nej	Nej	
Observationer av naturvårdsarter från analysportalen	SLU	Ja	Ja	
Observationer av naturvårdsarter från observationsdatabasen	SLU	Ja	Ja	
Observationer av skyddsklassade arter	SLU	Ja	Ja	
Källor	Sveriges geologiska undersökning	Nej	Nej	
Jordarter	Sveriges geologiska undersökning	Ja	Ja	
Berggrund	Sveriges geologiska undersökning	Ja	Ja	
Ortofoto	Lantmäteriet	Ja	Ja	

Bilaga 3. Observerade naturvårdsarter

Naturvårdsarter som observerats vid inventering.

Art	Observerad i naturvärdesobjekt
Asptagging (<i>Radulodon erikssonii</i> ; VU)	159
Barkticka <i>Oxyporus corticola</i>	147
Blanksvart spiklav (<i>Calicium denigratum</i> ; NT)	109
Bronshjon (<i>Callidium coriaceum</i>)	127
Brudborste (<i>Cirsium helenioides</i>)	139, 157, 168, 172,
Bäver (<i>Castor fiber</i>)	1, 3, 27, 28, 30, 104, 114, 117, 171
Drillsnäppa (<i>Actitis hypoleucos</i>)	62
Fönsterlav (<i>Cladonia stellaris</i>)	111
Garnlav (<i>Alectoria sarmentosa</i> ; NT)	106, 124, 127
Goliatmusseron (<i>Tricholoma matsutake</i> ; VU)	140, 150, 154
Granticka (<i>Phellinus chrysoloma</i> ; NT)	28, 33, 40, 41, 43, 75, 77, 80, 83, 96, 119, 144, 145, 146, 147
Gräddticka (<i>Perenniporia subacida</i> ; VU)	75
Gränsticka (<i>Phellinus nigrolimitatus</i> ; NT)	43
Grönskära (<i>Bidens radiata</i> ; VU)	98
Gul fingersvamp (<i>Ramaria flava</i>)	150, 153, 155
Jungfru Marie nycklar (<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.))	48, 49, 78
Koralltaggsvamp (<i>Hericium coralloides</i> ; NT)	148
Kötticka (<i>Leptoporus mollis</i> ; NT)	41, 43, 95
Liljekonvalj (<i>Convallaria majalis</i>)	30
Missne (<i>Calla palustris</i>)	66, 72, 73, 78, 88, 95, 164, 171
Motaggsvamp (<i>Sarcodon squamosus</i> ; NT)	11, 12, 22, 101, 102, 103, 109, 110, 111, 140, 147, 150, 153, 154, 155
Nordisk stormhatt (<i>Aconitum lycoctonum</i>)	144, 145
Ormbär (<i>Paris quadrifolia</i>)	30, 116, 148, 166, 168, 169
Plattlummer (<i>Diphasiastrum complanatum</i>)	110, 111
Grå/gulvit renlav (<i>Cladonia rangiferina/arbuscular</i>)	12, 33, 42, 44, 48, 49, 50, 79, 80, 109, 111, 140, 165,
Rosenticka (<i>Fomitopsis rosea</i> ; NT)	43, 145
Rynkskinn (<i>Phlebia centrifuga</i> ; NT)	145
Skinnlav (<i>Leptogium saturninum</i>)	147
Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)	108, 127
Sångsvan (<i>Cygnus cygnus</i>)	71, 78, 88, 94, 171

Tallticka (<i>Phellinus pini</i> ; NT)	124, 155
Talltita (<i>Poecile montanus</i>)	107
Torta (<i>Lactuca alpina</i>)	144, 145
Trana (<i>Grus grus</i>)	66, 74, 79, 88, 92
Trådticka (<i>Climacocystis borealis</i>)	43, 95
Ullticka (<i>Phellinus ferrugineofuscus</i> ; NT)	43, 73, 77, 95, 96, 116, 144, 145, 146 147
Vedticka (<i>Phellinus viticola</i>)	33, 40, 41, 43, 80, 95, 96, 104, 144, 145, 146, 147,
Ögonpyrola (<i>Moneses uniflora</i>)	121

Bilaga 4. Arter av våtmarksfåglar som använts vid särskild artanalys av myrar

busksångare	<i>Acrocephalus dumetorum</i>
sävsångare	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
rörsångare	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>
stjärtand	<i>Anas acuta</i>
skedand	<i>Anas clypeata</i>
kricka	<i>Anas crecca</i>
bläsand	<i>Anas penelope</i>
gräsand	<i>Anas platyrhynchos</i>
årta	<i>Anas querquedula</i>
grågås	<i>Anser anser</i>
sädgås	<i>Anser fabalis</i>
rödstrupig piplärka	<i>Anthus cervinus</i>
ängspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>
tornseglare	<i>Apus apus</i>
jorduggla	<i>Asio flammeus</i>
brunand	<i>Aythya ferina</i>
vigg	<i>Aythya fuligula</i>
bergand	<i>Aythya marila</i>
kanadagås	<i>Branta canadensis</i>
kärnsnäppa	<i>Calidris alpina</i>
myrsnäppa	<i>Calidris falcinellus</i>
skärnsnäppa	<i>Calidris maritima</i>
brushane	<i>Calidris pugnax</i>
mosnäppa	<i>Calidris temminckii</i>
rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>
mindre strandpipare	<i>Charadrius dubius</i>
större strandpipare	<i>Charadrius hiaticula</i>
skrattnås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>
strömstare	<i>Cinclus cinclus</i>
brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>
blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>
alfågel	<i>Clangula hyemalis</i>
sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>
knölsvan	<i>Cygnus olor</i>
sävparv	<i>Emberiza schoeniclus</i>
pilgrimsfalk	<i>Falco peregrinus</i>
lärkfalk	<i>Falco subbuteo</i>
tornfalk	<i>Falco tinnunculus</i>
sothöna	<i>Fulica atra</i>
enkelbeckasin	<i>Gallinago gallinago</i>
dubbelbeckasin	<i>Gallinago media</i>
storlom	<i>Gavia arctica</i>

smålom
trana
havsörn
ladusvala
dvärgmå
varfågel
fiskmå
myrspov
gräshoppsångare
blåhake
dvärgbeckasin
orre
sjöorre
småskrake
sädesär
forsär
gulär
storspov
småspov
smalnäbbad simsnäppa
ljungpipare
småfläckig sumphöna
backsva
buskskvätta
fisktärna
silvertärna
slaguggla
tjäder
svartsnäppa
grönbena
gluttsnäppa
skogssnäppa
rödbena
tofsvipa

Gavia stellata
Grus grus
Haliaeetus albicilla
Hirundo rustica
Hydrocoloeus minutus
Lanius excubitor
Larus canus
Limosa lapponica
Locustella naevia
Luscinia svecica
Lymnocyptes minimus
Lyrurus tetrix
Melanitta nigra
Mergus serrator
Motacilla alba
Motacilla cinerea
Motacilla flava
Numenius arquata
Numenius phaeopus
Phalaropus lobatus
Pluvialis apricaria
Porzana porzana
Riparia riparia
Saxicola rubetra
Sterna hirundo
Sterna paradisaea
Strix uralensis
Tetrao urogallus
Tringa erythropus
Tringa glareola
Tringa nebularia
Tringa ochropus
Tringa totanus
Vanellus vanellus

Bilaga 5. Tidigare inrapporterade artobservationer av naturvårdsfåglar

Tidigare inrapporterade artobservationer av naturvårdsfåglar inom 500 meter från järnvägskorridoren mellan Dåvamyran och Skellefteå, samt antal inrapporterade individer av varje art (SLU 2016).

Inrapporterade arter		Antal
trastsångare	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	29
busksångare	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	119
drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	31
sånglärka	<i>Alauda arvensis</i>	70
stjärtand	<i>Anas acuta</i>	4
rödstrupig piplärka	<i>Anthus cervinus</i>	3
ängspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>	39
tornseglare	<i>Apus apus</i>	93
brunand	<i>Aythya ferina</i>	1
rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	1
lappspurv	<i>Calcarius lapponicus</i>	13
brushane	<i>Calidris pugnax</i>	24
nattskärja	<i>Caprimulgus europaeus</i>	1
vinterhämspling	<i>Carduelis flavirostris</i>	2
rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	62
skogsduva	<i>Columba oenas</i>	27
vaktel	<i>Coturnix coturnix</i>	62
kornknarr	<i>Crex crex</i>	19
gök	<i>Cuculus canorus</i>	41
sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	190
hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	48
mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	102
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	79
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	198
ortolansparv	<i>Emberiza hortulana</i>	27
videsparv	<i>Emberiza rustica</i>	13
sävsparv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	26
berglärka	<i>Eremophila alpestris</i>	1
mindre flugsnappare	<i>Ficedula parva</i>	16
trana	<i>Grus grus</i>	321
göktyta	<i>Jynx torquilla</i>	11
törnskata	<i>Lanius collurio</i>	23
gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	56
silltrut	<i>Larus fuscus</i>	14
ljusmantlad silltrut	<i>Larus fuscus graellsii/intermedius/heuglini</i>	1
flodsångare	<i>Locustella fluviatilis</i>	28

trädlärka	<i>Lullula arborea</i>	2
orre	<i>Lyrurus tetrix</i>	51
salskrake	<i>Mergellus albellus</i>	5
nötkråka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	165
nötkråka, underarten macrorhynchos	<i>Nucifraga caryocatactes macrorhynchos</i>	4
storspov	<i>Numenius arquata</i>	127
rapphöna	<i>Perdix perdix</i>	1
svart rödstjärt	<i>Phoenicurus ochruros</i>	1
lundsångare	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	17
tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	16
gråspett	<i>Picus canus</i>	512
tallbit	<i>Pinicola enucleator</i>	138
talltita	<i>Poecile montanus</i>	61
småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	1
kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	45
backsvala	<i>Riparia riparia</i>	9
buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	80
stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	109
järpe	<i>Tetrastes bonasia</i>	31
Totalsumma		3170

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 972 42 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2-4.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 99 97

www.trafikverket.se